

Gazeta Jarocińska

TYGODNIK ZIEMI JAROCIŃSKIEJ

NUMER 46 (164) IV

Jarocin, 19 listopada 1993 r.

CENA 4000 zł

Dla kogo Herbapol?

Pracownicy Herbapolu w Kłęczce domagają się zwiększenia liczby akcji przeznaczonych dla załogi z 20%, które gwarantuje im ustawa, do minimum 30% oraz wpływu na wybór inwestora strategicznego. W ich imieniu oba związki zawodowe działające w fabryce wystosowały, w końcu października, pismo do władz samorządowych Nowego Miasta z prośbą o uwzględnienie tych postulatów.

W minioną sobotę odbyła się XXXV Sesja nowomiejskiej rady gminy. W porządku obrad przewidziana była tylko jedna sprawa - problemy związane z prywatyzacją Herbapolu w Kłęczce. Sesja została zwołana na wniosek radnych, którzy chcieli zapoznać się ze stanem prac specjalnej komisji powołanej przez radę do negocjacji w sprawie wyboru inwestora strategicznego oraz ustosunkować się do wniosku załogi. Na sali obecnych było 15, spośród 21 nowomiejskich rajców. Zaproszono przedstawicieli rady nadzorczej przedsiębiorstwa z jej przewodniczącym **Pawłem Jachowskim**, zarządcę spółki z prezesem **Jerzym Jamborem** oraz **Zygmunta Jerzmanowskiego** szefa firmy Business Expert, która na zlecenie gminy prowadziła wszystkie sprawy związane z prywatyzacją zakładu. Wszystkie miejsca dla publiczności zajęli pracownicy.

Wójt gminy Nowe Miasto i jednocześnie przewodniczący specjalnej komisji rady, **Aleksander Podemski**, przedstawił oferty wszystkich firm, które są zainteresowane zakupem pakietu kontrolnego, to jest ponad 50%, akcji zakładu. O Kłęczkę ubiegają się: znana niemiecka firma **Martin Bauer**, Polsko - Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości, "Growar" - spółka, w której jednym z udziałowców jest znany jarociński biznesmen **Krzysztof Grodzki**, spółka "Biofarm" z Poznania, "Vitax" z Dobrzyca, "Farmakom" spółka joint venture z Krakowa, **Jerzy Starak**, biznesmen z pierwszej dwudziestki najbogatszych Polaków tygodnika "Wprost". Ponadto, jak poinformował wójt, wpłynęły trzy oferty zakupu po kilka tysięcy akcji Herbapolu, a drobni ciułacze wykupili dotąd około 1200 akcji.

Z kolei rada zajęła się wnioskiem pracowników zakładu, dotyczącym zwiększenia puli akcji dla załogi co najmniej o 10%. Po dyskusji radni jednogłośnie wyrazili zgodę na sprzedaż załozde dodatkowych akcji, zobowiązując jednocześnie komisję do wynegocjowania z inwestorem strategicznym korzystnych dla pracowników warunków ich zakupu. Chodzi tu przede wszystkim o uzyskanie niskoprocentowanego kredytu dla załogi lub odroczenie za-

platy za akcje do czasu wypłaty spodziewanej dywidendy. Należy przypomnieć, że gwarantowane ustawą 20% akcji załoga nabywa na warunkach preferencyjnych, za 50% ich wartości nominalnej, to jest za 500 tys. złotych za jedną akcję.

Ciąg dalszy na str. 3

Budżety gmin

W ostatnich dniach odbyły się sesje rad gmin w Nowym Mieście, Kotlinie oraz w Żerkowie. Tematem obrad były projekty budżetów na rok 1994. Ustawowy termin przyjęcia projektu budżetu przez gminy upływał 15 listopada. Wiadomo jednak, że zostanie on zmieniony i prawdopodobnie nowy termin zostanie określony na dzień 29 grudnia.

O wynikach sesji czytaj na stronie 3. (pz)

Spółeczeństwo nam się skundliło...

11 listopada w śmiełowskim pałacu wystąpił w monodramie pt. „Monologi romantyczne” **Jan Englert** - wybitny polski aktor.

Po spektaklu aktor udzielił „Gazecie” wywiadu, który zamieszczamy na str. 3.

Ubezpieczenie OC

Do 30 listopada wszyscy posiadacze pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej muszą podjąć decyzję o ewentualnej zmianie towarzystwa ubezpieczeniowego, w którym pragną się ubezpieczyć. Wymaga to wypowiedzenia umowy aktualnemu ubezpieczycielowi. Po tym terminie można zawrzeć umowę tylko w tej firmie, w której było się ubezpieczonym w roku bieżącym. Termin zaplacenia składki na następny rok upływa 31 grudnia, chyba, że minister finansów, jak już to bywało, przesunie ten termin.

Tabela stawek ubezpieczeniowych OC - str. 5.

Starowicz przesunął przyjazd

W ostatnim numerze gazety zapowiedzieliśmy wizytę profesora **Zbigniewa Lwa-Starowicza**, który miał odwiedzić nasze miasto 23 listopada. Niestety, znany seksuolog nie przyjedzie w tym terminie do Jarocina.

W poniedziałek prof. **Zbigniew Lew-Starowicz** zawiadomił nas, iż z powodów służbowych nie będzie mógł odwiedzić naszego miasta w podanym wcześniej terminie. 23 listopada odbędzie się bowiem w ministerstwie zdrowia w Warszawie konferencja prasowa poświęcona problemowi AIDS, na której profesor musi być obecny. **Zbigniew Lew-Starowicz** obiecał nam jed-

nak, że przyjedzie do Jarocina na początku grudnia. O dokładnym terminie wizyty poinformujemy naszych czytelników na łamach „Gazety”.

Na stronie 12 publikujemy rozmowę z profesorem.

Prezent dla Czytelników

Razem z następnym numerem „Gazety” Czytelnicy otrzymają cztery kartki świąteczne. Będą one włożone do specjalnej koperty i dostanie je każdy, kto kupi egzemplarz Gazety z dnia 26 listopada (nr 47). (red.)

Dziś

24 STRONY

★ Dodatek o zdrowiu
str. 9-16

★ JOB nr 2 str.7-8

Bez pracy

12 listopada br. w jarocińskim urządzie pracy zarejestrowanych było 5517 bezrobotnych. W ciągu tygodnia zarejestrowało się 51. Wyrejestrowano 32 osoby, z czego 23 podjęły pracę. (rj)

Dyżury aptek

Do 21 listopada dyżur nocny w godz. 20.00 - 8.00 pełni apteka "Flos Rosae" (Jarocin, ul. Wrocławska 9, tel. 23-58). **Od 22 listopada** dyżurować będzie w nocy apteka "Aspirynka" (ul. Halera 14, tel. 24-34). (rr)

Urodzenia

Kamil Fleter
Bartosz Bobkiewicz
Sylwia Łyskawa
Weronika Izańczak
Natalia Banaszak
Patrik Wiesiołek
Małgorzata Brodzińska
Mateusz Antczak
Kamil Orpiskak
Łukasz Filipiak
Kinga Szymanek
Olaf Kaczmarek
Michał Janus
Monika Węglewska
Krzysztof Jarema
Marcin Nawrot
Jacek Jędrzejak
Maciej Karimiński

Śluby

13 listopada
Jarosław Brzeziński (Golina) - Donata Matusiak (Wola Książęca)
Zbigniew Bryl (Strzydzew) - Bernadeta Kaczmarek (Wola Książęca)

20 listopada
Eugeniusz Hyży (Mieszków) - Ewa Szymendera (Sierszew)
Wadim Buczyński (Jarocin) - Marzena Świdurska (Jarocin)
Krzysztof Czyżak (Jarocin) - Marzena Michałak (Jarocin)
Jacek Woźniak (Racendów) - Beata Mańdrzak (Kotlin)
Zenon Bartnik (Kosmów-Malcówka) - Bożena Matusiak (Kotlin)
Andrzej Kubicki (Kąty) - Violetta Sucharska (Chrzan)
Mariusz Ziętek (Łuszczanów) - Mirosława Gola (Miniszew)
Tomasz Mikołajczak (Szymanowice) - Aneta Marek (Dobieszczyzna)
Ryszard Żebrowski (Konin) - Joanna Góralczyk (Komorze)

Zgony

Stefan Ratajski 1.71 (Wyřbin)
Józef Ratajski 1.75 (Jarocin)
Antoni Nowacki 1.81 (Witaszyce)
Wilhelmina Rzepczyk 1.93 (Jarocin)
Marianna Rajewska 1.69 (Jarocin)
Ryszard Banaszak 1.55 (Jaraczewo)
Józef Stefaniak 1.73 (Parzew)
Feliks Radolaj 1.67 (Kretków)
Leszek Sobczak 1.42 (Zółków)
Stanisława Szymendera 1.75 (Zer-niki)
Pelagia Demska 1.80 (Komorze)

Rodzinom zmarłych składamy wyraz współczucia

Nagrody wylosowane

W październiku, publikując specjalną ankietę, zwróciliśmy się z prośbą do Czytelników o przekazanie nam opinii o "Gazecie Jarocińskiej". Liczba ankiet, które nadeszły do redakcji była nieco mniejsza niż w roku ubiegłym, niemniej stanowią dla nas niezwykle cenne źródło informacji, o tym, czego oczekują od "Gazety" jej Czytelnicy.

Zgodnie z zapowiedzią, 13 listopada w Biurze Ogłoszeń "Gazety", odbyło się publiczne losowanie nagród dla osób, które nadesłały wypełnione ankiety. Nagrody losowała ośmioletnia Kinga Zduniak z Jarocina. Główną wygraną - 1 mln zł - wylosowała Maria Kisielewicz, Kotlin, ul. Śniadeckich 5. Drugą nagrodę - żelazko z nawilżaczem - wygrał Dariusz Błaszak, Jarocin, ul. Kusocińskiego

6. Młynek do kawy (nagrada trzecia) otrzymał Jan Ratajczak, Jarocin, ul. Batorego 1 m. 5.

Nagrody książkowe wylosowali: Edward Roszyk, Kolniczki 41; Halina Kusyk, Jarocin, os. T. Kościuszki 1/48; Mirosław Ciosek, Żerków, ul. Konopnickiej; Henryk Walczak, Jarocin, ul. Dąbrowskiego 11/2; Katarzyna Podlewska, Żerków, ul. Kolejowa 13; Iwona Świdurska, Gola 60; Teresa Grobelna, Jarocin, ul. Wrocławska 58a/18; Janina Szymczak, Witaszyce, ul. Sienkiewicza; Zygmunt Sowiński, Jarocin, ul. Moniuszki 38/63; Benedykta Świdurska, Wilkowaja.

Nagrody można odebrać w Biurze Ogłoszeń w ciągu dwóch tygodni (do 4 grudnia). (red.)

Rodzinie, księżom, sąsiadom, znajomym, delegacjom serdeczne podziękowanie za msze św., kwiaty, wyrazy współczucia oraz udział w ostatniej drodze

ś. p. Ryszarda Banaszaka

s k ł a d a
żona z córkami i rodziną

O.O. Franciszkanom, rodzinie, sąsiadom, znajomym, 16 Róży Różańca serdeczne podziękowanie za zamówione msze św., złożone kwiaty oraz udział w ostatniej drodze

ś. p. Marii Rzepczyk

s k ł a d a
syn Romuald z żoną i rodziną

Rodzinie, księżom, znajomym, delegacjom serdeczne podziękowanie za msze św., kwiaty, wyrazy współczucia oraz udział w ostatniej drodze

ś. p. Zdzisława Szlachetki

s k ł a d a
żona z rodziną

Serdeczne podziękowanie
Dyrekcji i kolegom z Cukrowni „Witaszyce”
za okazaną pomoc
w czasie choroby i organizacji pogrzebu

ś. p. Zdzisława Szlachetki

s k ł a d a
żona z rodziną

Kronika policyjna

★ Szóstego listopada, kilkadziesiąt minut po północy, w Jarocinie na ul. Dąbrowskiego włamano się do samochodu Audi Quattro. Sprawca wybił trójkątną szybę w bocznym oknie i uszkodził centralny zamek. Z auta zdążył jednak jedynie zabrać skórzaną kurtkę. W pościgu został zatrzymany przez policję. Okazało się również, że ten sam mężczyzna kilka godzin wcześniej usiłował włamać się do budynku mieszkalnego. Włamywacz mieszka w Jarocinie, ma 37 lat i był w przeszłości wielokrotnie karany za podobne przestępstwa.

★ W niedzielę (7.XI) idąc drogą z Twardowa do Woli Książęcej zmarł nagle Jerzy P., lat 44, mieszkający w Twardowie. Przyczyna śmierci nie została dotychczas ustalona. Najprawdopodobniej był to naturalny zgon.

★ Następnego dnia w Jarocinie na ul. Wojska Polskiego z niezamkniętego fiata 126p skradziono koło zapasowe. Poszkodowany zawiadomił o przestępstwie następnego dnia. Podjęte przez policję działania doprowadziły do ustalenia sprawcy kradzieży i odzyskania mienia. Kradzieży dokonał 30-letni mężczyzna z gminy Żerków, dotychczas nie karany.

★ Nocą 9/10 listopada na ul. Wrocławskiej w Jarocinie nieznany sprawca włamał się do kiosku "Ruchu", z którego skradł papierosy, czasopisma, kosmetyki i art. chemii gospodarczej wartości 1,5 mln zł. W identyczny sposób został okradziony tej samej nocy kiosk w Goli-nie. Tam straty oszacowano na 7 mln zł.

★ 10.XI w jarocińskim oddziale PKO zatrzymano jako fałszywy bankot o nominale 500 tys. zł wpłacony przez mieszkańca Jarocina.

★ W nocy z 10 na 11 listopada dokonano włamania do sklepu spożywczego przy Al. Niepodległości w Jarocinie. Ze sklepu zginęły art. spożywcze, kalkulator i torba łącznej wartości 1 mln zł. Sprawcę włamania zatrzymano w dniu następnym. Był nim Robert Ch. lat 20, z województwa krakowskiego, mający na swoim koncie podobne włamania w Katowicach i Poznaniu.

★ W poprzedni piątek służby ochrony mienia cukrowni "Witaszyce" zatrzymały pracownika cukrowni, który próbował ukraść 200 kg cukru.

★ Tego samego dnia z podwórza RSP Potarzyca skradzione zostały dwie sztuki broni koleczastych podwójnych wartości 2 mln zł. (rj)

ANTENY SATELITARNE poleca

PHU ALDAR
Jarocin, ul. Lipowa 17
tel. 28-90
(727/ R/ 93)

Rozmowa z Janem Englertem

Spółeczeństwo nam się skundliło ...

11 listopada w śmielowskim pałacu wystąpił w monodramie pt. „Monolog romantyczny” Jan Englert - wybitny polski aktor. Niewielka sala śmielowskiego muzeum była przepelniona. Po zakończeniu występu widzowie zgłotowali aktorowi owację na stojąco.

Dlaczego występuje Pan z repertuarem okresu romantyzmu? Czy nie wydaje się Panu, że te teksty przestają trafiać do słuchaczy, szczególnie młodego pokolenia?

Występy, w czasie których recytuję Mickiewicza czy Słowackiego traktuję nie tylko w kategoriach artystycznych, ale przede wszystkim obowiązków. Ci, którzy uważają, że nie powinno się recytować poetów romantycznych są głupcami, nie rozumieją przesłania tej poezji. Francuz nigdy nie zapytałby, dlaczego mówi się Corneille'a. Historii narodu nie można zacząć od dnia dzisiejszego, pomijając drobne kulturalne i materialne przodków. Dlatego właśnie przygotowaliśmy „Pana Tadeusza”, z którym jeździmy po Polsce i świecie, dlatego też reżyseruję aktualnie „Kordiana” dla Teatru Telewizji.

Literatura romantyczna zajmuje się głównie duchem, transcendencją. Może być jednym z punktów wyjścia do moralnego odrodzenia się narodu, do odejścia od jedynie aktualnie akceptowanej filozofii zarabiania pieniędzy - na siłę, bez zwracania jakiegokolwiek uwagi na potrzeby kulturowe człowieka. Niestety, mówię to

z całym przekonaniem, społeczeństwo nam się skundliło. Z dorobku kulturalnego narodu przejęło zdolność zgłaszania weta, chamstwo zapanowało powszechnie, a obyczaje... Do młodego pokolenia docierają najgorsze wzorce zachodnie. Zaczyna powstawać coś na kształt lumpenkultury, zbudowanej na najgorszych, zapożyczonych z Zachodu przyklądach, wnoszących w naszą rzeczywistość zupełnie obce wartości. Dlatego, póki starczy mi sił będę recytował Mickiewicza, dlatego występuję z monologami romantycznymi.

Słuchając Pańskiej wypowiedzi, zastanawiam się nad rolą szkoły w budowaniu podstaw tożsamości narodowej Polaków.

Dotychczasowy sposób nauki języka polskiego nie ma sensu. Szkoła nie potrafi zmusić do odrobiny myślenia, czego właśnie między innymi wymaga sztuka. Nie potrafi pokazać całego wielkiego dziedzictwa kulturowego naszego narodu. Wszystkich państwa Europy bronią się przed zalewem produkcji amerykańskich. My niedługo wprowadzimy do programów szkolnych Disneya. Obrona przed tego typu „kulturą” to zadanie dla wszystkich, którym leży to na sercu. Również aktorów.

Czy zaproszenie do Śmielowa było dla Pana zaskoczeniem? Czy wiedział Pan coś o tej miejscowości, o muzeum?

Zaskoczę Pana. W roku 1952, jako sześciolatek chłopak byłem w Śmielowie na kolonjach. Wtedy ten pałac był w fatalnym stanie. Nie było toalet, spartańskie wa-

runki. Z tamtych czasów pamiętam właśnie to oraz fakt, że mój brat miał w czasie tych kolonii wypadek. Dziś jest to wspaniały obiekt.

Czy spodziewał się Pan tak dużej frekwencji na dzisiejszym występie?

Muszę przyznać, że tak znaczna ilość widzów w tak małej miejscowości była dużym zaskoczeniem. Warunki występu w Śmielowie nie były łatwe. Tego typu repertuar wymaga pewnej intymności, w pewnym sensie dystansu między publicznością a aktorem. Uzyskuje się wtedy możliwość większego skupienia, co w przypadku poezji romantycznej jest niezbędne. Jednak publiczność w Wielkopolsce, szczególnie w Poznaniu jest świetna. Należy do naj-

lepszych w Polsce. Tak było i dzisiaj. Odnoszę wrażenie, że widząmi była elita intelektualna okolicy. I dobrze, bowiem na elitach buduje się potęgą kultury, narodu. Tak jest na całym świecie, tak będzie i w Polsce. Właśnie ta grupa może dać początek odbudowie moralnej społeczności, nawet wtedy, gdy jakaś część „snobuje się na kulturę”. To jest początek powrotu do dobrych obyczajów oraz przede wszystkim odbudowy poczucia patriotyzmu, który zaczyna się tutaj na dole, w społecznościach lokalnych. Mam nadzieję, że ta tendencja zostanie utrzymana.

Rozmawiał Piotr Piotrowicz

Jan Englert
11.11.93

Kotlin

15,7 mld do wydania

Na ostatniej sesji Rady Gminy w Kotlinie (10 XI) przedstawiony został radnym projekt budżetu na 1994 rok. W przewidywaniu ustalono dochody budżetu Gminy na kwotę 15,4 mld zł w tym zadania zlecone - 2,04 mld zł. Wydatki zamknęły się kwotą 15,7 mld zł. Ustalono, że maksymalna wysokość pożyczek krótkoterminowych zaciąganych przez Zarząd Gminy w roku budżetowym nie może przekroczyć w pierwszym półroczu 8 % planowanych rocznych wydatków budżetu gminy i 4 % w drugim.

Największą pozycję w przyszłorocznych dochodach mają stanowić wpływy z podatku od nieruchomości - 3,9 mld zł. Z podatku dochodowego od osób fizycznych gmina otrzymała 3,2 mld zł, a z podatku rolnego 2,55 mld zł. Jeden miliard w planie przyszłorocznych dochodów stanowić wpływy z opłaty skarbowej, a 920 mln zł podatek od środków transportu.

Najwięcej pieniędzy zostanie wydanych w działach rolnictwo i transport - odpowiednio 4,2 i 2,2 miliarda złotych. Nieco powyżej dwóch miliardów pochłonie opieka społeczna oraz administracja państwowa i samorządowa, 1,6 mld zł gmina wyda na gospodarkę komunalną i nieco mniej, bo 1,53 mld zł na oświatę i wychowanie.

Z wydatków ogółem przypada na finansowanie zadań bieżących 8,45 mld zł, a na realizację inwestycji reszta, czyli 7,25 mld zł.

Nadwyżka z lat ubiegłych w wysokości 300 mln zł zostanie przeznaczona na pokrycie niedoboru budżetowego.

W inwestycjach gminnych najwięcej pieniędzy przeznaczą się na budowę hydroforni w Kurcewie - 2 mld zł oraz 1,5 mld zł na wodociągownię Ślawoszewa. Po miliardzie zostanie wydane na drogi w Woli Książęcej i na Osiedlu Kotlin, a także na chodniki w Kotlinie. (rr)

Zerków

Pieniądze i niechciane szkoły

Przyjęcie projektu budżetu na 1994 rok i podjęcie decyzji w sprawie przejęcia szkół przez gminę, to najważniejsze sprawy jakimi zajęli się radni 15 listopada, podczas XX sesji Rady Miasta i Gminy w Zerkowie.

Nie ma jeszcze rozporządzenia rządu w sprawie przekazywania szkół gminom. Można się jednak spodziewać, że ten proces zostanie przesunięty o dwa lata i realizowany będzie razem z reformą administracyjną kraju. Samorządy, które przejmą szkoły od początku 1994 roku, będą uzyskiwały na nie środki w ramach zadań zleconych. W dyskusji na ten temat głos zabrała praktycznie tylko dyrektorka zerkowskiej podstawówki. Zaraz po tym przystąpiono do tajnego głosowania w tej sprawie. Radni, zdecydowaną większością głosów (14:3) uchwalili, że gmina na razie nie będzie przejmować szkół.

Następnie przyjęto projekt budżetu Miasta i Gminy Zerków na rok 1994. Zakłada on dochody i wydatki gminy w wysokości 22,57 mld zł. Z dotacji na zadania zlecone Zerków

ma otrzymać 2,86 mld zł, a z subwencji ogólnej 2,5 mld zł.

Najwyższą pozycję w przyszłorocznych dochodach mają stanowić wpływy z podatku od nieruchomości - 7,15 mld zł. Z podatku dochodowego od osób fizycznych ma wpłynąć 4,2 mld zł, natomiast z podatku rolnego 2,6 mld zł.

W wydatkach bieżących gminy pierwsze miejsce pod względem wielkości nakładów zajmuje utrzymanie administracji państwowej i samorządowej - 3,393 mld zł. Na opiekę społeczną ma być wydane 3,231 mld zł, na oświatę i wychowanie 2,92 mld zł, a na gospodarkę komunalną 2,242 mld zł.

Na realizację inwestycji przeznaczono 6,721 mld zł. Na te kwoty złożą się koszty budowy wodociągu Ludwinów - Lisew, prac przygotowawczych na dalsze wodociągownię i gazyfikację gminy i budowę dróg gminnych.

Podczas XX sesji przyjęto także uchwałę w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie MiG na 1993 rok. Ponadto upoważniono Zarząd do podejmowania decyzji związanych z budową oczyszczalni ścieków. (rr)

Dla kogo Herbapol?

Dokończenie ze str. 1

Nawiązując do pisma związków zawodowych, rada w formie uchwały przyjęła kryteria wyboru inwestora strategicznego. Zgodnie z nią nowy właściciel Kleki powinien mieć ugruntowaną pozycję na rynku farmaceutycznym i gwarantować transfer nowych technologii. Jednocześnie zakup akcji winien nastąpić, jak to określa uchwała, „ze środków niekredytowych”. Musi zostać udzielona gwarancja zapewnienia tzw. „pakietu socjalnego” oraz utrzymania zatrudnienia na obecnym poziomie. Rada przyjęła, że do końca 1993 roku powinno dojść do sprzedaży 51% akcji zakładu, z jednoczesnym udzieleniem wybranemu inwestorowi gwarancji wykupu pozostałej części pakietu kontrolnego do końca I kwartału 1994 roku. Z drugiej strony inwestor musi podpisać zobowiązanie do wykupu pozostałej części akcji. Taka konstrukcja wynika z chęci uzyskania przez gminę spodziewanej dywidendy za rok bieżący. Przewiduje się, że z tytułu 49% akcji, które pozostaną na koniec roku w dyspozycji gminy, wypłaca dywidenda powinna przekroczyć 4 miliardy złotych. Uchwała zobowiązuje specjalną komisję do przedstawiania radzie wybranych przez nią ofert zakupu pakietu kontrolnego. Decyzję o tym, kto zostanie nowym właścicielem Herbapolu S.A. w Klece podejmie rada na specjalnej sesji, po zasięgnięciu opinii zarządu spółki i załogi. Powinno to nastąpić jeszcze w tym roku. Termin składania ofert lub ich uzupełnień upływał 15 listopada.

W uchwalonych kryteriach wyboru inwestora strategicznego rada gminy nie uwzględniła faktu ewentualnego wykupu akcji powyżej ich wartości nominalnej, co przecież mogłoby stanowić dodatkowy dochód gminy. Nie wiadomo również, czy kadra menedżerska uzyska możliwość zakupu akcji zakładu, co bywa praktykowane w wielu prywatyzowanych zakładach. Z pewnością komisja, a potem rada gminy Nowe Miasto stoją przed niezwykle ważnym i trudnym wyborem. (rrp)

Z targowiska

(ceny w tys. zł z 12 listopada)

SPOŻYWCZE	
mąka tortowa	6,2 do 7,3
wrocławska	5,7 do 6,3
krupczatka	7
Grodziec	6*
mączka ziemniaczana	10 do 11
kasza jęczmienna	6
ryż	9,5 do 10
cukier	8
olej kujawski	19 do 21
olej z importu	23 do 28
majonez	10 do 10,5
makaron (500g)	8 do 10
kakao polskie	4,5 do 6,5
kakao z importu	20
czekolada Alpejska	7,5 do 8
kawa Astra	11
Super	6,5 do 7,5
Orient	6,5
Prima	6,5
Tchibo	38 do 40
Wiener	17 do 18
jajka	30 do 33
ZBOŻA	
pszenżyto	110
pszenica	130
mieszanka	120
jęczmień	130
KWIATY	
goździki	2 do 2,5
gerbery	6 do 7
róże	4 do 8
chryzantemy	2,5 do 5

ŚRODKI CZYSTOŚCI	
Pollena	14,5
Pollena TAED	21 do 21,5
Vizir	22,5 do 23,5
Ariel	28 do 29
Lanza	28
OMO	26 do 28
Bryza Extra	21
E	9,4 do 19,5
Tornado	17
Dixan	24,5
Perla	17
PAPIEROSY	
Marlboro	19,5 do 20
Golden American	19
Mars	7,2 do 10
Mocne	5,3 do 5,8
Caro	7,2 do 7,7
Carmen	7,2
Klubowe	5
WARZYWA	
marchew	1 do 4
piekarska	3 do 5
seler	5 do 6
buraki	1,5 do 2
cebula	2,5 do 5
kapusta	1 do 2
pomidory	10 do 22
kalafior	1 do 8
ziemniaki	1
OWOCE	
pomarancza	20 do 22
cytryny	16 do 21
banany	18
jablka	2 do 5
orzechy	17 do 20
mak	50

Wielkopolskie lepsze

Unia Wielkopolan zainicjowała akcję WIELKOPOLSKIE LEP-SZE, która w zamierzeniu organizatorów ma przypominać przy codziennych zakupach o związkach pomiędzy każdą wydaną złotówką, a wielkością zatrudnienia i rozwojem ekonomicznym regionu.

Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi przez naukowców, wzrost obrotu towarowego o 2% powoduje przyrost miejsc pracy o 80-100 tysięcy. Organizatorzy akcji pragną w ten sposób uświadomić społeczeństwu, że miejsca pracy - własne, rodzinny, sąsiadów i znajomych zależą od tego, czy kupujemy wyrób krajowy, także lokalny.

Akcja Unii Wielkopolan ma propagować wyroby lokalne, przemysłu wielkopolskiego. Będzie polegała na oznakowaniu wyrobów specjalnym znakiem. Kryterium uzyskania znaku "Wielkopolska jakość" będzie uzyskanie certyfikatu (świadectwa), przyznanego przez CIS (Centralny Inspektorat Standaryzacji). Podstawą jego przyznania będzie wyłącznie dobra jakość wyrobu. Do akcji mają przystępować również sklepy, w których wyroby oznaczone tym znakiem będą w specjalny sposób eksponowane.

Oficjalne rozpoczęcie akcji odbędzie się podczas Bazaru Poznańskiego, w połowie grudnia.

Inicjatywie Unii Wielkopolan patronuje Rada Patronacka w składzie: **Włodzimierz Łęcki** - wojewoda poznański, **Eugeniusz Małecki** - wojewoda kaliski, **Marek Naglewski** - wojewoda koniński, **Jarosław Barańczak** - wojewoda zielonogórski, **Eugeniusz Matyas** - wojewoda leszczyński, **prof. Bohdan Gruchman** - rektor Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, **prof. Halina Szulze** - pro-

rektor Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, **Franciszek Pospiech** - prezes Wielkopolskiego Banku Kredytowego, **Stanisław Laskowski** - prezes Międzynarodowych Targów Poznańskich, **Marian Król** - prezes Wielkopolskiej Fundacji Zwyńnościowej.

"Gazeta" będzie na bieżąco informowała o przebiegu akcji. Pragniemy zwrócić szczególną uwagę na firmy z ziemi jarocińskiej, które zgłoszą swój akces do przedsięwzięcia WIELKOPOLSKIE LEP-SZE. (red.)

Odznaczenie jubilatów

W pierwszą sobotę listopada w Urzędzie Gminy w Jaraczewie odbyła się uroczystość wręczenia "Medalu Za Długoletnie Przysiężenie Matkę". Odznaczenie przyznane przez prezydenta RP z okazji jubileuszu 50-lecia pożywania w małżeństwie otrzymali **Antonina i Antoni Góralnik** z Cerekiewi Nowej. Wyróżniono również 42 pary, które mają za sobą 25 lat pożywania małżeńskiego.

Imprezę uatrakcyjnił program artystyczny przygotowany przez GOK w Jaraczewie i uczniów Szkoły Podstawowej w Goli. (rr)

Przegląd piosenki w Jaraczewie

W dniu 20 i 21 listopada 1980r. w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury w Jaraczewie odbędzie się I Przegląd Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej. Przesłuchania konkursowe odbędą się w sobotę, godz. 16.00 i niedzielę, godz. 17.00. W niedzielę o godzinie 19.30 rozpocznie się koncert galowy.

Jarocin

Spór o budynki trwa

Z udziałem wicewojewody **Szymczaka** i dyrektora Wydziału Geodezji Urzędu Wojewódzkiego odbyło się w ubiegłym tygodniu posiedzenie Zarządu Miejskiego w Jarocinie poświęcone przede wszystkim próbie rozstrzygnięcia, które z budynków powinny zostać skomunalizowane (uznane za własność gminy), a które mają być własnością Skarbu Państwa.

Spór dotyczy czterech budynków w Jarocinie: gmachu przy Al. Niepodległości, gdzie obecnie mieści się Urząd Gminy i Miasta, biurowca przy ul. Kościuszki (tzw. "biały domek" po PZPR), kamienicy przy ul. Kościuszki - obecnie siedziba Urzędu Skarbowego oraz gmachu przy ul. Hallera, w którym dawniej mieściło się złożko-przedsiębiorstwo.

Wojewoda zgodził się na komunalizację połowy budynku przy Al. Niepodległości. Gmina natomiast chce przejąć cały budynek, mimo że Krajowa Komisja Uwła-

szczeniowa, rozpatrując zażalenie samorządowców, odmówiła komunalizacji nawet części tego gmachu. Obecnie sprawa trafiła do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W przypadku dwóch budynków przy ul. Kościuszki, wojewoda odmówił ich przekazania gminie i obie sprawy oczekują na rozstrzygnięcie przez KKK.

Budynek złożko-przedsiębiorstwa wojewoda zgodził się natomiast oddać gminie. Odwołanie od decyzji komunalizacyjnej złożył wprawdzie kierownik jarocińskiego Urzędu Rejonowego, ale wojewoda przesłał akta sprawy do KKK z wnioskiem o nieuwzględnienie tego odwołania.

Zarząd zaproponował aby budynek przy Al. Niepodległości w całości przekazać gminie, natomiast cały budynek po PZPR oddać urzędowi rejonowemu. Wicewojewoda zobowiązał się ustosunkować się do tych propozycji w terminie dwóch tygodni. (kal)

Przepracowane święto

W numerze 45. "Gazety" ukazała się notatka zatytułowana "Święto?". Nie mówi ona wprost, o jaki zakład, mający pracować w Święto Odzyskania Niepodległości chodzi. Wydaje się jednak jasne, że o ZPOW Kotlin. Jest on jedynym na ziemi jarocińskiej, który nie święcił dnia 11 listopada. Owa notatka jest krótka i pewnie dlatego prezentuje tylko zarzuty i tylko jeden punkt widzenia. ZPOW należy się sprawiedliwa obrona.

"Prawdą jest, że pracował dział produkcji. Pracowali także, niezbędni dla zachowania ciągłości produkcji, niektórzy pracownicy działu mechanicznego, magazynów, kontroli jakości, kierownictwa oraz kierowcy autobusów i wózków widłowych. Dwie przerwy w pracy w jednym tygodniu są nieuzasadnione ekonomicznie i technologicznie. Zatrzymanie i ponowny rozruch maszyn oznaczają wielomilionowe koszty" - poinformował kierownik

działu organizacyjnego **Tadeusz Klausa**. Dodał on, że: "praca w święto nie jest czymś niezwykłym w ZPOW Kotlin. Pracujemy także w Boże Ciało ze względu na wymogi technologiczne, 15 sierpnia - ze względu na konieczność szybkiego przerobu pomidorów."

"Ta sama załoga wystąpiła do kierownictwa z inicjatywą pracy w Święto Narodowe. Może to szokować, lecz mniej dziwi, gdy zdamy sobie sprawę z tego, że 80% działu produkcji stanowią kobiety, które zamiast świętować 11 listopada, wolą odpracować w tym dniu sobotę i mieć wolny cały weekend" - stwierdził jeden z mistrzów produkcji, **Władysław Spychalski**. Wypowiadając się także w imieniu innych mistrzów, oznajmił, że w ramach sondy przeprowadzonej wśród pracowników, 99% załogi zaakceptowała pomysł pracy w święto. Ponadto wszystkim zaoferowano możliwość skorzystania z urlopu. (bs)

Ubezpieczenia OC

Ostatnie dni na podjęcie decyzji

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych i szkód powstałych w związku z ruchem tych pojazdów na terenie Polski jest jedynym obowiązującym ubezpieczeniem komunikacyjnym. Świadczenie z ubezpieczenia OC przysługuje, gdy posiadacz lub kierowca pojazdu mechanicznego są według prawa cywilnego odpowiedzialni za wyrządzoną

w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Mówiąc jaśniej osoba, która posiada ubezpieczony pojazd, odpowiada za wyrządzone szkody, ale nie ponosi z tego tytułu kosztów. Zakład ubezpieczeniowy nie wypłaca natomiast odszkodowania za szkody w pojeździe sprawcy.

Brak ubezpieczenia OC może mieć przykre konsekwencje finansowe. Kara za niezapłacone OC wynosi obecnie 7 milionów złotych. Pieniądze te przekazuje się na Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, z którego są wypłacane odszkodowania dla osób poszkodowanych w wypadkach spowodowanych przez kierowców nie mające wykupionego OC. Do kontrolowania, czy ubezpieczenie zostało zapłacone upoważniona została policja i jest onazobowiązana do składania wniosków o nałożenie kary.

Osoby, które są zdecydowane wykupić również ubezpieczenie auto-casco, powinny pamiętać o tym, że dobrze jest to zrobić w tej samej firmie, w której zawarło się umowę OC. Z reguły wiąże się to ze znacznymi banifikatami. Ponadto niektóre firmy nie chcą zawierać umów auto-casco, jeżeli OC zostało wykupione u konkurencji.

Dzisiaj publikujemy stawki ubezpieczenia OC we wszystkich towarzystwach ubezpieczeniowych działających w Jarocinie. Mamy nadzieję, że nasza tabela ułatwi podejmowanie decyzji. (rpp)

Składki roczne za ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) posiadaczy samochodów osobowych zakładów ubezpieczeń na terenie Jarocina

Pojemność silnika w ccm	HESTJA S.A.	POLONIA S.A.	PZU S.A.	WARTA S.A.
do 700	840.000	900.000 w tym CINQUECENTO 903 ccm	910.000	800.000
701 - 900				1.100.000
901 - 1000	1.260.000	1.350.000	1.380.000	1.600.000
1001 - 1250				
1251 - 1500	2.000.000	2.100.000	2.130.000	2.000.000
1501 - 1600				
1601 - 2000	2.560.000	3.000.000	3.020.000	2.200.000
powyżej 2000	2.900.000			
motorowery	150.000	65.000	100.000	500.000 (do 100 ccm)
motocykle		140.000	200.000	1.000.000 (pow. 100 ccm)
Ulgi i bonifikaty	•za kontynuację ubezpieczenia 10% •za ABS 5% •za AC w HESTJI 10% •za jednorazowe opłacenie składki 20% i zielona karta za darmo •możliwość opłacenia składki w 4 ratach	•za kontynuację 10% •za jednorazowo opłaconą składkę 10%, za półroczną 5% •możliwość zapłacenia w czterech ratach •zielona karta za darmo	•za kontynuację 5% •za okres bezszkodowy do 60% •za jednorazową opłatę składki 10% •15% ulgi przy ubezpieczeniu AC •zielona karta - 80% bonifikaty •bezpłatne ubezpieczenie assistance	•za kontynuację 10% •zielona karta za darmo przez cały rok •składka płatna jednorazowo •POLONEZ 1600 w grupie do 1500 ccm

Składki roczne OC dla pojazdów ciężarowych

Rodzaj pojazdu	HESTJA S.A.	POLONIA S.A.	PZU S.A.	WARTA S.A.
Ciężarowo - osobowe i ciężarowe o ład. do 2 t	1.140.000	1.200.000	1.500.000	1.500.000
Ciężarowe o ład. do 3,5 t				
Ciężarowe o ład. powyżej 2 t oraz ciągniki siodłowe i balastowe	2.000.000	1.850.000	2.500.000	2.500.000
Ciężarowe o ład. pow. 3,5 t				
Przyczepy ciężarowe o ład. do 400 kg	200.000	85.000	150.000	300.000
Przyczepy ciężarowe o ład. pow. 400 kg, w tym rolnicze i naczepy	300.000	170.000	220.000	500.000
Ciągniki rolnicze	200.000	170.000	200.000	200.000
Przyczyny o ład. pow. 2 t oraz naczepy		170.000	250.000	200.000
Autobusy	3.900.000	4.350.000	4.140.000	3.500.000

**AGENCJA
Towarzystwa
Ubezpieczeń i Reasekuracji**

„WARTA” S.A.

w Jarocinie
ul. Moniuszki 14
telefon 37-74

ZAPRASZA

do korzystania ze swoich usług
także w BIURACH terenowych

**JAROCIN - ul. Szubianki
JARACZEWO - ul. Golska
ŻERKÓW - Rynek**

W miesiącu grudniu '93 i styczniu '94
biura czynne od godz. 8.00
do ostatniego klienta

Zakład Ubezpieczeń i Reasekuracji „POLONIA” S.A.

podaje taryfę składek za obowiązkowe ubezpieczenie w rolnictwie (budynki i OC) na 1994 rok

Przeznaczenie budynku	Składka w złotych od jednego miliona wartości rzeczywistej budynków (sumy ubezpieczenia)				
	murowane ze stropo- dachem żelbet	murowane z pokryciem niepalnym	murowane z pokryciem palnym	drewniane z pokryciem niepalnym	drewniane z pokryciem palnym
mieszkalny	880,-	1.100,-	1.320,-	1.760,-	2.640,-
gospodarcze, inwentarskie, chlewnie, obory, stajnie, garaże i wiaty	---	1.430,-	1.760,-	3.080,-	3.960,-
składowe, stodoły i spichlerze	—	1.760,-	2.420,-	5.500,-	8.800,-
szklarnie i cieplarnie	11.000,-				

Składka za ubezpieczenie OC w związku z prowadzeniem
gospodarstwa rolnego wynosi:

od 1 ha do 5 ha	50.000,-
od 5 ha do 25 ha	10.000 zł od 1 ha fizycznego
powyżej 25 ha	250.000,-

Udzielamy korzystne obniżki składki

♦ ♦ ♦

Możliwość opłaty składki w ratach

WARTA

z „Wartą” bez obaw

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SA

W HESTJI ubezpieczysz na atrakcyjnych warunkach:

- ♦ dom, ♦ samochód, ♦ kamienicę,
- ♦ a także kościół, ♦ swoje mieszkanie,
- a także znajdujące się w nim mienie,
- ♦ domek letniskowy, ♦ bagaż podróży,
- ♦ swój warsztat, sklep, ♦ mienie i majątek trwały
- w wielkich i małych zakładach produkcyjnych
- ♦ oraz wszelkie mienie w transporcie ♦ HESTJA
- poleca także m.in. ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, ♦ ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

**Polisa HESTJI
chroni od skutków kradzieży,
rabunku i innych zdarzeń losowych**

Centrala w Poznaniu
Stary Rynek 77

Agencja w Jarocinie
ul. Wrocławska 46
tel. 22-97

POLONIA

**ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI
„POLONIA” S.A.**

AGENCJA W JAROCINIE
ul. Moniuszki 14
II piętro pokój 19. tel. 33-97

Zaprasza od poniedziałku do piątku od 8.00 do 16.00
i w każdą sobotę od 8.00 - 13.00

Proponujemy konkurencyjne składki ubezpieczeniowe:

1. OC i AC pojazdów płatne kwartalnie, półrocznie i rocznie
2. Obowiązkowe OC rolników i budynków - składki najniższe płatne w ratach
3. Zielona Karta przy wyjazdach zagranicznych
4. Koszty leczenia poza granicami kraju
5. Dobrowolne ubezpieczenia majątkowe płatne w ratach

UWAGA!

Przy kontynuowaniu ubezpieczeń
obowiązkowych dodatkowa bonifikata.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

JaJOBowani wysmęli dla Was w trudzie, znoju i po "burzliwych dyskusjach" numer o kryptonimie Z. Mam nadzieję, że wreszcie nam pomożecie, bo do tej pory nasze konkursy jakoś Was nie ruszają. Czyżbyście nie mieli ochoty wyżyć się "artystycznie" na temat swoich Beltrów i naszej nazwy? Ruszajcie głowami! Konkursy wciąż trwają. Chyba nie chcecie, aby atrakcyjne nagrody trafiły do naszych domów?

Mamy także nadzieję, że te dwie strony spodobały Wam się bardziej niż nasze poprzednie wypociny. Życzymy powodzenia i Wam i sobie! Aha! No i dzięki za wiersze, które do nas nadchodzą - najlepsze będziecie mogli przeczytać na naszych łamach.

Z ostatniej chwili!!!

Dnia 9 listopada 1993 roku między godz. 9 a 10 (dokładnie nie dało się tego ustalić) w jarocińskim LO dokonano następnej kradzieży. Tym razem zginął podest oraz tablica upamiętniająca pamięć tak sławnego patrona szkoły.

Jednak my nie zrażając się tą straszną tragedią postanowiliśmy odwiedzić Tadeusza K., który ostatnimi czasy jest

ukrywany z niewiadomych względów przed oczami dociekliwych uczniów.

Pasterz i muzyka

*Pasterz muzykę kocha i wielbi,
za to ona go pięknie oddarza.
Ona go prosi by zagrał piosenkę,
on bez namysłu bierze instrument.
Wygrywa na nim piękne melodie,
a gdy powstała śliczna muzyka,
zawolał owce by posłuchały
Jak muzyka w świat odchodzi.*

Jeannette Masumbuku

Mamo, skąd się wzięłem?

W ostatnim numerze Gazety Jarocińskiej ukazał się artykuł pt. „Seks w szkole”. Zamieszczono w nim tylko dwie wypowiedzi uczniów z Liceum. Dlatego też postanowiłam poznać Wasze poglądy dotyczące seksu. Niektórzy twierdzą, że tematy wychowania prorodzinnego są źle dobrane. Jeden z uczniów stwierdził: „Mnie np. w ogóle nie obchodzi temat: związek palenia tytoniu, z prokreacją lub opowieści o stosunku chłopców do dziewcząt w okresie dojrzewania”.

Pewna 16 letnia dziewczyna powiedziała: „Seks to coś, co jest dla mnie ważne. Jednocześnie wiem, że muszę być ostrożna w tych sprawach, gdyż nie mogę ufać samej sobie.

kontrolę nad sobą, swoimi uczuciami, umysłem i życiem. Trzeba uważać by nie zniszczyć samego siebie.”

Zapatrzywania innych uczennic są różne. Rzucają one tylko krótkie hasła typu: „Seks to wspaniała rzecz, gdyby nie on, nie byłoby mnie na świecie. Jest to dobra kuracja na odchudzanie, rozgrzewa i sprawia, że zapominamy o reszcie świata. Urozmiaćca on i wzbogaca życie (o dzieci)”. Pytając 18-letniego chłopaka o jego zapatrzywania, na twarzy dał się zauważyć czerwony rumieniec. Niestety zbyt dużo od niego nie można było się dowiedzieć, gdyż jak powiedział: „Nie mam wyrobionych poglądów na ten temat. Jak na razie jest jeszcze dużo czasu na...” Dziewczyna

jednak nie mam pojęcia np. na temat obliczania dni płodnych i nieplodnych. Wydaje mi się, że o wiele lepszą melodią jest powiedzmy stosowanie prezerwatywy.” Inny chłopak stwierdził: „Tyle się teraz mówi o wychowaniu seksualnym w szkołach - jest to nawet dobry pomysł. Jednak lekcje powinny być prowadzone przez fachowców, a nie tak jak w naszej szkole, niektóre tematy przygotowujemy sami. Wydaje mi się też, że czasami tematy nowego nie wnoszą. Powinny być one zmienione. Ministerstwo mogłoby zainteresować się tym, co młodzież chce wiedzieć. Zresztą część wiadomości na ten temat powinni przekazać nam rodzice już w momencie kiedy dziecko stawia podstawowe pytanie: Mamo skąd się wzięłem - rodzice nie mogą go spławić żadnymi wykrętnymi odpowiedziami...”

Jeden z uczniów szkoły średniej powiedział: „Seks w moim życiu odgrywa znaczącą rolę, jednak nie jest najważniejszy. Jeśli chodzi o te sprawy pozwalam sobie na dużo, ale zawsze kontroluję swoje zachowanie. Co do wychowania seksualnego w szkole - uważam, że niektóre tematy powinny być zmienione. No bo kogo z moich rówieśników interesuje np. zawieranie małżeństw w świetle prawa?”

chodząca do szkoły w Tarczach powiedziała: „Wychowanie seksualne w szkołach jest świetną rzeczą. Szkoda jednak, że tak mało mówi się na temat antykoncepcji. Jeszcze w podstawówce uczono mnie, iż można stosować tylko naturalne sposoby zapobiegania ciąży. Ja

Uważam, że człowiek nie powinien bać się ukrywać przed drugim człowiekiem. Mimo to, nie można iść z zawiązanymi oczyma za głosem instynktu. Nie jesteśmy zwierzętami. Jest to po prostu sprawa dość skomplikowana. Można robić wszystko, dopóki ma się

Purpura nie płowieje...

Deep Purple w Polsce - 31.10. Hala Widowiskowo-Sportowa w Zabrzu

Na początku była ciemność... a potem ukazały się splecione ze sobą litery DP i smok pożerający własny ogon. Gdy wielka, laserowa ręka zagarnęła wszystkich w krainę purpurowego rocka, dla wielu rozpoczęło się mislerium - koncert Deep Purple.

Zespół, który większość młodych ludzi kojarzy zapewne tylko ze znajdującym się obecnie na "trójkowej" liście utworów "Any", 20 kwietnia święcił czterdziwecze istnienia. Jego dyskografia zawiera 15 albumów studyjnych oraz kilkadziesiąt innych wydań koncertowych i kompilacyjnych. Dla ogromną ilość koncertów na bez mała wszystkich kontynentach, a przez jego szeregi przewinęło się czternaście muzyków. Jednak dla większości fanów liczy się tylko TO Deep Purple, które ostatniego dnia października gościło na zabrzańskiej scenie - zespół w najświeższym i najmocniejszym składzie. Ritchie Blackmore (gitary), Roger Glover (basy), Jon Lord (instrumenty klawiszowe), Ian Paice (perkusja) i oczywiście Ian Gillan (śpiew). dziś szanowane osobistość w rockowym

świsie, na początku lat siedemdziesiątych wytyczali kręte drogi heavy metalu. To właśnie na tych lat polska publiczność czekała ponad dwadzieścia lat. Ale gdy muzycy rozpoczęli starym hitem "Highway Star" (72 lata oczekiwania) w niezapomniany sposób. Chwilę później Ian Gillan wita wszystkich serdecznie i dziękuje za gorące przyjęcie. Teraz już na dobre rozpoczyna się show, w którym stare kawałki przepłatają się z nowymi, a wszystkie brzmią zupełnie świeżo i wspaniale. Muzykie mimo wieku (średnia wiek zespołu to ponad 48 lat!) nie oszczędzają sił. Polscy fani wynagradzają im to jednak sownie. Kiedy wszyscy są już zdrowo rozgrzani,

śliszmy pojężne, prawie kościelne intro organów Hammonda w chwilę później miadzy nas ściana dźwięku. To "Perfect Strangers", moim zdaniem jedna z najwspanialszych kompozycji kwintetu. Poniej przychodzi czas na solowe popisy muzyczne klasyki. Zaczyna Ritchie intonując "Odeę do radości", którą jednak kończy wraz z resztą zespołu. Wszystkiemu laskawemu okiem przygląda się wyznaczony za pomocą laserów sam mistrz van Beetho-ven. Fani wiedzą czego się spodziewać, gdy swoje kilkanaście minut ma klawiszowiec. Pozostawiony sam zaczyna od lekko jazzujących melodii, by w chwilę później rzucić wszystkich na kolana grając Chopina! Jest także "Dla Eliza", które Lord płynnie zamienia w ragtime'a. Wraca reszta i purpurowe przedstawienie trwa dalej... Po kolejnym mocnym uderzeniu jakim jest "Knocking At Your Back Door", wszystkich zaskakuje następny utwór. Spokojniutki "Anyone's Daughter" ('71) praktycznie nigdy nie było wykonywane na koncertach. Do tego roku... Jest to miłutki, prawie akustyczny numer, który uspokaja nasze rozognione mózgi. Zawsze lubiący pogadać z publiką Gillan, po raz kolejny zapowiada, że jesteśmy wspaniali. Gasną światła i mam ciarki na plecach. Domyślam się, co będzie następne i nie popełniam błędów. Po trzech dźwiękach publiczność szaleje - to "Child In Time", bodaj

Dokończenie na następnej stronie

**18 listopada
DZIEŃ BEZ PAPIEROSA**

KONCERT

APATIA

hard core z Poznania

ALIANS

hc/punk z Piły

GYMNEON

straight edge hc z Poznania

oraz:

HOMOMILITIA
ŚWIAT CZAROWNIC
SCUM
HONESTY
AMEN
FATE
SIŁA STRACHU
LATAJĄCE ODCHODY
DOM KOLEJARZA Jarocin
 Al. Niepodległości 21
 19.XI.93r., godz. 18.00

Ciąg dalszy ze strony poprzedniej

Purpura nie płowieje...

największy przebój Deep'ów. Nie potrafię oddać tego, co przeżywały tysiące fanów, gdy ta kilkunastominutowa kompozycja nabierała energii lokomotywy. Kiedy rozdzierający uszy krzyk Gillana wstępuje jej koniec następną niespodzianką - zespół zmienia rytm i plynnie przechodzi w "Any'e". Jest niesamowicie. Połem znów mieszanika starych i nowych kompozycji, a co najmniej dwa pokolenia zgrozdzonych w zabrzańskie hali fanów wrzą. Gdy w pewnym momencie objrzałem się, by sprawdzić, kto od jakiejś godziny uparcie próbuje przestawić mi kręgosłup, ujrzałem niecodzienny obrazek: starszego pana około pięćdziesiątki dżiko wymachującego jeans'ową kataną i cały czas śpiewającego wraz z Gillanem. Spoglądał na niego nastolatek (pewnie syn) o twarzy wyrażającej przerażenie, zdziwienie i niewierzenie w popoł. A Deep'y grały dalej! Kiedy po blisko dwóch godzinach koncert dobiegł końca, jeszcze raz zerknąłem na

"starszego pana" - był ucieleśnieniem szczęścia. On także wiedział, że będzie bis. Musiał być... Przecież Deep Purple nie zagrali jeszcze... Nie mamy zbyt dużo czasu na oddech, bo zespół jest już z powrotem na scenie. I znów zaskoczenie - to "Speed King" (70). Chyba najstraszniejszy i najszybszy numer Anglików. A potem Ritchie gra najśliczniejszy metalowy riff wszechczasów, który wywołał szal - "Smoke On The Water". Tego brakowało i po tym gotowi jesteśmy pogodzić się z faktem, że rockowe przedstawienie dobiegło końca.

Zdolność logicznego myślenia wraca mi dopiero w drodze do domu. Zaczynam rozmyślać nad tym, czego byłem świadkiem. Koncert był taki, jakiego oczekiwali wielbiciele. Dostali to, czego chcieli: stare przeboje, solowe popisy, których nigdy nie zapomną, możliwości poświęcania się swoimi idolami, trochę nowej produkcji i świetlno-laserowe efekty. Muzycy, jak na zawodowców przystało, dali popis profesjonalizmu i warwy. Ponoć purpura nie płowieje... A jednak... Na okładce "The Battle Rages On..." smok zjada własny ogon i chyba

coś w tym niestety jest. Szkoda. Szkoda także tego, że dopiero teraz Deep Purple w najlepszym składzie odwiedziło nasz kraj. Lepiej jednak późno niż wcale. Ten, kto słucha heavy metalu, hard rocka i w ogóle ostrej muzyki, a nie pojechał do Zabrza, stracił jednak jedną, niepowtarzalną i myślę, że ostatnią szansę oglądnięcia Deep Purple live - ciągle żywej legendy gatunku. Gwoli dokładności - oczywiście przed Deep Purple był "rozgrzewacz". Szczególnie metalowa młodzież liczyła, że będzie nim Acid Drinkers (wszyscy doskonale wiedzą, jakimi uczuciami poznawczy darzą angielski kwintet), ale stało się inaczej. Deep'om supportował polski wirtuoz gitary Valdi Moder. Jestna prawdę dobry i robił, co mógł. Nie udziwiał jednak ciężaru jakim go obarczono. I trudno go za to winić.

Wrocławski Łącznik

P.S. Dzięki dla Vikinga - za pomoc.

Dyskomani w Liceum

W środę (10 XI) w ogólniaku odbyła się dyskutacja, z której dochód zostanie przeznaczony na zapomogi przedświąteczne dla uczniów. Takiego nawalu wiary dawno nie było w auli LO. Sprzedano 184 bilety za łączną sumę 1 840 000 zł. W zorganizowaniu imprezy pomogli Zarząd Miejsko - Gminny PCK, Klub Honorowych Dawców Krwi oraz kl. IIIC, której wychowawcą jest E. Michalska. Jak bawiła się młodzież? - zdania były podzielone. Dla jednych była to impreza na poziomie, inni narzekali na zły dobór muzyki i kiepskie nagłośnienie. Reasumując: przydałoby się dużo więcej rozrywkę tego typu dla młodzieży.

M&MJ

Postać nieznana ?

W ostatnim numerze gazety napisaliśmy o przyjeździe do Jarocina prof. Lwa Starowicza. Zaciekawilo nas, co młodzież szkół średnich wie na jego temat. Okazało się, że na stu przepytanych uczniów, dziewięćdziesięciu nie miało zielonego pojęcia, kim jest ów człowiek. Tylko u 10 procent nie stwierdziliśmy luk pamięciowych.

Jest to, patrząc z naszego punktu widzenia, wynik godny pożałowania...

oprac. Mała i Eve

Obcięte ogony

Dwa tygodnie temu w piątek w "ogólniaku" odbył się chrzest pierwszaków, czyli impreza, a raczej rytuał podczas którego kotom obcięto ogony i przyjęto ich do "licealnej bractwa". Impreza została przygotowana przez uczniów klasy IIc i częściowo IIe. Nad całością pieczę sprawowało jury w składzie: przewodniczący - samuraj J. Tornczak, A. Kunz, W. Krysiak oraz przewodnicząca szkoły J. Miśk.

Na sali było bardzo kolorowo. Klasy i ich wychowawcy (było tylko czterech) przyszli w duchach, których barwy ustalił wcześniej organizatorzy. Poprzedzanie ogony, kocie maski i miauczenie sprawiły, iż czuliśmy się jak w kocim raju, tym bardziej, że pierwszaki rywalizowały ze sobą wręcz z lwią zaciętością. Można to było zauważyć patrząc na transparent przygotowany przez jedną z I klas. Widniał na nim napis "Chciałabym bardzo się starcie z I-gi wygrać". Klasy wystawiły już

wcześniej przez siebie przygotowane reklamy. Niestety, nie wszystkie zachęcały do kupna reklamowanego towaru. Publiczność gorąco aplauzom nagrodziła

nogani, koronkowymi podwiązkami i... Na pochwałę zasługują również klasa II, która odważyła się wprowadzić na salę (tak bardzo strzeżoną) prawdziwego

czarnego kundelka.

Odbyla się również uroczysta parada kotów, podczas której mogliśmy podziwiać galop, poranną toaletę, a także miauczenie czasami przypominające rżenie. Były też koty przechodzące na prawą stronę ulicy.

Pozostałe konkurencje, niestety, nie wzbudziły wśród publiczności zainteresowania. Zarówno picie mleka z podstawków jak i wcześniej przygotowana przez klasy

charakterystyka wychowawców nie prezentowały sobie konkursów zbyt widowiskowych. Także scenki losowane kolejno przez pięć osobowych grup z poszczególnych klas nie były zbyt ciekawe, a wystarczałyby odrobina wyobraźni, aby stały się interesujące. Nikt nie publicznie zdobyła scenka pt. "Basen" w wykonaniu kl. Ie - nie pomogli taniści i reanimacji usta - usta, a także "Dżungla", w której małpani i myśliwini byli uczniowie kl. Ig.

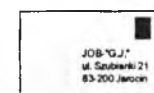
Na zakończenie koty pokonały przeskoki (skok przez kozła - przewrót gimnastyczny - 3x niauu w skrzyń - etc.), na mecie którego dwóch efektownie ubranych kotów obcinało im ogony. W dalszej kolejności przewodniczący jury ogłosił wyniki: I miejsce zajęła kl. Ig, w nagrodę otrzymali dyplom, mleko i... żywego kota. To samo dostała kl. Ie za zajęcie II miejsca oraz Ie kotka za III pozycję. Pozostali otrzymali dyplomy.

Mała & Marjan

ÓWAGA!!! JOB POSZUKIWÓJE RYSOWNIKA Z TAŁĘTEM I POTCUCIEM CHUMORU. FSZYSTKICH, KTÓZY MAJOM OHÓTE ZABAWIĆ SIĘ W JOBO-PLASTYKA PROSIMY O LISTOWNE ZGŁOSZENIA.

W WYNIKÓ KONKÓRSÓ, O TERMINIE KTUREGO WAS POWJADOMIMY, WYŁONIMY NAJLEPRZYH.

Listy

Dentysta - sadysta?

"Prosimy Was o uśmiech przez bardzo duże U...", to słowa piosenki mówiącej o życzliwości i brakującym uśmiechu w codziennym życiu. Jak najbardziej zgadzamy się z nią.

Doktor stomatolog, która leczy zębami dzieciom m.in. ze Szkoły Podstawowej nr 1 oraz młodzieży licealnej sprawia wrażenie niezadowolonej z zawodu, który wykonuje. Bardzo niechętnie zwraca się do pacjentów wzywając ich i dogadując im. Zamiast zachęcać młodzież do leczenia zębów, to ona wręcz przeciwnie zniechęca ją. I co tu zrobić, kiedy ząb boli, a w ośrodku nie chcą przyjąć?!

Dobrze by było, gdyby pani doktor zastanowiła się nad tym, co robi oraz pomyślała o tym, iż przynosi wstyd i hańbę szkole, przy której pracuje.

Uczennica LO

Nazwisko i adres znane redakcji

Sprzedam komputer ATARI 65XE, magnetofon oraz dwa joysticki. Wiadomość w Redakcji „G.J.”

DODATNEK o zdrowiu

Zioła

Ziołolecznictwo jest ostatnio coraz powszechniejsze. Pojawiły się nawet specjalne apteki, które zajmują się sprzedażą ziółowych herbat, wyciągów i maści. Niektóre osoby wolą jednak hodoować rośliny lecznicze w przydomowym ogródku albo zbierać te, które rosną dziko.

Należy pamiętać, że nie wolno zbierać ziół w rowach lub na poboczach szos, gdyż trujące spaliny pojazdów wchłaniane są przez rośliny. Zioła z miodz i pól uprawnych mogą być z kolei zatrute środkami owado- lub chwastobójczymi.

Wartości lecznicze ziół zależą w dużym stopniu od sposobu ich suszenia. Należy to robić jak najszybciej i jak najkrócej po zbiorze. Kłάζa, korzenie, korę i owoce można suszyć na słońcu w przeciwieństwie do liści i kwiatów, które wtedy tracą barwę. W warunkach domowych zioła suszyć można na płytkach kuchennych, na kaloryferach lub w piecykach, przestrzegając odpowiednich temperatur.

18 listopada DZIEŃ BEZ PAPIEROSA

Znakomitą lekturą dla palaczy jest rozdział pt. "Nikotyna" z książki Stanisława Ignacego Witkiewicza "Niemyte dusze". Można w niej znaleźć znakomitą analizę psychologiczną, dokonaną przez znajomego problemu. Sam Witkacy palił przez całe lata i również całe lata walczył z paleniem. Przeżywał okresy palenia (P) na przemian z czasowym niepaleniem (NP).

Wszyscy palacze powinni zapa-

Witkacy o paleniu

miętać jedno zdanie z tej książki: "KAŻDY PALACZ JEST RUINĄ TEGO, CZYM MOGŁBY BYĆ, GDYBY NIE PALIŁ". Oczywiście, a tak rzadko uświadamiane. Witkacy zwraca uwagę szczególnie na to, jak podstępnie, całymi latami nikotyna zatruwając organizm zmniejsza nie tylko odporność na choroby, ale również możliwości twórcze człowieka.

Poniżej przytaczamy kilka fragmentów z rozdziału "Nikotyna", w których Witkacy mówi o swoim stanie w okresie niepalenia NP, dzień po dniu.

"NP 1 - Bydłęca rozkosz istnienia. Zanik dość znaczny (chwilowy, jak to wynika z doświadczeń uprzednich) intelektu. Wściekły apetyt i senność. Wzmoczona odczuwalność w stosunku do wszystkiego - tak ujemna, jak i dodatnia. Przewycięzenie rannego pesymizmu bez P dało wiele zadowolenia.

NP 2 - Chwilie dzikiej rozkoszy z powodu "oczyszczenia się". Wzmoczone uczucie metafizycznego nienasytzenia. Chwilami dzika chęć zapalenia w celu uwolnienia się od pewnego smutku przemijania. Lekka nieobecność samego siebie w świecie. Zwężenie ogólnopsychicznego pola widzenia daje pewien optymizm, zresztą nieistotny, ale dobry na pierwsze dni NP. Całe życie na P stopione w jedną pigułkę. Występują z niebywałą wyrazistością wspomnienia bardzo dawnych okresów na NP.

NP 3 - Daleko krótszy okres porannego zniechęcenia. Krótkie okresy dość silnej rozpaczycie niczym nieusprawiedliwionej szybko zostają załamane narastającą chęcią

życia. Chwilami potworny nonsens wszystkiego na NP kusi do palenia; czym bowiem jest ten skromny dynek wobec tego, że i tak wszystko sensu nie ma. Ale poczucie dalszego dystansu i możliwości rozwiewa te pokusy. Dzika rozkosz czystości wewnętrznej pętuje się ku wieczorowi. Daleko większa zdolność przystosowania się do zmiennych warunków i niespodzianek."

(opr. rpp)

Szczepionka przeciwko grypie

Któż z nas nie doświadczył na sobie uciążliwego kichania, duszącego kaszlu, czy podwyższonej temperatury połączonej z bólem głowy i gardła?

To grypa, której sezon właśnie się rozpoczął i potrwa przynajmniej do wiosny. Jarościńska przychodzi będzie musiała, jak co roku, wytrzymać rzęsie szturmujących ją grypowiczków. Apteki natomiast po raz kolejny odnotowują nagły wzrost dochodów ze sprzedaży polopiryny, aspiryny i syropów przeciwkaszlowych. Jednakże tak wcale nie musi być, o czym wiedzą bardziej zapobiegliwi jarościńscy. Chac utrzec się przed co najmniej tygodniową niedyspozycją, ludzie pytają coraz częściej o szczepionkę przeciwko grypie. Wiedzeni corocznymi doświadczeniami czy może bardziej zainteresowani zasyłaną z mass mediów informacją, chcemy spróbować choć raz przechrztyć grype. Niewiele jednak wie, co to właściwie jest owa szczepionka, o której tak głośno.

Atakujący powszechnie wirus grypy jest każdego roku inny i w zależności od tego, jaki on będzie - taką szczepionkę przygotowuje się. Jej zadaniem jest udziornienie na tę chorobę kakażną. Taka ampułka zdrowia podawana była przez wstrzyknięcie podskórnie, czyli domięśniowo. W przypadku pierwszego szczepienia winno się po-

wtóżyć po czterech tygodniach. Ochronne działanie specyfiku utrzymuje się przez dwanaście miesięcy.

Lek polecany jest przede wszystkim ludziom, którzy mają bezpośredni kontakt z chorymi. Są to lekarze, pielęgniarki, nauczyciele, kolejarze oraz wszyscy ci, którzy należą do grupy osób podwyższonego ryzyka zarażenia się wirusem grypy. Szczepionka zalecana bywa również dzieciom i dorosłym, którzy cierpią na przewlekłe choroby obciążające układ oddechowy i układ krążenia. Powinny ją również stosować osoby mające powyżej 65 lat oraz ludzie cierpiący na choroby wewnętrzne, cukrzycę, zaburzenia metaboliczne. Natomiast zrezygnować ze szczepionki powinny kobiety w ciąży i osoby, u których występują skłonnosci alergiczne. Należy jednak pamiętać, iż każdorazowe pobranie leku należy skonsultować z lekarzem.

Do jarościńskich aptek szczepionka trafia dopiero przed kilkoma dniami. Kupić ją można w aptece Conwallaria (163,6 tys. zł) i Aspirynka (173,9 tys. zł). Choć cena nie wydaje się być przystępna, sądzić należy, iż chętnych na szczepionkę będzie wielu. W końcu nie każda zima musi się kojarzyć ze stosami chusteczek, bolącym gardłem i pochłanianymi górami tabletek.

oprac. Justyna Napieraj

Zdjęcie dla taty

Oddział Noworodków w jarościńskim szpitalu dostał nowy aparat. Nie, nie chodzi wcale o aparat rentgenowski, ale o zwykły aparat fotograficzny - Polaroid.

Już od dawna myślano w jarościńskim szpitalu, by świeżo upieczony ojciec mógł zobaczyć swoją pociechę. Dopiero teraz jednak stało się to możliwe. Kilkanaście dni temu jeden z pacjentów szpitala ufundował dla oddziału aparat fotograficzny - Polaroid. Tym sposobem ojcowie mogą sprawdzić podobieństwo synka lub córeczki już kilka godzin po urodzeniu. Oczywiście zdjęcie jest robione tylko na prośbę matki.

★ O nikotynizmie - str. 13

★ O alkoholizmie - str. 11

★ O seksie - str. 12

★ O modzie - str. 14

Ultrasonografia

Przed czterdziestu laty pierwszy raz zastosowano ultradźwięki w diagnostyce w położnictwie i ginekologii. Rozwój ultrasonografii w medycynie jest imponujący na całym świecie. Obecnie nie można sobie wyobrazić dziedziny medycyny, która by nie wykorzystywała badań ultrasonograficznych w rozpoznawaniu choroby i leczeniu.

W ultrasonografii wykorzystuje się powrotną falę drgań kryształu przechodzącą przez tkanki pacjenta i to są te same fale, które stosuje się leczniczo w diatermii do głębokiego nagrzewania, lecz są tysiącokrotnie słabsze, nie mają nic wspólnego z promieniami rentgenowskimi. Poza niewielkim efektem cieplnym nie powodują innych zjawisk w tkankach organizmu. Przy właściwym wykorzystaniu tych badań nie powodują one uszkodzeń tkanek u człowieka i także u płodu. I to jest odpowiedź na liczne wątpliwości i zapytania, z którymi spotykam się w swojej pracy.

Korzyści z zastosowania ultrasonografii w medycynie są duże, niedyskusyjne i coraz większe - proporcjonalnie do szybkiego rozwoju techniki sonograficznej. Zastosowanie specjalistycznych głowic pozwala na wprowadzenie ich do jam ciała (żołądka, dwunastnicy, pochwy, odbytnicy) i obrazowanie zmian w najbliższym otoczeniu jest dokładniejsze. Najnowsza generacja aparatów ultrasonograficznych pozwala na pomiary przepływu płynów, między innymi w na-

wnia USG tarczycy, sutków, jąder, bioderek u dzieci. Echokardiografia czyli ultrasonografia serca to już rozległa samodzielna dziedzina medycyny. Dla poró-

wnania z badaniami rentgenowskimi - kamień pęcherzyka żółciowego rozpoznawano prawidłowo w 30%, gdy tymczasem w badaniu ultrasonograficznym prawidłowość w konfrontacji z operacjami zbliża się do 100%.

Do częstych chorób zalicza się kamień dróg moczowych. Kolka nerkowa dotychczas była wskazaniem do wykonania urografii, badania rentgenowskiego o dużym napromieniowaniu, połączonym z ryzykiem powikłań do zgonu włącznie. Badaniem tym wyjaśnić było można przyczynę bólu i ustalić lub wykluczyć zablokowanie czynności nerki przez kamień w drogach moczowych, co w następstwie prowadzi do wodonercza i zniszczenia nerki. W tym przypadku badanie ultrasonograficzne jest bardzo proste, bez ryzyka dla chorego i pozwala na szybkie ustalenie postępowania leczniczego.

W ginekologii ultrasonografia wniosła znaczny postęp i zyskuje coraz większe znaczenie w rozpoznawaniu guzów miednicy małej tj. guzów i powiększenia macicy i jajnika. Prawidłowość rozpoznania w konfrontacji z operacjami zbliżona jest do 90% i jest wielokrotnie dokładniejsza od badania dwuręcznego.

Ultrasonografia odgrywa dużą rolę w rozpoznawaniu wad macicy, schorzeń i guzów macicy. Pozwala nie tylko określić rodzaj i wielkość guza macicy, lecz także jego złośliwość nowotworową.

Najczęstszym schorzeniem jajników są torbielowe guzy. U 65% młodych kobiet leczonych chirurgicznie powiększenie jajnika bywa torbielą czynnościową. U kobiet po menopauzie (przekwitaniu) torbiele proste występują często, ale rzadko powstają na tle czynnościowym. Rozróżnienie torbieli prostych od czynnościowych, od wielokomorowych, litych i rakowych jest domeną ultrasonografii.

W położnictwie ultrasonografia pozwala ustalić ciążę już kilka dni po braku miesiączki i pozwala potem na kontrolowanie przebiegu ciąży. We wczesnej ciąży określa się prawidłowość rozwoju jaja płodowego i pod koniec ciąży określa się położenie płodu, umiejscowienie łożyska, wielkość i stan płodu.

U matek z wysokim ryzykiem hipotrofii płodu (niedorozwoju) przyjęte jest wykonywać wielokrotne badanie USG w zaawansowanej ciąży. Do grupy tej należą kobiety, u których w poprzedniej ciąży doszło do hipotrofii płodu lub zgonu wewnątrzmacicznego płodu, jak również kobiety, u których w czasie ciąży stwierdza się nadciśnienie tętnicze, białkomocz, przyjmowanie leków i środków o silnym działaniu, używek (papierosy, alkohol), przebiecie chorób infekcyjnych. Stwierdzenie małej wagi płodu lub innych zaburzeń pozwala na rozpoznanie właściwej opieki położniczej nad ciężarną i umożliwić zapobieganie komplikacjom.

Ultrasonografia pozwala bardzo łatwo ustalić ciążę bliźniaczą i mnogą. Poprzednio potrzebne było do tego zdjęcie rentgenowskie jamy brzusznej z dawką promieni powodującą zmiany we krwi u noworodka (uszkodzenie układu krwiotwórczego).

Przed wprowadzeniem badań USG dla ustalenia rozpoznania zmian chorobowych narządów miazdowych jamy brzusznej i miednicy małej u kobiet potrzebne było badanie komputerowe tomograficzne rentgenowskie lub naczyniowe o dużej dawce promieni rentgenowskich. Powtórzenie takiego badania było połączone z dodatkową dawką promieni dla chorego.

Badanie ultrasonograficzne można dowolnie często powtarzać bez szkody dla chorego i w ten sposób monitorować przebieg choroby.

dr med. Stanisław Nowakowski

Rozmowa z psychologiem Markiem Krzyżostanikiem - kierownikiem Poradni Odwykowej

W jakich okolicznościach ludzie najczęściej sięgają po alkohol?

W bardzo różnych. Ludzie piją zarówno w chwilach radosnych np. imieniny, śluby, jak i w chwilach smutnych np. uroczystości pogrzebowe. Pół biedy, jeżeli lampka wypita z okazji jakiejś uroczystości czy spotkania stanowi rolę symbolu lub tła tego spotkania. Gorzej, jeżeli staje się jego celem i sensem. Generalnie jednak, ludzie piją dlatego, że nie potrafią rozemścić się w swoich uczuciach. Gdy są zdenerwowani, wściekli - z łęku, że się nie opamiętają, sięgają po alkohol czy inny środek odurzający.

Jak to się dzieje, że człowiek pijący od czasu do czasu, zaczyna pić coraz więcej, aż popada w nałóg?

Stale zażywanie alkoholu nawet w niewielkich dawkach powoduje zmiany w procesach przemiany materii, polegające na przystosowaniu się komórek do obecności tego "narkotyku". W ten sposób alkohol staje się niezbędny dla procesów metabolicznych, a jego brak powoduje objawy "głodu alkoholowego". Głód ten jest także pochodzenia psychicznego. Alkoholik stale pragnie przyjemnych wrażeń i nastrojów, które są związane ze spożyciem alkoholu.

Czy można pić dużo, często i nie być alkoholikiem?

Jest to sprawa bardzo indywidualna. Generalnie jednak nie zachodzi taka możliwość, aby pić często i dużo, a nie stać się alkoholikiem. To tylko kwestia czasu.

Co to jest w takim razie alkoholizm?

Jest to stan, w którym dany człowiek kontynuuje picie alkoholu, pomimo że powoduje to dotkliwe sku-

Kalisz	8,7
Jarocin	4,2
Pleszew	4,5
Ostrzeszów	3,8
Ostrów Wlkp.	4,8
Krotoszyn	1,3
Syców	2,2
Wieruszów	4,4
Kępno	5,0

Liczba alkoholików zarejestrowanych w przychodniach odwykowych przypadająca na 1000 mieszkańców

tki w różnych dziedzinach jego życia. Człowiek taki jest bardzo silnie uzależniony emocjonalnie od alkoholu. Jest to tak silne, że porównuje się je do zależności emocjonalnej małego dziecka do swojej matki czy też człowieka intensywnie i bezkrytycznie zakochanego, który nie wyobraża sobie życia bez ukochanej osoby. W obu wypadkach poprawa nastroju i poczucie pewności siebie daje obecność tej drugiej osoby. Analogiczne znaczenie ma dla człowieka uzależnionego kontakt z alkoholem.

czyniach i sercu. Te aparaty mogą dość dokładnie określić stopień złośliwości guzów rakowych. Ten krótki artykuł pozwala przedstawić tylko nieliczne przykłady mogące bardziej zainteresować czytelników.

Badanie ultrasonograficzne jamy brzusznej pozwalają na ocenę wszystkich narządów miazdowych jamy brzusznej: wątroby, trzustki, śledziony, nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego, guzów jamy brzusznej. Powszechnie znane są bada-

Czy alkohol jest dla ludzi?

Co sprawia, że alkoholizm jest chorobą odmienną od innych?

Jest to bodaj jedyna choroba, którą neguje sam chory. Innymi słowy - chory zaprzecza, że jest chory. Alkoholik o swojej chorobie dowiaduje się ostatni. Przyszłoby kiedyś do poradni bardzo zamożny człowiek dotknięty chorobą alkoholową i mówi: "Przecież ja nie mogę być alkoholikiem, pobudowałem dom, mam samochód, gdybym był alkoholikiem, to nie miałbym tego". Nadal jeszcze alkoholik utożsamiany jest z tym, który leży na ulicy, a przecież często w tych pięknie pobudowanych willach dzieją się tragedie związane z alkoholem. Najważniejsze - alkoholizm to nie degradacja, lecz cierpienie społeczne.

lizm u kobiet jest jednak trudniej wykrywalny niż u mężczyzn, albo- wem często piją one w samotności i potajemnie. Rozwija się on znacznie szybciej i kobiety gorzej go prze- chodzą niż mężczyźni. Mniejszą rolę odgrywają tutaj obyczaje czy środo- wisko, znacząca rola przypada ner- wicom, zaburzeniom osobowości, niepowodzeniom życiowym. Zresztą emancypacja polegająca na prze- mianach męskich nawyków i rytua- łów powoduje zwiększanie się liczby alkoholików. Szczególną uwagę zwraca fakt, z jaką łatwością można nakłonić kobiety do wypicia trunku. Niejednokrotnie to one stają się in- icjatorami takich sytuacji.

Czy w alkoholizmie ma znaczenie rodzaj alkoholu?

Istnieje nadal mityczne przekona-

świadczone zło: "wolę kupić piwo czy wódkę, żeby wypić sobie w do- mu, a nie wychodzić z domu wieczorem", "przygotuję ci coś do wypicia, bo pewnie masz kaca", "załatwię ci zwolnienie lekarskie, bo wczoraj się upiłeś i nie byłeś w pracy". W ten sposób ułatwiają okoliczności roz- wój choroby. Rodzina alkoholika musi zrozumieć, że jedyna prawid- łowa postawa wobec uzależnionego polega na stałym stosowaniu zasa- dy: ty pijesz, ty ponosisz konsekw- encje. Należy więc, pozostawić sa- memu uzależnionemu wszystkie problemy związane z jego piciem. W sytuacji choroby alkoholowej jest to jedyna dojrzała forma miłości, która stwarza szansę na podjęcie leczenia i wyleczenia. Bardzo nieod- brą metodą jest też wypominanie alkoholikowi przez najbliższe osoby jego skłonności. Rzecz w tym, że chory przeżywa już poczucie winy i wbrew temu co się przeważnie myśli, on ma wyrzuty sumienia. Do- datkowe obniżanie jego poczucia własnej wartości będzie powodowa- ło przyswajania chęć "zalewania ro- baka".

Kiedy uważa się alkoholika za wyleczonego?

Nigdy. Alkoholik do końca życia będzie alkoholikiem, pozbawionym zdolności kontrolowanego picia. Ni- gdy nie będzie byłym alkoholikiem,

nie, że może się wyleczyć bez pomo- cy innych. Jest to jednak tylko złu- dzenie, bo alkohol jest przecież dla niego sensem i celem życia.

Jak zachowują się alkoholicy, którzy przychodzą do poradni?

Przed wszystkim są bezradni, na- wet bardziej niż dzieci, nieufni, skry- ci, bo ktoś próbuje ich pozbawić tego, co dla nich najcenniejsze. Boją się nowego życia bez alkoholu. Pró- bują się jeszcze "ratować" za wszel- ką cenę, udowadniać, że to jakieś nieporozumienie, bo oni nie są al- koholikami. Pewnie żona zgłosiła ich przez złośliwość, albo teściowa - bo się władowała pokłóciła.

Jaki metodami są leczeni?

Farmakologicznie tzn. antycolem, który w przypadku zetknięcia z al- koholem powoduje przykre następ- stwa ze strony organizmu. A także psychologicznie, bo alkoholik to człowiek chory na duszy. Istnieje także możliwość leczenia w spe- cjalistycznym ośrodku lecznictwa od- wykowego w Sokołowie.

Dlaczego społeczeństwo ma trudności w zrozumieniu alkoholizmu?

Świadomość społeczna dotycząca alkoholizmu w naszym kraju jest żenująco niska. Jedną z wysoko po- stawianych pań w hierarchii zarzą- dzania miastem, kiedy ubiegałem się o pomoc w zorganizowaniu klu- bu abstynenta, wręcz mi oświadczy- ła "i po co to wszystko, jak chłdzi to i tak będą chlać". Przynam, że taka opinia bardzo mnie poruszyła. Nad rozpatruje się alkoholizm w katego- riach moralnych, jako grzech, brak

Etapy rozwoju choroby alkoholowej

- **picie towarzyskie**: wzrost ochoty i "odporności" na alkohol tzw. "mocna głowa", picie sprawia przyjemność.
 - **faza ostrzegawcza**: szukanie okazji do picia, rozpoczęte picie kończy się "urwaniami filmu", próby picia na kaca, ukryciego.
 - **faza krytyczna**: wyrzuty sumienia - "kac moralny", konflikty małżeńskie, nieobecności w pracy, picie ciągami na przemian z okresami całkowitej abstynencji dla poprawy zdrowia, składanie przysięgi abstynencji.
 - **ciąg alkoholowy**: okresy długotrwałego opilstwa, picie poranne "kac gigant", sięganie po alkohol niekonsumpcyjne, rozpad więzi rodzinnych, kradzieże, ostepie- nie alkoholowe, alkohol staje się jedynym celem życia, skrajne wyczerpanie organizmu.
- Jezeli chory nie podjęcie leczenia w ostatniej fazie - następuje śmierć. Leczenie można zacząć w każdej fazie choroby i nigdy nie ma powrotu do picia kontrolowanego.

Jaka jest różnica między alkoholi-kiem a pijakiem?

Różnicę tę najlepiej określa francuskie powiedzenie "Pijak mógłby przestać pić, gdyby chciał, alkoholik chciałby przestać pić, gdyby mógł". Pijaństwo to zły nawyk, obyczaj, natomiast alkoholizm to choroba, dla niej jednej osoby - śmiertelna.

Czy są zawody, które sprzyjają chorobie alkoholowej?

W przychodni leczą się ludzie wy- konujący właściwie wszystkie za- wody, oprócz nauczycieli. W wielu uzależnionych zauważyłem w grupie zawodowej budowlanców, nafi- ciarzy. Natomiast paradoksalnym zjawiskiem jest to, że wielu kierow- ców staje się alkoholikami, zaś ich koronnym usprawiedliwieniem jest "proszę pana, przecież ja jestem kie- rowcą, ja nie mogę pić". Zwrócił mi się pewien ksiądz, że u niego pewne apetyty alkoholowe zrodziły się w okresach koledowania. Wiele ro- dzin miało przygotowane na te oka- zje "coś szczególnego" w baraku. Po przejsiu trzech klatek schodowych w bloku zdarzało się, że musiał koń- czyć kolejdę. Po prostu ulegał. Dzia- łał jako trzeźwy alkoholik patrzy- na to innymi oczyma.

Czy często zdarza się, że kobiety zajmujące się domem popadają w chorobę alkoholową?

Zjawisko alkoholizmu zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn wy- stępuje niezależnie od pozycji, jaką one zajmują w strukturze społecz- nej. Może się to zdarzyć zarówno w gospodarstwie domowym jak i w kobiecie - profesorowi uniwersytetu. Alkoho-

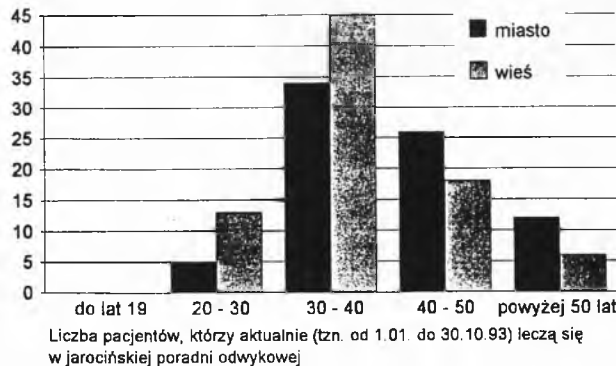
nie, że alkoholizm wiąże się tylko ze spożywaniem wysokoprocento- wych napojów alkoholowych. Jest to nieprawda. Uzależnić można się spożywając wódkę, koniak czy pi- wo. Dla przykładu podam, że w ubiegłym roku w Niemczech za- notowano około dwóch i pół miliona alkoholików, z których ogromna większość uzależniła się od alkoholu poprzez nadużywanie piwa. Wielu nie próbowało innych napojów al- koholowych. Warto to uświadomić rozlicznym byłym piwiarom, pod- budowanych absurdalną dyskusją sejmową o tym czy piwo można zaliczyć do alkoholi...

Jakie są typowe cechy charakte-ru alkoholików?

Istnieje tutaj pewna biegunowość. Na jednym biegunie zaznacza się współbrzmienie towarzyskie, szcze- gólnie w biesiadach alkoholowych. Alkoholicy bywają duszą towarzy- stwa, są lekkomyślni, beztroszy zaś na przeciwnym biegunie mamy ego- izm, złośliwość, kłamstwa, "słomia- ny ogień", życie dniem dzisiejszym, a nade wszystko górnolotność uczuć, deklaracji. Alkoholik mó- wi: "kocham", "odjutra nie piję", ale tylko tak mówi. Jego słowem nie można dawać wiary, chociaż on sam w nie głęboko wierzy.

Czy alkoholicy mają wspólni-ków?

Tak, mają. Do nich zaliczyłbym nieświadomego tego faktu żony czy matki. Częstokroć czynią one wszyst- ko co sprzyja rozwojowi choroby alkoholowej męża czy syna, nie-

ale może być alkoholikiem trzeź- wym. Przed wszystkim jest to jed- nak choroba duszy.

Czy alkoholik nie pijący przez pewien czas może wypić "dla towa- rzystwa"?

Ponieważ alkoholik nigdy nie prze- staje być alkoholikiem nigdy nie po- winien sięgać po alkohol, bo wzna- wa to rozwój jego choroby.

Dlaczego alkoholicy decydują się na leczenie?

Są dwa powody. Pierwszy dotyczy decyzji wymuszonych orzeczeniami sądowymi, drugi to tzw. "zgłoszenia dobrowolne", ale w rzeczywistości wymuszone przez żony, teściowe, zakłady pracy. Nie ma przypadków wewnętrznej potrzeby leczenia się. Aktualnie (tzn. od 1.01 do 30.10.93 r.) w jarocińskiej poradni odwykowej leczą się 159 osób, w tym 17 kobiet. Alkoholik często wyraża przekona-

silnej woli, a nie jako chorobę śmie- rtelną, zaraźliwą. Nie chodzi o po- błażliwość, ale zrozumienie proble- mu.

Jaki możliwości leczenia mają w Jarocinie alkoholicy oprócz po- radni odwykowej?

Od dwóch miesięcy działa w Jaroci- nie Klub Abstynenta w Domu Kole- jarza, który powstał dzięki dużej pomocy i zrozumieniu burmistrza Marka Przymusińskiego oraz stara- niom dyrektora ZZOZ-u, zwłaszcza dr Stanisława Spychała. W klubie dzia- ła grupa Anonimowych Alkoholik-ów.

Rozmawiała Anna Sokowicz

Poradnia odwykowa jest czynna codziennie od 7.30 do 15.00, we wtorki, czwartki, piątki do 18.00. Zgła- szać można się bez żadnego skierowa- nia.

Seks jest pańszczyzną?

Z profesorem Zbigniewem Lwem-Starowiczem rozmawia Beata Frąckowiak

- Według statystyk Polacy nie są zbyt "seksownym" społeczeństwem. Jakie miejsce zajmuje w naszym życiu seks, tak naprawdę?
- Seks należy do podstawowych potrzeb w życiu człowieka. Jest na przykład powszechnie realizowany w małżeństwie. Bardzo często. Ze statystyk wynika, że przytaczająca większość - 80 procent Polaków jest aktywnych seksualnie. Jest zatem zro-

tak jest naprawdę. To tylko jest prawidłowość statystyczna, suche liczby.

- A jak wygląda nasza edukacja seksualna?

- Sytuacja jest fatalna. Jeżeli nie robią tego rodzice, a na pierwszym miejscu respondenci podają jako źródło edukacji swoich kolegów, to wiadomo, że czym mamy do czynienia. Przekazy są najczęściej błędne, stereotypowe. Ostatnio na drugie miejsce

zaczynają wysuwać się publikacje. Jest to jednak bardzo niejednoznaczne. Publikacje to książki Michaliny Wisłockiej, czy innych seksuologów, ale również pismo "Bravo", "Twój Weekend", "Dziewczyna". To mogą być, nie zawsze udane wzorce. Jeśli ktoś czyta tylko "Bravo", to wiadomo, że nie zdobędzie pełnej wiedzy seksualnej. Zresztą nawet publikacje naukowe czytamy wyrywkowo. Szukamy tam tylko tego, co nas interesuje. Ktoś wybiera fragmenty o fizjologii, biologii, pozycjach, a ktoś inny pomija to wszystko i szuka w seksie tylko uduchowienia.

- Ale na półkach księgarskich pojawia się coraz więcej opracowań dotyczących tematyki seksualnej. Książki te cieszą się zresztą dużym powodzeniem.

- To prawda, że wydano już u nas miliony książek dotyczących seksu. Wygląda jednak na to, że poszczególne tytuły czytają te same osoby. Zainteresowani robią sobie biblioteczkę seksuologiczną, a w niektórych domach, nawet inteligentnych, nie widziałem ani jednego tytułu o tej tematyce. Ludzie ci mają dzieci w wieku szkolnym.

- W szkołach też nie jest najlepiej z edukacją seksualną...

- Powiem więcej, jest fatalnie. My nie mamy w zasadzie programu edukacji w systemie oświatowym, tak jak w innych państwach. W dużych miastach jest trochę łatwiej. W Warszawie do wielu szkół sprowadza się na pogadanki specjalistów.

- Pan jednak stworzył program edukacji seksualnej. Narobił on wiele zamieszania w ministerstwie zdrowia i edukacji. To ostatnie odrzuciło go. Co takiego strasznego było w tym programie?

- Nic. MEN miał po prostu określoną opcję w traktowaniu spraw seksu. Sprowadzała się ona do tego, że młodzież należy wychowywać w czystości, a człowiek

nie powinien współżyć przed małżeństwem. Oczywiście masturbacja też jest tutaj traktowana jako zło. Jeśli się ma tego typu opcję, to po co właściwie wychowanie seksualne? Zresztą ministerstwo uważa, że edukacja seksualna nawet jeśli byłaby piękna, to może rozbudzić zainteresowanie seksem. A młodzież nie powinna być rozbudzana, powinna żyć w czystości. To jest utopia, naiwność. Oni chcą narzucić określony model życia. A przecież chrześcijanie chcą wpoić ludziom wychowanie w czystości już od dwóch tysięcy lat. Jak widać nieskutecznie.

- Teraz jednak zmienił się rząd. Jest więc szansa, że również podejście do edukacji także się zmieni...

- Tu się nic nie zmieni. Z moich przecieków wynika, że już się dogadano w tych sprawach.

- Czyli nie mamy szansy na to by wyostać się z "ciemnogrodem"?

- Nasze społeczeństwo nie żyje już za żelazną kurtyną. Jest telewizja satelitarna, są publikacje. Wydaje mi się, że edukacja będzie się mimo wszystko rozwijać. Poza tym trzeba pamiętać o tym, że Polak jest przekorny. Jeżeli próbuje mu się coś narzucić lub od czegoś odwieść - to robi odwrotnie.

- Przekora zadziałała również w zmianie podejścia Polaków do środków antykoncepcyjnych?

- Tu zadziałał inny mechanizm. Dawniej cały czas mówiło się o tym, a jednak Polacy ani nie przestrzegali, ani nie uczyli się

tydzień. Tak samo jest z seksem. - Ilu Polaków traktuje seks jako grzech?

- Ze swojego doświadczenia mogę powiedzieć, że bardzo mało osób ma problemy natury światopoglądowej jeśli chodzi o zachowania seksualne. Jest to problem tylko głęboko zaawansowanych religijnie. Takie osoby są w konflikcie. Presja myślowości jest tak silna, że nie mogą sobie z tym poradzić. Na przykład masturbujący się ministrowie. Ci chłopcy wchodzi w błędne koło, wręcz neurotyczny stan. W zasadzie jednak ludzie nie mają z tym problemów.

- Duży procent naszego społeczeństwa korzysta z porad seksuologa? A może w naszym kraju zapanowała moda na chodzenie do seksuologa, tak samo jak do psychoanalizy?

- Taka sytuacja nie jest możliwa. Nawet w krajach zachodnich dla mężczyzny wizyta u seksuologa jest zawsze powiązana z pewnym poczuciem kompromitacji. On się nie sprawdza, potrzebuje pomocy z zewnątrz. Pójście do seksuologa jest traktowane jako ostatnia deska ratunku. Jest to oczywiście bezsensowne stawianie sprawy, bo seksuolog powinien być nie tylko terapeutą, ale również doradcą, ekspertem, który może coś pomóc. Tej bariery jednak mężczyźni nigdy nie przełamują.

- Z kobietami jest inaczej?

- Kobiety traktują to o wiele łatwiej. Są bardziej otwarte. Przychodzą, bo mają taką potrzebę. Nie dzielą włosów na czworo. Poza tym trzeba pamiętać, że kobiety obnażają swoją intymność u ginekologa. Są przyzwyczajone do tego, że inna osoba ma dostęp do jej intymności.

- Zagadza się pan z tym, że seks odgrywa w życiu kobiet coraz

Prof. dr hab. Zbigniew Lew-Starowicz - psychiatra, seksuolog kliniczny i psychoterapeuta; dyrektor Instytutu Seksuologii, kierownik Zakładu Psychosomatyki i Psychoterapii Wydziału Rehabilitacji AWF w Warszawie i kierownik Ogólnopolskiej Lekarskiej Przychodni Specjalistycznej Towarzystwa Rozwoju Rodziny w Warszawie; zaprzysiężony biegły sądowy.

Autorem ponad 200 publikacji naukowych, 55 książek i ponad 2000 artykułów popularno - naukowych w wielu czasopiśmie. 35 publikacji opublikowanych zostało w językach: angielskim, niemieckim, włoskim, węgierskim, rosyjskim, czeskim, bułgarskim.

Prezes Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego i Towarzystwa Rozwoju Rodziny; członek polskich i międzynarodowych towarzystw naukowych.

o metodach antykoncepcji. Tradycyjnie stosowali stosunek przerywany lub kalendarzyk sprzed półwiecza. Teraz ruszyło zainteresowanie ze względu na ustawę antyaborcyjną. Każda para musi ten problem rozwiązać. Nie można już sobie pozwolić na ryzyko ciąży. Ludzie nie bardzo ufają metodom naturalnym.

- Jednym słowem Kościół swoje, a my swoje...

- Tak jest generalnie z naszym katolicyzmem. Kościoły są zapełnione w niedzielę, ale to nie znaczy, że katolicyzm jest realizowany w naszym życiu cały

większą rolę? A może dziś kobiety są bardziej wydukowane seksualnie od mężczyzn?

- Oczywiście, że tak! To jest właśnie wynik edukacji seksualnej. Na ten temat powstało tysiące publikacji. A kobiety czytają pisma kobiece.

- Czym jest seks dla prof. Lwa-Starowicza?

- Jest dla mnie pewną pasją zawodową, elementem mojej twórczości. Oczywiście seks jest dla mnie dziedziną osobistą, dziedziną ważną w moim życiu, ale nie znajduje się na pierwszym miejscu.

- Dziękuję za rozmowę.

zumiałe, że tych ludzi seks musi interesować i muszą mieć jakąś postawę wobec niego...

- No właśnie, jaką?

- Dla jednych seks jest pańszczyzną - obowiązkiem małżeńskim. Dla drugiej grupy jest to tylko zaspokojenie własnej potrzeby. Można powiedzieć, że to taka masturbacja przez drugą osobę. Jest się skoncentrowanym tylko na sobie. Robię to, bo mam chęć, potrzebę, muszę się rozładować. Do tego służy mi druga osoba. Trzecia postawa - muszę udowodnić sobie, że jestem dobry. W tym przypadku dbamy o to, co przeżywa druga osoba, bo to nas promuje. I ostatnia grupa ludzi, dla których seks ma charakter więziotwórczy. Poprzez seks coś się daje drugiej osobie, wyraża się pragnienie bycia razem. To najbardziej optymalna wersja życia seksualnego. Służy miłości, przyjaźni, byciu razem.

- Która postawa dominuje w naszym społeczeństwie?

- Wszystko zależy od wieku, wykształcenia. Na postawę wobec seksu ma wpływ bardzo wiele rzeczy, choćby środowisko, poziom zaangażowania religijnego. Na ogół jest tak, że im wyższe wykształcenie, tym bardziej otwarta postawa wobec seksu. Trudno jednak powiedzieć, że

Rzucić palenie? Nic prostszego!

„Rzucanie palenia jest dziecinie proste, robiłem to już tyle razy” - powiedział kiedyś Mark Twain. I ja się z nim zgadzam!

Pierwsze doświadczenia z papierosami miałem na początku szkoły podstawowej, może nawet wcześniej. Powodowani czystą ciekawością wraz z kolegami zorganizowaliśmy parę „ćmików” i przystąpiliśmy do „badań”. Pierwsze próby jednak zakończyły się całkowitą klęską, ponieważ żaden z nas nie wpadł na pomysł, że to się ciągnie, a nie dmucha. Dmuchałymi w nasze papierosy dzielnie przez długi czas, wykończyliśmy kilka pudełek zapalek, ale upragniony dym nie pojawił się ani na moment.

Kolejną próbę podjęliśmy dopiero po kilku latach, wówczas bardziej zorientowani w tym temacie uwieńczyliśmy nasze zmagania sukcesem - pojawił się dym!

Następny etap to sztuka zaciągania się dymkiem. Tak się śmiesznie złożyło, że pierwszy raz udało mi się to zrobić siedząc na betonowym płocie. Efekt był niesamowity, zakreśliło mi się w głowie i o mało co z tego płotu nie spadłem. Nie ma się jednak co dziwić, ja byłem dzieckiem, a dym pochodził z „Popularnego”. Kategoryczny zakaz palenia wydany przez rodziców i surowe kary sprawiły, że nasze potajemne próby były niesamowicie ekscytujące (czyste i granie ze śmiercią), a zakupy w sklepie dokonywane były w strachu i niepewności. Muszę od razu dodać, że taka paczka starczała na kilka miesięcy, nie paliliśmy bowiem codziennie ani nawet co tydzień.

Częstsze kontakty z „fajkami” rozpoczęły się dopiero w szkole średniej. Widziałem w tym sporą przyjemność, kiedy puszczałem sobie muzykę, siadałem wygodnie w fotelu i patrzyłem w dym - to mnie bardzo uspokajało. Wręcz odwrotnie działało na mnie palenie w szkole, które nie tylko dla mnie było frustrujące. A wszystko przez nauczycieli. Nie mogli nam dać spokoju nawet w tak intymnym miejscu jak szkolne WC. Tak zwane „naloły” były częstym obrazkiem. Nauczyciele traktowali swoje ofiary różnie, ale najdrastyczniej zwalczał nikotynizm wuefista, który wpadał z wiadrem wody i polewał nią papierosy oraz tych, którzy je trzymali. Bardzo znaną stała się też inna sytuacja. Otóż do kabiny, w której jeden z uczniów oddawał się nikotynowej przyjemności zapukał natrętny nauczyciel. Uczeń myślał, że to kolega, więc nie patrząc nawet wysunął z kabiny rękę z papierosem i powiedział: *Masz, ale nie pośi!ł!* Zdziwienie belfra nie miało granic... Wielu amatorów nikotyny kończyło na dywaniku u pani dyrektora, która była lepsza od niejednej poradni odwykowej. „Naloły” były szczególnie przydatne dla palących nauczycieli - wybierali wtedy w najróżniejszych rodzajach konfiskowanych papierosów. Jeśli dopisało szczęście, mogli nawet przez jakiś czas palić wyłącznie „Marlboro”!

Ja sam uchowałem się, aż do ostatniej przerwy przed maturą (dać się zapalać na samym końcu). Stał się z kolegą z papierosami w rękę, kiedy do „kibelka” wszedł pan profesor. Byliśmy tak oszołomieni, że nawet nie zgasił „fajek”. Czekaliśmy. Ku naszemu zdziwieniu, on jakby nie zauważając niczego, rzucił: *No, chłopcy! Kończymy śniadanie i wychodzimy!* Pokornie zgasił papierosy i wyszliśmy. Od tamtej chwili mile go wspominam.

Próby rzucenia palenia podejmowałem wielokrotnie. Nie paliłem wtedy przez kilka tygodni. Wówczas odzywał się mój „nikotynowy duszek”: *Skoro wytrzymałeś tak długo, to nie jesteś jeszcze w nalogu, którego tak się boisz. Możesz więc sobie spokojnie popalać dalej.* I tak też robiłem. Podobna sytuacja powtarzała się jeszcze wiele razy. W końcu rzucanie palenia stało się moją pasją. Na pewno największą przeszkodą jest palące towarzystwo, które niespecjalnie umacnia mnie w moim postanowieniu. Ale próbuję nadal, szczególnie dlatego, że palenie jest naprawdę szkodliwe (tak słyszałem) i... zauważyłem, że od kiedy palę kondycja już nie ta. A poza tym trochę mi żal tych pieniędzy, które puszczałem z dymem.

Kiedy moja „silna wola” zaczęła się łamać, starałem się narzucać ograniczenia, np. że będę palił tylko to lepsze „fajurki” (Marlboro, Golden American itd.) i na dodatek

tylko wtedy, gdy będę częstowany. Wówczas jak na złość dookoła mnie pojawiały się same „lepsze”. W końcu sam poszedłem kupić „Marlborasy”, no bo ile można „sepić”? Znała maksyma głosi: *Nauczyłeś się palić? Naucz się kupować!* A jeszcze inna mówi: *Papieros twój wróg, więc go spal!* Nie jestem więc winny swojemu nawykowi (nie nalogowi), ponieważ wszyscy sprzyśnięci są przeciwko mnie.

W tym roku palenie rzucałem dokładnie cztery razy. W Nowy

od nowa. Ponownie rozstałem się z „fajkami” zaraz po maturze. Testowałem jednak bardzo i wróciłem do nich. Stwierdziłem, że wakacje to nie najlepszy okres na takie „wyczyny”, bo co będę robił w wolnym czasie? Ostatni raz próbowałem się oduczyć palenia na zakończenie wakacji, ale tę próbę zaliczam do najmniej udanych. Nawet mój kolega tak we mnie wierzył, że postawił skrzynkę piwa na to, iż nie wytrwam dwóch miesięcy.

Rok postanowiłem, że kończę z tym, przynajmniej na jakiś czas. Wytrzymałem miesiąc. Kolejną próbę podjąłem w okresie Wielkiego Postu. Bez problemów wytrzymałem przez te sześć tygodni, ale zaraz po tym okresie pobiegłem do kiosku, kupiłem sobie paczkę i... zacząłem

Niedługo znowu rzucam moje „hobby” na okres adwentu. Kiedy o swoim postanowieniu opowiedziałem znajomym, wybuchnęli śmiechem i zapytali: *znowu?* Ale czy to moja wina, że rzucanie palenia jest dla mnie większym nalogiem od palenia?

Nalogowy rzucacz nalogu

Rzuć palenie!

Każdego tygodnia w jarocińskiej przychodni wykrywa się jeden - dwa przypadki raka płuc. Ryzyko zachorowania na tę chorobę jest czterdziestokrotnie większe dla osób palących niż dla niepalących.

Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła 18 listopada „dniem bez papierosa”. Tego typu akcje mają przede wszystkim znaczenie propagandowe. Jest okazja, aby przypomnieć o zagrożeniach, jakie niesie ze sobą palenie papierosów. **Dym papierosowy zawiera takie szkodliwe składniki jak: substancje smolowe, tlenek węgla, cjanowodór, ciała radioaktywne i nikotyna.** Ta ostatnia jest substancją wywołującą uzależnienie. Jej działaniem objęte są wszystkie układy organizmu. Nikotyna doprowadza między innymi do przyspieszenia czynności serca, podwyższenia ciśnienia tętniczego, uwolnienia hormonów stresowych, obniżenia wydzielania soku żołądkowego. Hamuje łaknienie i powoduje spadek wagi. Palący uzależniony jest przede wszystkim psychicznie. Ponadto, podobnie jak w przypadku leków wywo-

łujących uzależnienie, czynność układu nerwowego zostaje zmieniona, przystosowana do działania nikotyny i zaburza się, gdy jej zabraknie. Palący potrzebuje coraz większych dawek, aby efekt działania był taki sam.

W jarocińskiej przychodni przy Poradni Chorób Płuc działa Poradnia Zwalczania Palenia Nikotyny. Prowadzą ją Andrzej Węgrzyn - lekarz specjalista chorób płuc i gruźlicy. Poza przygotowaniem medycznym ma także za sobą udaną próbę rzucenia palenia: **„Paliłem kiedyś 60 papierosów na dobę. Pewnego dnia rzuciłem to. Nie palię już prawie 30 lat, a zacząłem, gdy miałem 14.”**

Uzależnieni trafiają do poradni stosunkowo rzadko, czasem jest już za późno na to, by rzucenie palenia cokolwiek dało. W wielu wypadkach palący chcą się wyzbawić nalogu dopiero wtedy, gdy

zachorują. Rzucić palenie muszą bezwzględnie osoby cierpiące na schorzenia płuc, żołądka, nadciśnienie, chorobę wieńcową.

Doktor Węgrzyn podkreśla, że najważniejsza jest silna wola pacjenta: **„Leki nie odgrywają większej roli. Najważniejszą sprawą jest uświadomienie, dodanie otuchy osobie uzależnionej - ona sama musi chcieć rzucić palenie. I musi to zrobić od razu!”** W aptekach pojawiło się wiele zagranicznych środków. Są drogie, ale ich działanie jest mało skuteczne. **„Ja stosuję psychoterapię, perswazję. Poza tym mam już sprawdzoną metodę. Zapisuję słaby rozwój argumentu nitricum, którym się płucze jamę ustną. Jeśli się potem zapali papierosa, czuje się gorycz, której nie można znieść. To po prostu sposób na obrzydzenie sobie papierosów.”** Odstawienie nikotyny wiąże się z pewnymi nieprzyjemnymi dla uzależnionego objawami np. wzmożone napięcie nerwowe, drażliwość, trudności w koncentracji itp. Dlatego też czasem konieczne jest stosowanie środków uspokajających.

Zaprzestanie palenia nie jest łatwe, ale opłaca się - tak twierdzą wszyscy, którym się udało. (pa)

W miodzie siła

Minęły czasy, kiedy chemia wypierała wszystkie naturalne leki pozostawiając je tzw. ludowej medycynie. Dziś na całym świecie zauważyć można powrót do lecznictwa o podłożu naturalnym. Szczególny zaś renesans przeżywa leczenie różnych chorób produktami pszczelimi. Jednym z pierwszych inicjatorów popularyzowania tej metody leczenia w Polsce jest ksiądz Henryk Ostach. Syn jarocińskiej ziemi, urodzony, wychowany i wykształ-

w nich pszczoły produkują najlepszy w kraju miód. Za wniesione innowacje w dziedzinie hodowli pszczoł odznaczony został dwukrotnie nagrodą Barć - 1979 i nagrodą Barć - 1980, mającą charakter ogólnopolski. Stały się one bodźcem mobilizującym do działania na jeszcze większą skalę. Wzbudziło to bardzo duże zainteresowanie księdzem podczas polskich i światowych kongresów pszczelarstwa. Nasuwające się pytania: czy apiterapia da ludzkości panaceum

na choroby? czy wzorem starożytnych którzy twierdzili że: in vino veritas - my powiemy w miodzie siła? - znajdują odpowiedzi. Jedno jest pewne, że do ośrodka prowadzonego przez księdza Henryka Ostach przybywają do Kamiennej tłumnie ludzie chorzy z całej Polski, bo tam ponoć dzieją się cuda. W leczeniu metodą apiterapii osiąga się znakomite rezultaty. Poprawie zdrowia uzyskują chorzy na górne drogi oddechowe, nawet w przypadkach nowotworów krtani, jak również pacjenci dotknięci chorobami skóry. W Kamiennej - dzięki inicjatywie księdza Ostach i przy pomocy Polonii z USA - został zaadaptowany na sanatorium dziecięcy piękny obiekt w stylu

lu beskidzkim. Przebywają w nim dzieci niepełnosprawne, które po trzytygodniowym pobycie w Kamiennej leczone metodą apiterapii wracają do swych bliskich z widoczną poprawą zdrowia. Odpowiednio dawkowane specyfiki produkowane z propolisu pszczelego, stosowane pod nadzorem wykwalifikowanych kadr medycznych, stosowane masaż leczniczy i wspaniały klimat w pełni przyczyniają się do poprawy zdrowia małych kuracjuszy. Apiterapia robi więc zawrotną karierę. Naukowcy udokumentowali, że człowiek podbierał miód już w okresie kamienia łupanego, o czym świadczy zachowana w grocie Walencji w Hiszpanii rycina skalna. Miód pszczeli jest takim produktem leczniczym i odżywczym, który stosowany jest przez wszystkie narody bez względu na klimat i szerokość geograficzną. W najwcześniejszym papirusie medycznym sprzed 3500 lat znaleziono zalecenie, aby stosować miód jako lek o działaniu mocznopędym i w przypadkach zaburzeń żołądkowych. Hodowano pszczoły w Grecji i starożytnym Rzymie. Już wówczas doceniono wartości miodu, podając go

gladiatorom i atletom i wszystkim tym, którzy podejmowali duży wysiłek fizyczny. O wartościach i pożytkach płynących z miodu - jak widać - starożytni mieli ugruntowaną opinię. Współcześni zbytnio zawierzili chemii, ale i oni wreszcie wracają do miodu. Prowadzone badania potwierdzają niektóre właściwości produktów leczniczych znajdujących się w miodzie i ich przydatność w medycynie. O walorach mleczka pszczelego, pyłku propolisu przekonuje się coraz więcej chorych i lekarzy.

My pszczelarze - mówi ksiądz Henryk Ostach w swoich wyprawach, zrobimy wszystko, aby przekonać społeczność o słuszności prowadzonego leczenia. Nie będziemy załować wysiłku, aby ratować życie ludzkie. Będziemy bronić czystości środowiska troszcząc się tym samym o nasze zdrowie i życie owadów ratujących nasze życie. Bo można powiedzieć, że pszczoły ratują nasze życie. Ale i my musimy dbać o te małe pracowite owady. Bo nie tylko chemia niszczy pszczoły, lecz także głupota tych, którzy za wszelką cenę chcą wykorzystać, wręcz wyeks-

plataować te pracowite ale jakże małe stworzenia. Żywot pszczoł jest bardzo krótki, a skażenie i zatrute środowisko naraża je na szybką śmierć. Marzę jako wieloletni prezes Polskiego Związku Pszczelarskiego, aby Polska miodem płynęła. Bo celem istnienia jest tworzenie lepszego świata, świata pełnego dobra, nieustającej ludzkiej nadziei.

Zdaniem księdza Henryka Ostach leczenie metodą apiterapii osiągnie jeszcze większy sukces, jeżeli studia pszczelarskie, które kontynuują swą działalność przy Wydziale Ogrodniczym Akademii Rolniczej w Krakowie wysokołą jeszcze większą ilość odpowiednich fachowców w tej dziedzinie. Pszczelarstwo jest bowiem wiedzą bardzo poważną i przygotowanie odpowiedniej kadry pomoże w doskonaleniu tej wiedzy. Pojawiają się więc hasła nawołujące do leczenia metodą apiterapii. Rozbrzmiewają one w różnych tytułach: "Bakterie boją się miodu", "Łyzka miodu czyni cuda", "Pszczoły ratują nasze życie". A może by tak ośrodek apiterapii na Ziemi Jarocińskiej?

Zdzisława Gwiazda

Ksiądz Henryk Ostach

cony na nizinach poznańskich, zrózł się z płaskimi jak stół terenami. I myśl o rozłace z ojczystą okolicą była mu zawsze obca i daleka. Jednak studia teologiczne w Tarnowie i powołanie kapłańskie zmieniły jego plany. Już podczas kontynuowania studiów powstać księdza Ostach odznaczała się zaletami, które wyznaczały mu miejsce bardzo niepospolite. Po wyświęceniu, które otrzymał 16 grudnia 1951 r., władze kościelne skierowały go do Studziannej, małej wioski na Kielecczyźnie. Jednak niespokojny duch, który kołatał się w jego ciele, nakazał mu udać się do takiej miejscowości, w której życie religijne i społeczne, duszpasterstwo i hodowlę pszczoł mógł zbudować od podstaw.

Udał się więc w roku 1962 do Kamiennej zagubionej w świecie maleńkiej wioski na Sądcecczyźnie, która wyglądała jak dzika niedostępna wysepka. Swoim uporem, siłą woli wniósł w ten góralski zakątek wiele innowacji. Oprócz powołania duszpasterskiego posiada ksiądz Henryk Ostach szaloną pasję - hodowlę pszczoł. Założył w Kamiennej nowoczesne pasieki, hodowane

Produkty pszczele

Miód

Miód jest jednym z najcenniejszych produktów pszczelich. Zawiera węglowodany, witaminy, mikroelementy (około 28 pierwiastków - między innymi żelazo, magnez, mangan) i enzymy. Ma wartości odżywcze, a także lecznicze. Wspomaga przemianę materii, podnosi odporność organizmu na choroby i zatrucia, ma działanie przeciwbakteryjne.

Miód powinien być stosowany zapobiegawczo u dzieci, osób starszych, zdrowiejących, ludzi ciężko pracujących w następujących dawkach:

niemowlęta: 2 razy dziennie po pół łyżeczki do herbaty
dzieci (4 - 16 lat): 2 razy dziennie po pół łyżki stołowej
dorośli: 2-3 razy dziennie po łyżce stołowej

Miód może zachować na długi okres swoje właściwości lecznicze, pod warunkiem że będzie przechowywany w pomieszczeniach suchych, czystych, pozbawionych wszelkich zapachów, w temperaturze 5-10 stopni Celsjusza.

Kit pszczeli

Kit pszczeli nazywany inaczej (z greckiego) propolis jest dla pszczoł materiałem budulcowym, służy między innymi do przytwierdzania plastra miodu do ścian ramek.

Propolis ma silne przeciwbakteryjne właściwości, przyrównywane do działania antybiotyków. Preparaty zawierające propolis wykorzystywane są do leczenia wielu chorób np. ropnego zapalenia skóry, owrzodzeń, zapalenia pochwy i szyjki macicy, chorób układu krążenia i oddechowego.

Mleczko pszczele

Mleczko pszczele jest wydzielaną gruczołom gardzieliowym i ślinowym pszczoł karmielek, przeznaczoną do odżywiania larw, z których powstaną pszczoły matki. W swym składzie zawiera 3% hormonów i enzymów, przez co działa pobudzająco na przemianę materii oraz zmniejsza zawartość glukozy w surowicy krwi.

W medycynie niekonwencjonalnej mleczkiem pszczelim leczą się wiele schorzeń. Dotychczas jednak skuteczność tego preparatu nie została naukowo stwierdzona.

Pierzga

Pierzga to produkt, który powstaje, kiedy pszczoła dodaje do zebranego przez siebie pyłku kwiatowego wydzielinę gruczołom ślinowym oraz miod. W ten sposób przygotowuje pyłek kwiatowy do przechowania w komórkach plastra.

Pierzga jest wartościową substancją, zawiera kwasy organiczne, węglowodany, witaminy, mikroelementy i aminokwasy. Wykorzystuje się ją do zapobiegania zmianom miażdżycowym w ścianach naczyń krwionośnych, w leczeniu wielu schorzeń, między innymi zapalenia i przerostu gruczołu krokowego, niedokrwienia serca, zaburzeń przemiany materii.

(pa)

Zez

Gałka oczna poruszana jest przez 6 mięśni: 4 proste (prosty boczny, przysiodkowy, górny i dolny) oraz 2 skośne (skośny górny i dolny). Ustawienie gałek ocznych jest prawidłowe, jeżeli przy patrzeniu w dal osie widzenia ustawiają się równolegle, a przy patrzeniu na przedmioty bliskie nieco zbieżne, przecinając się w punkcie, na który patrzymy. Zezem nazywamy nieprawidłowe ustawienie oczu. W zezie tylko jedno oko (zwane okiem prowadzącym) ustawione jest prosto, natomiast drugie (zwane okiem zezującym) może być odchyłone do wewnątrz czyli do nosa, na zewnątrz czyli do skroni, ku górze lub ku dołowi. Zależnie od kierunku odchylenia rozróżniamy więc zezy zbieżne (do wewnątrz), rozbieżne (na zewnątrz) oraz pionowe (odchylenie ku górze lub ku dołowi).

cznego widzenia natychmiast przyjmując ustawienie prawidłowe. Leczenie zezu ukrytego polega na skorygowaniu wady wzroku, odpowiednim ćwiczeniu widzenia obuocznego, a niekiedy zastosowaniu soczewek pryzmatycznych.

Zez towarzyszący jest najczęstszą postacią zezu i polega na trwałym odchyleniu osi jednego oka od osi oka ustawionego na wprost. Odchylenie to jest łatwo stwierdzane oglądaniem nie tylko przez lekarza, ale także przez rodziców i inne osoby z otoczenia dziecka. Istotną cechą zezu towarzyszącego jest to, że oko zezujące towarzyszy w ruchach oku prowadzącemu, utrzymując przy tym stały kąt odchylenia. Zez towarzyszący może być jednostronny lub naprzemienny. W zezie jednostronnym jedno oko stale zezuje, natomiast w zezie naprzemiennym zezuje kolejno raz oko prawe, raz lewe.

Dla większości rodziców zez to przede wszystkim defekt kosmety-

slabo działających. Osłabienie osiąga się przez przesunięcie przyczepu mięśnia ku tyłowi. Wzmocnić mięsień można przez jego skrócenie (wycięcie) lub przesunięcie przyczepu ku przodowi.

Zez porażenny jest skutkiem uszkodzenia nerwów ruchowych unerwiających mięśnie poruszające gałkę. Występuje wtedy brak lub ograniczenie ruchomości oka w kierunku działania porażonego mięśnia, a gałka oczna odchyła się w kierunku działania mięśnia antagonistycznego, a więc działającego przeciwnie do mięśnia porażonego. Na przykład, w przypadku porażenia nerwu odwodzącego (który unerwia mięsień prosty boczny poruszający gałkę w kierunku skroni) oko przemieszczone jest ku nosowi, pod wpływem mięśnia pro-

siego przysiodkowego. Zatem (inaczej niż w zezie towarzyszącym) oko z zezem porażennym nie towarzyszy w ruchach oku prowadzącemu. Kąt odchylenia obu oczu względem siebie jest niestały. Charakterystycznym, dokuczliwym dla chorego objawem jest podwójne widzenie.

Leczenie przyczyny zezów porażennych należy do neurologa. Okulista natomiast łagodzi objawy. Męczące chorego podwójne widzenie można usunąć przez zaślinianie jednego oka (najlepiej naprzemiennie) lub zastosowanie szkła pryzmatycznego. Przy trwałym porażeniu wskazane jest leczenie operacyjne, które przeprowadza się na ogół nie wcześniej niż po roku leczenia.

dr med. Andrzej Styszyński

Rys. 1.

Prawidłowe ustawienie oczu

Rys. 2.

Zez zbieżny oka lewego

Rys. 3.

Zez rozbieżny oka lewego

Przyczyny i mechanizm powstawania zezów są różne i niekiedy złożone. Przy zezach istniejących już od urodzenia stwierdza się nieprawidłową budowę mięśni poruszających gałkę oczną, bądź też otaczających ją tkanek. Najczęściej jednak zezy powstają w drugim i trzecim roku życia u dzieci obciążonych wadami wzroku. Czynniki dodatkowo sprzyjającymi powstaniu zezu są: zwiększona pobudliwość nerwowa dziecka, choroby gorączkowe, ogólne osłabienie. U osób starszych przyczyną zezu jest zwykle uszkodzenie nerwów ruchowych unerwiających mięśnie poruszające gałkę.

Wyróżniamy trzy zasadnicze postaci zezu:

- 1) zez ukryty (heterophoria)
- 2) zez towarzyszący (strabismus concomitans),
- 3) zez porażenny (strabismus paralyticus).

Zez ukryty jest zaburzeniem równowagi mięśni ocznych polegającym na tym, że niektóre mięśnie działają silniej niż inne. Na przykład, mięśnie kierujące gałkę w stronę nosa są silniejsze od mięśni kierujących gałkę w stronę skroni.

Zez ukryty zdarza się dość często. Można go ujawnić przysłaniając jedno oko. Wystarczy przysłonić je na chwilę np. ręką. Oko to ustawia się wtedy zgodnie z istniejącą nierównowagą, co uwidacznia się w momencie usunięcia przesłony. Jednak po powrocie warunków obu-

czny. Poważniejszym problemem jest jednak to, że oko zezujące traci zdolność widzenia. Stan taki nazywamy niedowidzeniem (amblyopia). Mimo zastosowania prawidłowej korekcji okularowej wyrównującej wadę wzroku, mimo braku zmian chorobowych w gałce ocznej, ostrość wzroku oka zezującego może obniżyć się nawet do poziomu graniczącego z praktyczną ślepotą. Niedowidzenie występujące w zezie towarzyszącym jest konsekwencją zachodzącego w mózgu dziecka procesu tłumienia obrazów pochodzących z oka zezującego. Dzięki temu dziecko nie widzi obrazów zmieszanych i podwójnych, jednak dobrze widzi tylko jednym okiem.

Leczenie zezu towarzyszącego wymaga przede wszystkim zastosowania odpowiednich okularów korygujących wadę wzroku (zwykle nadwzroczność lub astygmatyzm). Jednocześnie należy rozpocząć zwalczanie niedowidzenia. Najprostszym sposobem jest metoda zaśliniania. U małych dzieci może ona przynieść poprawę już w ciągu kilku tygodni. Innymi metodami leczenia niedowidzenia są metoda penalizacji (zakrapianie atropiny i specjalnie dobrane okulary) oraz metoda pleoptyczna (wykorzystująca aparaty pobudzające widzenie bodźcami świetlnymi). Często jednak jest konieczny zabieg chirurgiczny. Operacyjne leczenie zezu polega na osłabieniu mięśni zbyt mocno działających i wzmocnieniu

Ból gardła

Towarzyszy przede wszystkim grypie, choć również może występować samodzielnie. W aptekach znajdziemy cały asortyment specyfików na to schorzenie, poczynając na drogich tab-

letkach o nazwie neo-angin i septelete, a kończąc na popularnym sebidinie, czy chlorchinaldinie. Skuteczność tych leków pozostawiam jednak osobom zainteresowanym. Dobrym sposobem na pozbycie się tego bólu jest płukanie gardła ciepłą wodą z solą oraz picie ciepłego mleka z odrobiną miodu. (Jot)

Katar

Jest to schorzenie występujące najczęściej w chłodnych porach roku, a więc i teraz - na przełomie jesieni i zimy. U osób dorosłych jest to choroba banalna, u niemowląt i starców może jednak przebiegać ciężko. W czasie kataru (zwanego też ostrym nieżytem nosa) doświadczamy uczucia suchości w nosie, często mamy trudności z oddychaniem. Nieobce jest nam rów-

nież dość częste kichanie, do którego dochodzi jeszcze złe samopoczucie i obfity wyciek z nosa. Właśnie wtedy też ważne jest, abyśmy posługiwali się chusteczkami jednorazowymi. Dobrze jest robić sobie domowym sposobem inhalacje z ziół (może to być szalwia, rumianek, tymianek, czy anyżek - dostępne w aptekach). Do tego celu potrzebna jest miszka gorącej wody z wywarem ziołowym. Dobrze jest mieć też ręcznik, którym nakrywamy głowę pochylając się nad miską. (Jot)

Kaszel

To również znana nam wszystkim przypadłość. Natarczywe, gwałtowne wyrzucanie z płuc powietrza wywołane jest podrażnieniem zakończeń nerwowych w oskrzelach, tchawicy, krtań, gardle. To powszechne schorzenie bywa często bardzo uciążliwe i nieprzyjemne zwłaszcza tam, gdzie wy-

magana jest cisza. Jest wiele domowych sposobów leczenia kaszlu. Jednym z nich jest picie soku z cebuli i cukru. W celu złagodzenia bólu w oskrzelach, który często towarzyszy kaszlowi, dobrze jest pić mleko z miodem i masłem. Inną znaną metodą jest smarowanie kłatkii piersiowej tłuszczem lub dostępnymi w aptekach masłami rozgrzewającymi. Powszechnie stosuje się również różnego rodzaju syropy od kaszlu (np. figamina). (Jot)

Grypy nie leczy się głodówką

Szczepionka przeciw grypie nie rozwija w całości problemu zachorowań na tę chorobę. Dla wielu ludzi jest zbyt droga, w wyniku czego nie uda im się ominąć przykrych dolegliwości związanych z leżeniem w łóżku, gorączkowaniem itp. Pozostaje zadowolić się wizytami u lekarza, a także tradycyjnymi, domowymi metodami leczenia. **Zatem warto wiedzieć, czym są**

grypa i przeziębienie oraz co robić, gdy jest się już chorym.

Zarówno przeziębienie jak i grypa są schorzeniami wywołanymi przez wirusy, które na początku lokalizują się w górnych drogach oddechowych. Stąd też pierwszymi zwiastunami przeziębienia są: katar, kaszel, ból i drapanie w gardle. Do tych objawów dołączają się bóle gło-

wy, mięśni i stawów, uczucie ogólnego rozbicia, gorączka często sięgająca 39-40°C. Z badań medycznych wynika, iż wirus toruje drogę bakteriom, w związku z czym po kilkudniowej infekcji wirusowej może dojść do bakteryjnego procesu zapalnego, np.: w gardle - angina, w płucach - zapalenie płuc. W pierwszym etapie przeziębienia lub grypy obowiązuje przyjmowanie dużej ilości witaminy C (zarówno pod postacią tabletek, jak i w formie naturalnej, np. soki z czarnych porzeczek, jeżyn, wypijanie dużej ilości płynów, w tym mocnej herbaty), przyjmowanie leków przeciwgorączkowych (polopiryna) i wykrztuśnych (syropy wykrztuśne). Gdy do infekcji wirusowej dołącza się stan zapalny, konieczne jest stosowanie leków z grupy antybiotyków, ale tylko po uprzedniej konsultacji z lekarzem. Zapalenie objawia się zazwyczaj podwyższoną temperaturą ciała lub utrzymywaniem się wysokiej gorączki.

Ale lekarstwa to nie wszyst-

Miód dobry na wszystko

Właściwości lecznicze i odżywcze miodu są tak szerokie, że wykorzystuje się go w leczeniu najróżniejszych chorób. Niemal każda gospodyni zaopatruje się przed zimą w słoik złotego specyfiku, którego spożywanie ma uchronić domowników przed katarem, kaszlem i innymi dolegliwościami. Miód - w przeciwnieństwie do leków - nie szkodzi. Leczymy się więc miodem.

Przeziębienia

* W kubku przegotowanego mleka rozpuścić łyżkę miodu i odrobnie masła. Wypić przed snem. Do jednej szklanki herbaty lipowej dodać 2 łyżeczki soku z cytryny, 1 plasterkę cytryny, 2 łyżeczki miodu i 4 ziarnka pieprzu.

Kaszel

* Do jednego łyłka dodać pełną łyżkę miodu. Mieszaninę utrzeć do białości. Następnie dodać do tego sok z połowy cytryny i łyżkę spirytusu. Spożywać przed snem.

* Jedną szklankę utartej cebuli zalać jedną szklanką octu winnego lub białym wytrawnym winem. Odsta-

wić na 2-3 godziny. Mieszaninę wycisnąć przez płótno i dodać 2-3 szklanki miodu. Spożywać jedną łyżeczkę co pół godziny.

Choroba nadeśnieniowa

* Do szklanki naparu sporządzonego z jednej łyżki owoców głogu i pół litra wody dodać łyżkę stołową miodu. Pić po pół szklanki 3 razy dziennie.

Dolegliwości żołądkowe

* Jedną łyżkę świeżych lub suszonych liści mięty zalać jedną szklanką wrzątku i raz zagotować. Przykryć i odstawić na kilka minut. Przecedzić i dodać 2 łyżki miodu. Pić 3-4 razy dziennie.

Brak apetytu

* 1 szklanka mleka, 1-2 łyżki miodu, 2 łyżki twarogu, 3 łyżki maślan truskawek. Wszystkie składniki zmiksować. Pić rano.

Czyraki, wrzody, rany

* Do miążgi utartej z jednej cebuli dodać łyżkę miodu oraz jedną łyżeczkę maki pszennej i pół łyżki masła Tormentil. Składniki utrzeć na pastę. Przykładać 2 razy dziennie na chore miejsce.

opr. na podstawie książki Edwarda Kałuźnego: "Pszczela apteczka"

ko! Organizmowi trzeba dostarczyć odpowiednią ilość składników odżywczych, które w czasie choroby często wyczerpują. Podczas trwania chorób przeziębieniowych z podwyższoną temperaturą wzrasta przemiana materii, występuje więc konieczność pokrycia zwiększonego zapotrzebowania organizmu na składniki pokarmowe. Żywnienie chorego lekami i sucharkami to stanowczo za mało.

Warunkiem szybkiego powrotu do zdrowia jest dobór takiego składu pożywienia i sposobu jego przyrządzenia, aby posiłki były łatwostrawne i mimo to pełnowartościowe. Zatem z diety chorych gorączkujących należy wykreślić tłuste gatunki mięs i ryb, smalec, fasole, kapustę gotowaną, tłuste gatunki żółtych serów oraz napoje zawierające alkohol. Nie należy jednak zapomnieć o tym, by potrawy były urozmaicone, smaczne i efektywnie podane, bo tylko

takie będą w stanie pobudzić osłabione gorączką łaknienie. Tak więc w jadłospisie chorego nie może zabraknąć mleka, serów - zwłaszcza twarogu, jaj, mięsa i ryb. Obok tych produktów muszą występować koniecznie owoce, warzywa (ziemniaki) oraz produkty zbożowe. Jest to dieta wosokobiałkowa z dużym udziałem produktów roślinnych (np.: surówki). Bardzo ważne jest też zaspokojenie pragnienia chorego. Najlepsze będą tu napoje mleczne, a także soki z owoców lub warzyw.

Stosunkowo kłopotliwe jest żywienie wówczas, gdy wysokiej temperaturze towarzyszy uporczywy ból gardła. Pełnowartościowe potrawy winny być podawane w postaci płynów i papiek. Dużą rolę odgrywa samo mleko lub z dodatkiem warzyw i owoców.

Stosowanie się do tych wskazówek na pewno przyczyni się do szybkiego powrotu do zdrowia.

opr. Marlena Janicka

Nowe przepisy

Kontrakty na leczenie

Od 3 września 1993 r. weszło w życie rozporządzenie ministra zdrowia i opieki społecznej, które umożliwia zawieranie umów - między naczelnym organem administracji państwowej, wojewodą lub organem gminy a prywatnie praktykującym lekarzem lub inną osobą wykonującą zawód medyczny - o usługi obejmujące udzielanie świadczeń zdrowotnych na rzecz osób ubezpieczonych i innych osób uprawnionych na podstawie odrębnych przepisów. Oznacza to w praktyce, że wojewoda może ogłosić przetarg na świadczenie określonych usług medycznych przez prywatne gabinety, prywatne kliniki lub spółdzielnie. Jeśli wskutek takiego przetargu zostanie zawarta umowa, to pacjenci nie będą wnosili żadnych opłat. Za wskazane w umowie usługi medyczne zapłaci bowiem wojewoda.

Aby publiczne pieniądze mogły trafić do prywatnie praktykujących lekarzy, wojewoda lub zakład opieki zdrowotnej wpisany do rejestru i występujący w roli zleceńodawcy ma obowiązek przeprowadzenia analizy zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne na obszarze swego działania oraz analizy kosztów świadczeń, które udzielane będą w oparciu o umowy, w zestawieniu z kosztami analogicznych świadczeń udzielanych przez publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

Według przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia kontrakty mają być sposobem na zapewnienie pacjentom niedostępnych dotąd w miejscowych publicznych placówkach rodzajów usług. Prognozuje się, że wojewodowie najszybciej zdecydują się na wykupienie niektórych usług ambulatoryjnych i diagnostycznych. Mówi się także, że celowe byłoby zawarcie kontraktów ze stomatologami tam, gdzie w przychod-

niach nie ma gabinetów dentystycznych lub są one nieczynne.

Dla prywatnie leczących lekarzy kontrakty mogą być szansą na dopływ nowych pacjentów i dodatkowy dochód. Z pewnością są oni w stanie leczyć taniej i lepiej niż robią to placówki publiczne. Trzeba jednak pamiętać, że wojewodowie toną w długach związanych ze służbą zdrowia lub refundacją świadczeń za leki dla aptek i co rusz to pojawiają się w różnych miejscach w Polsce pomysły, żeby zamykać rotacyjnie przychodnie lub szpitale. Upowszechnienie kontraktów z prywatnie praktykującymi lekarzami, z prywatnymi klinikami lub spółdzielniami może pogłębić kryzys publicznych placówek służby zdrowia. Świadcząc coraz mniej usług ponosić będą one nadal przynajmniej te same koszty utrzymania budynków, posiadanej aparatury lub urządzeń. Związki zawodowe obawiają się, że za kontraktami pójdą zwolnienia pracowników państwowych. Z kolei prywatni lekarze, zawierając umowy z wojewodami muszą liczyć się z ryzykiem, że nieterminowo będą przez nich opłacani. Rozporządzenie z dnia 5 sierpnia 1993 r. (Dz.U. Nr 76, poz. 363) w sprawie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych niewiele jest w stanie zmienić. Wydaje się, że mieszkający Jarocina i sąsiadujący z tym miastem gmin odczują poprawę dopiero, gdy pieniądze z budżetu trafią zaczyną do placówek publicznych w zależności od liczby pacjentów, a nie w zależności od tego gdzie wybudowano akurat jakiś wielki szpital wojewódzki. Bez reformy dotychczasowych zasad finansowania służby zdrowia z budżetu fakt istnienia przepisów o kontraktach, pozostanie faktem raczej tylko dla prawników.

Bogdan Udził

Halowa liga piłki nożnej

Rozgrywki halowej ligi piłki nożnej rozpoczyna się 21 listopada 1993r. i potrwać do 20 marca 1994 roku. Do rozgrywek w trzech kategoriach wiekowych zgłosiło się aż 45 drużyn, które będą rozgrywały mecze w grupach każdy z każdym. Rozegranych zostanie 199 meczy. Organizator, a więc szkoła piłkarska działająca przy MOSiR w Jarocinie, a w szczególności trener Andrzej Karaś ma nadzieję, że wśród tak wielkiej liczby uczestników znajdzie się kilka nowych „talentów”. W I kat. wiekowej (rocznik 1977-78) zgłoszono 10 drużyn, w II kat. wiekowej (rocznik 1979-80) zgłoszono 19 drużyn, które podzielono na dwie grupy (drużyny, które w swoich grupach zajmą pierwsze miejsca spotkają się w meczu finałowym, kolejne zespoły zagrają o III lokatę itd.), III kategoria wiekowa (rocznik 1981-82 i młodsi) II grupy po 8 drużyn.

Ważniejsze punkty regulaminu: każdy zawodnik winien mieć przy sobie legitymację szkolną, na boisku występuje 5 zawodników wraz z bramkarzem, gra toczy się w czasie 2 razy po 15 minut, zmiany zawodników odbywają się systemem hokejowym, rzut karny z 9 m., w meczu

mogą brać udział zawodnicy wymienieni w zgłoszeniu na liście, bramkarz wprowadza piłkę do gry tylko ręką, nie ma autów bocznych (gra jak w hokeju o bandę), obowiązuje obuwie sportowe, dla usprawnienia rozgrywek każda drużyna obowiązana jest posiadać swoją nazwę, każda drużyna powinna posiadać własne jednolite stroje, każdą kapitan, opiekun drużyny otrzymuje terminarz meczy w grupach i odpowiedzialny jest za stawienie się swojej drużyny na 15 minut przed wyznaczonym czasem, drużyna, która nie stawi się na mecz oddaje przeciwnikom zwycięstwo walkowerem. O kolejności miejsc w grupach decyduje w pierwszej kolejności liczba zdobytych punktów, dalej korzystniejsza różnica bramek, większa liczba goli zdobytych, wynik bezpośredniego spotkania obu drużyn. Dopuszcza się możliwość zmian regulaminu przez organizatora. Rozgrywki prowadzone będą w sali ZSZ nr 1. W związku z dużą liczbą meczy organizator informuje, że nie będzie przekładał wyznaczonych terminarz dat spotkań. Drużyny, które w swoich kategoriach wiekowych zajmą trzy pierwsze miejsca otrzymają dyplomy oraz upominki.

Terminarz rozgrywek do końca 1993 roku: Rocznik 1977-78

I runda

Pogoń Jar. - FC Browar Kasztanowa 28.XI.93 godz. 11.00
Brygada RR - Juwentus Wrocławska 28.XI.93 godz. 11.30
De Portiwo - Black Angels Cielcza 5.XII.93 godz. 10.00
Inter Jar. - Polonia Zerków 5.XII.93 godz. 11.00
Zawisza Nosków - Gwiazdy z Konstytucji 5.XII.93 godz. 10.30

II runda

FC Browar - Gwiazdy 12.XII.93 godz. 10.00
Polonia - Zawisza 16.XII.93 godz. 16.45
Black Angels - Inter 12.XII.93 godz. 10.30
Juwentus - De Portiwo 12.XII.93 godz. 11.00
Pogoń - Brygada RR 12.XII.93 godz. 11.30

III runda

Brygada RR - FC Browar 19.XII.93 godz. 12.00
De Portiwo - Pogoń 19.XII.93 godz. 11.30
Inter - Juwentus 19.XII.93 godz. 10.00
Zawisza - Black Angels 19.XII.93 godz. 10.30
Gwiazdy - Polonia 19.XII.93 godz. 11.00

Rocznik 1979-80 grupa I

I runda

FC Południe - pauzuje
Solidarność Radlin - Dynamo Jarocin 22.XI.93 godz. 17.30
Grom Golina - Smerfy Śmiełow 25.XI.93 godz. 16.45
Miliarder Jarocin - Olimpia Jarocin 24.XI.93 godz. 16.45
Korkowcy Jarocin - SKS Boguszyn - Chocicza 24.XI.93 godz. 17.30

II runda

SKS Bog. - Chocicza - pauzuje
Olimpia - Korkowcy 1.XII.93 godz. 16.45
Smerfy - Miliarder 29.XI.93 godz. 16.45
Dynamo - Grom 29.XI.93 godz. 18.00
FC Południe - Solidarność 29.XI.93 godz. 17.30

III runda

Solidarność - pauzuje
Grom - FC Południe 13.XII.93 godz. 17.30
Miliarder - Dynamo 9.XII.93 godz. 18.00
Korkowcy - Smerfy 9.XII.93 godz. 17.30
SKS Bog. - Chocicza - Olimpia 9.XII.93 godz. 16.45

grupa II - I runda

Milan Węglowa - JKS Jarocin 21.XI.93 godz. 10.00
MKS Lech Ługi - Zawisza Nosków 21.XI.93 godz. 11.30
KKS Wilkowya - Krasnale Mieszków 21.XI.93 godz. 16.45
Czarne Orły - Ajax Południe 21.XI.93 godz. 11.00
Manchester Utd. - Olimpik Wilkowya 21.XI.93 godz. 10.30

II runda

JKS - Olimpik 1.XII.93 godz. 18.00
Ajax - Manchester Utd. 1.XII.93 godz. 18.30
Krasnale - Czarne Orły 1.XII.93 godz. 17.30
Zawisza - KKS 2.XII.93 godz. 16.45
Milan - MKS Lech 2.XII.93 godz. 17.30

III rundy

MKS Lech - JKS 13.XII.93 godz. 18.00
KKS - Milan 15.XII.93 godz. 16.45
Czarne Orły - Zawisza 15.XII.93 godz. 17.30
Manchester Utd. - Krasnale 13.XII.93 godz. 16.45
Olimpik - Ajax 15.XII.93 godz. 18.00

Rocznik 1981-82 grupa I

I runda

SKS Chocicza - Ajax Amsterdam 22.XI.93 godz. 16.15
Juwentus Południe - AC Milan 22.XI.93 godz. 18.00
Solidarność Radlin - Bayern M. 25.XI.93 godz. 18.00
FC Wrocławska - Spartak Jarocin 28.XI.93 godz. 10.00

II runda

Ajax - Spartak 6.XII.93 godz. 18.00
Bayern - FC Wrocław 8.XII.93 godz. 16.45
AC Milan - Solidarność 8.XII.93 godz. 17.30
SKS - Juwentus 6.XII.93 godz. 17.30

III runda

Juwentus - Ajax 20.XII.93 godz. 18.00
Solidarność - SKS 22.XII.93 godz. 16.45
FC Wrocław - AC Milan 29.XII.93 godz. 16.45
Spartak - Bayern 29.XII.93 godz. 18.00

grupa II - I runda

Szk. Podst. Radlin - Łuszczanów Szyszka 25.XI.93 godz. 17.30
Chempions Jarocin - Jedynka 24.XI.93 godz. 18.30
Pingwiny z czwórki - SKS Boguszyn 24.XI.93 godz. 18.00
Sporting Wilkowya - PSV Południe 28.XI.93 godz. 10.30

II runda

Szyszka - PSV 8.XII.93 godz. 18.00
SKS Boguszyn - Sporting 6.XII.93 godz. 16.45
Jedynka - Pingwiny 5.XII.93 godz. 11.30
SP Radlin - Chempions 2.XII.93 godz. 18.00

III runda

Chempions - Szyszka 20.XII.93 godz. 16.45
Pingwiny - SP Radlin 20.XII.93 godz. 17.30
Sporting - Jedynka 15.XII.93 godz. 18.30
PSV - SKS 16.XII.93 godz. 17.30

(pwak)

Judocy podbili Włochy

Od 12 do 16 listopada na turnieju w Trieście (Włochy) przebywali młodzi judocy Ipponu Jarocin. W zawodach uczestniczyli 34 zespoły z 7 państw (w sumie 380 zawodników). Po emocjonujących walkach czwórka jarocinaków wywalczyła miejsca na podium, zaś dwóch zajęło piąte miejsca. Pierwsze lokaty wywalczyli: Damian Przystacki

Przystackiego, który wygrał wszystkie walki przed czasem. Sukcesy indywidualne zawodników przyczyniły się do tego, iż judocy z Jarocina zajęli II miejsce w punktacji drużynowej, za ekipą z Austrii, zdobywając okazały puchar. Judocy oprócz przeżytych sportowych odbyli także wspaniałą wycieczkę po kilku miastach włoskich i austriackich. (pwjt)

(waga do 40 kg) ze Szkoły Podstawowej nr 4 oraz Sławomir Tomczak (51 kg) ze Szkoły Podstawowej w Kotlinie. Trzecie miejsca uzyskali: Maciej Walczak (do 40 kg) ze Szkoły Podstawowej nr 4 i Jerzy Wdowiak (do 45 kg) również ze Szkoły Podstawowej nr 4. Piąte miejsca zajęli: Bartosz Jędrzejczak (jeden z najmłodszych uczestników turnieju) SP nr 4 oraz Tomasz Staniewski ze Szkoły Podstawowej w Witaszycach. Sędziowie za najlepszego zawodnika turnieju uznali Damiana

Od lewej: Bartosz Jędrzejczak, Damian Przystacki, Maciej Walczak, Sławomir Tomczak, Jerzy Wdowiak i Tomasz Staniewski. fot. R. Kaźmierczak

Olimpia w Kłęce

2 listopada z inicjatywy Ireneusza Janickiego, nauczyciela z Kłęki, który prowadzi szkółkę piłkarską, rozegrano towarzyski mecz pomiędzy miejscowym Herbapolem, a liderem I grupy II ligi Olimpią Poznań. Pieniądze zebrane ze sprzedaży biletów przeznaczono na szkółkę piłkarską działającą w Kłęce.

Sam mecz mógł się podobać. Gospodarze, mimo porażki 1:4 walczyli bardzo ambitnie i stworzyli kilka sytuacji pod bramką renowanych rywali. W 71 minucie uzyskali honorowego gola, którego głową strzelił Tomasz Parus, najaktywniejszy zawodnik Herbapolu. Dla Olimpii bramki zdobyli: Adam Grad w 23 minucie, Marcin Ciliński w 30 minucie, Sławomir Suchowski w 40 minucie i Norbert Jaskot w 75 minucie.

Skład Herbapolu Kłęka: M. Zbawiony - L. Typański, Józef Parus, J. Jędrzak, Jacek Parus - G. Parus, M. Parus, G. Grodzki, A. Parus - P.

Osiński, T. Parus. Oprócz tego grali: H. Stoliński, J. Kuderczak, D. Płocińczak, S. Węclewski. Trener Jacek Parus, kierownik drużyny Paweł Roguszcza.

Skład Olimpii Poznań: J. Jedynak - M. Białek, A. Magowski, M. Szymkowiak, J. Gierjekiewicz - A. Grad, D. Wojciechowski, M. Ciliński, A. Bąk - P. Bocian, S. Suchowski. Grali również: D. Drożdżyński (bramkarz), P. Hoef, T. Molewski, N. Jaskot, A. Majewski. Trener Grzegorz Lato, kierownik drużyny Zenon Barciński.

Obecni na tym meczu działacze MKKS Victoria prowadzili rozmowy z kierownictwem drużyny Olimpij w sprawie rozegrania wiosną sparingowego meczu w Jarocinie.

Po zakończeniu spotkania w świetlicy klubowej odbyło się spotkanie kibiców z trenerem Grzegorzem Lato, który odpowiadał na pytania zebranych.

A. Karaś

» WIDAR «

Jarocin, ul. Wrocławska 114a

oferuje w sprzedaży:

- ★ rewelacyjne
- ★ ekologicznie czyste
- ★ przenośne

OGRIEWCZY

na gaz propan-butan

Sprzedaż również na RATY realizowana przez Bank Spółdzielczy
w Jarocinie ul. Niepodległości 5

(f 67/ 93)

PODZIĘKOWANIE

dla
**Komendy Rejonowej Policji
w Jarocinie**

za sprawne ujęcie
sprawcy włamania
i odzyskanie całego mienia

Wacław Marszałek

(f 770/ R/ 93)

Panu
EUGENIUSZOWI TYRAKOWSKIEMU
z Łobza

za uczciwy zwrot zagubionych
dokumentów i pieniędzy

serdeczne podziękowania składa
Włodzimierz Misiak

(f 741/ R/ 93)

**Wierzyciele wzywają
Pana ZDZIŚŁAWA MUCHĘ**

zam. Jarocin, ul. Wrocławska 54B/ 1

od oddania
zaciągniętej pożyczki
i spłaty poręczonego
kredytu.

Ogumienie różnego rodzaju

poleca **GUMEX**

Jarocin, ul. Św. Ducha 126a
☎ 38-34

Koźmin, ul. Marciniaka 6

- ♦ Fiat 126p - od 270
- ♦ FSO, Polonez - od 300

(f 696/ R/ 93)

W dniach 20 i 21 listopada

w godz. 9.00 - 15.00

będzie sprzedawana

**odzież holenderska
używana**

w cenie hurtowej, na wagę
do sklepów

w Krzemieniewie
ul. Wiejska 143, woj. łeczyski

(f 762/ R/ 93)

USŁUGI TRANSPORTOWE

Tomasz Stasik

63-200 Jarocin ul. Sobieskiego 20

☎ 27-05

żwir ♦ piasek

(f 68/ 93)

OŚRODEK SZKOLENIA KIEROWCÓW

Robert Urbaniak, Jarocin

zaprasza wszystkich chętnych
na kurs prawa jazdy kat. A, B, T, C, E

Rozpoczęcie kursu nastąpi w dniu 22.11.93 r.
godz. 17.00 w Szkole Podst. nr 5 w Jarocinie

Zapisy przyjmuje biuro ośrodka codziennie
Jarocin, ul. Matejki 14

lub w dniu rozpoczęcia kursu w Sz. P. nr 5

(f 760/ R/ 93)

Zatrudnimy

inżyniera mechanika

absolwenta Politechniki

inf. tel. Jarocin 20-44, 37-08

Sklep

Zoologiczno - Wędkarski

„ANITA”

z a p r a s z a

Jarocin, ul. Kwiatowa (przy os. Kasztanowa)

(f 781/ R/ 93)

NAJTAŃSZY SYSTEM SPRZEDAŻY RATALNEJ

**BEZ ŻYRANTÓW! ♦ WPLATA JUŻ OD 20%
MINIMALNE KOSZTY! ♦ SPRZEDAŻ GOTÓWKOWA Z RABATEM
oferujemy:**

- ★ SPRZĘT RTV i AGD: telewizory, magnetowidy, odtwarzacze video, pralki, lodówki, zamrażarki
- ★ ZESTAWY DO OBIORU TELEWIZJI SATELITARNEJ
najniższe ceny, wysoka jakość, profesjonalny montaż

DYSTRYBUCJA: ASTRA - TV POZNAŃ

NA ŻYCZENIE - DOWÓZ TOWARU DO DOMU KLIENTA!

(gratis)

P. W. „TELMAX” s.c.,
ul. STASZICA 20, JAROCIN
☎ 37-48

(f 744/ R/ 93)

ZAPRASZAMY!

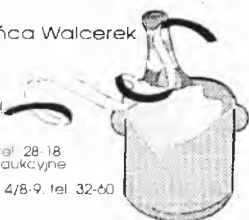
TYLKO RAZ W ROKU

SYLWESTER

★ Show 1993 ★

- ★ Niepowtarzalny nastrój gościnia Walcerek
- ★ Dwa zespoły muzyczne!
- ★ Niespodzianki noworoczne!
- ★ Specjalne dania sylwestrowe!

Rezerwacja miejsc Gościniec Walcerek, tel. 28-18
Sprzedaż zaproszeń: Przedsiębiorstwo Produkcyjne
Usługowo-Handlowe AGROJAR
Jarocin, ul. Ks. Karłowicza 5, Wyszyńskiego 4/8-9, tel. 32-60

**SZYLDY
REKLAMY
NAPISY**

z folii samoprzylepnej
na blasze aluminiowej

Oferta:

- ★ tabliczka z nr budynku cena 20 tys.
(w 3 minuty)
- ★ tablica o wym. 60 x 40 cm,
cena 200 tys.
- ★ tablica o wym. 100 x 100 cm,
cena 600 tys.
- ★ witryny sklepowe ★ samochody

ZAPRASZAMY
Marek Jakomski

ul. Kasprzaka 26
Jarocin tel. 32-68
(obok Szkoły Podst. nr 5)
(f 756/ R/ 93)

CAFE - CLUB

„PIEKIEŁKO”

w Witaszyczach, ul. Kolejowa 20A

**ZAPRASZA codziennie
od 14.00 do 22.00**

POOL - BILARD

- ♦ frytki ♦ flaki ♦ pizza ♦
- ♦ lody ♦ desery ♦ kawa ♦
- ♦ herbata ♦ słodczyce ♦
- ♦ napoje chłodzące ♦

ZAPRASZAMY

(f 790/ R/ 93)

SPRZEDAŻ

Sprzedam okazjnie działkę uzbudo-
ną z rozpoczętą budową w Jarocinie,
tel. 24-36 po godz. 21.00

Sprzedam dom na działce 2500
m przy ul. Glinki - Jarocin. Tel. 43
Mieszko. (f 723/R/93)

Sprzedam dom w stanie surowym
wraz z działką o powierzchni 1230 m².
Golina, ul. Zakrzewska 22. Informacja
- sklep z elektronarzędziami w Jaroci-
nie przy Wrocławskiej 33, tel. 24-41. (f
701/R/93)

Sprzedam północną Amigę 500, 4,2
mln. Stefanów 7/11, 63-211 Golina, po
godz. 18-tej. (f 747/R/93)

Sprzedam mieszkanie 118 m² z tele-
fonem i ogródkiem w centrum Jaroci-
na. Oferty - Biuro Ogłoszeń. (f
746/R/93)

Sprzedam bardzo tanio domek jedno-
rodzinny (2 pokoje z kuchnią) w Rosz-
kowie. Jarocin, ul. Kasztanowa 10/49.
(f 743/R/93)

Sprzedam: 6 szt. skrzydeł drzwio-
wych drew., zewn.; 2 piece akumulacyj-
ne; panele 13 x 9; trocinaki; białe
kuchenne różnych wymiarów. Jarocin,
ul. Wrocławska 114a, 9.00 - 17.00

Sprzedam 0,91 ha ziemi w Koźminie.
Położona przy ul. Krotoszyńskiej, na-
dająca się pod zabudowę przemysłową
lub domki jednorodzinne. Informacja
- Koźmin, ul. W. Witosa 7, w godz. 17
- 19. (f 752/R/93)

Sprzedam polską pralkę automatycz-
ną. Jarocin, os. Konstytucji 3 Maja
19/15. (f 754/R/93)

Sprzedam nową meblotkanę oraz
"Dziką" rolnicze z piugiem, tanio.
Adres w Biurze Ogłoszeń. (f 765/R/93)

Sprzedam działkę budowlaną 400 m²
po okazjnej cenie w Jarocinie, ul.
Podchorążych 36. Wiadomość: Gorzów
Wlkp., tel. (0-95) 274-31. (f 769/R/93)

Sprzedam tanio wózek głęboki i spacer-
ówkę. Jarocin, tel. 28-90. (f
779/R/93)

Sprzedam nie używany piec akumul-
acyjny. Tel. 28-45. (f 773/R/93)

Tanio sprzedam kolumny ALTUS
2 x 75 W, stan bardzo dobry. Ul. Kusoci-
ńskiego 6, tel. 27-69 (po 18.00).

Sprzedam ATARI 65 XE, magneto-
fon, joystick, kasyety z grammi komputer-
owymi - cena 1,5 mln zł. Wiadomość:
tel. 28-90.

Sprzedam mieszkanie własnościowe,
dwa pokoje, 54 m², w Jarocinie.
Adres w Biurze Ogłoszeń. (f 794/R/93)

Sprzedam rower górski, włoski (Shi-
mano). Jarocin, ul. Bema 33/8. (f
793/R/93)

Sprzedam psy - niemieckie teriery
myśliwskie. A. Wybierała, Obrą Stara,
ul. 40-lecia PRL 11, tel. Wałków 56-390.
(f 782/R/93)

AUTO-MOTO

Sprzedam Fiata 126p, rok 1989 r. Dęb-
no 21/1, gm. Nowe Miasto. (f
745/R/93)

Tanio sprzedam kabine do C-360. Gó-
ra, ul. Polna 16. (f 736/R/93)

Sprzedam Skodę "Favorit", 91 r., tel.
25-20. (f 735/R/93)

Sprzedam samochód-chłodnię (FA
5-tonową. Stan bardzo dobry. Roszak
Jan, Strzyżewko 18, gmina Jaraczewo.
(f 733/R/93)

Sprzedam Volkswagen Golfrok 1986,
poj. 1300, benzyna, po godz. 15.00. Jarocin,
ul. Świerczewskiego 3/6. (f
731/R/93)

Sprzedam ciągnik Ursus C-355, tel.
25-45. (f 730/R/93)

Sprzedam Stara 200, tel. 25-45. (f
730/R/93)

Sprzedam Fiata 126p - 1990 r., tel.
56-08. (f 728/R/93)

Sprzedam ciągnik 330 lub 360. Sied-
lamin - Pinki 4. (f 749/R/93)

Sprzedam ciągnik C 4011. Piotr
Szwalek, Borzęcie 78, gm. Koźmin. (f
758/R/93)

Sprzedam Forda Taurus (combi), r.
p. 1980, poj. 1600. Inf.: Bachorzew 33.
(f 759/R/93)

Sprzedam - Mercedes 307 D, rocz. 78.
Jarocin, tel. 28-90. (f 779/R/93)

Sprzedam - TOYOTA COROLLA,
1985 r., GTI, 16 V, poj. 1600 cm³, prze-
bieg 130 tys. km, czerwona, wersja
sportowa, cena 85 mln zł. Informacja:
telefon 33-13. (f 778/R/93)

Sprzedam Fiata 125p 1500, rok prod.
1985 - nowy silnik. Jarocin, ul. Tatrzar-
ska 3 - Ługi. (f 777/R/93)

Sprzedam - Mazda 626, 89 r., metalik,
benzyna + autogaz. Tel. 37-17. (f
771/R/93)

Tanio sprzedam FIATA 125p, r. 1974.
plac Młodych 1. (f 772/R/93)

Sprzedam Opel-Rekord, 1981, kombi,
po remoncie. Tel. 37-08. (f 794/R/93)

Sprzedam Renault 5, rok prod. 1990,
poj. 1,1, przebieg 71 tys. km. Jarocin,
os. Konstytucji 3 Maja 16 m. 23, tel.
20-59 (po 16.00). (f 792/R/93)

Sprzedam Opla Omega, 87 rok, na
benzynę i gaz. Jarocin, ul. Ługi 24. (f
791/R/93)

Sprzedam Zaporozca, 85 rok, cena 5,5
mln zł. Łowicze 19, tel. Jaraczewo 99.
(f 787/R/93)

Sprzedam Fiata 126p, rok 1984. Pa-
nienka 71.

Sprzedam Skodę 105 S, rok prod.
1983. Jarocin, ul. Żerkowska 39. (f
784/R/93)

Sprzedam Fiata combi, 1986 r. Jarocin
os. Kon. 3-go Maja 28/13, telef.
32-40 (do 16.00). (f 783/R/93)

Sprzedam Skodę Favorit, rok prod.
1992. Kąty 6. (f 780/R/93)

WIDEO-TV

WIDEOFILMOWANIE - tel. 36-43 (f
521/R/93)

Naprawy RTV. Montaż pilotów, tele-
gazel, PAL. — w Graczyk, os. Kościu-
szki 6. (f 734/R/93)

Sprzedam NEPTUN 750, 26 ca, 2-le-
tni, w idealnym stanie. Iwona Nowacka,
Jarocin, os. T. Kościuszki 6/10. (f
763/R/93)

RÓŻNE

Mam do wynajęcia dom mieszkal-
no-gospodarczy, 400 m², woda, siła,
CO, 6 km od Jarocina, nadający się na
każdą działalność. Różański Jan, Dąb-
rowa 12a lub 20 (zostawić wiadomość).
(f 702/R/93)

Rodzina 3-osobowa **poszukuje miesz-
kania** lub pokoju z używalnością ła-
zienki i kuchni w Jarocinie lub w okoli-
cy (lub pomieszczenia z możliwością
adaptacji na mieszkanie). Oferty
w Biurze Ogłoszeń. (f 704/R/93)

Poszukuję lokalu na sklep lub sklep
urządzony. Oferty proszę składać
w Biurze Ogłoszeń. (f 706/R/93)

**BUDOWNICTWO - PROJEKTY IN-
DYWIDUALNE I TYPOWE** budyn-
ków mieszkalnych, gospodarczych
i inwentarskich. Jarocin, ul. Węglowa
1 m. 21, tel. 36-30, od 16.00. (f 716/R/93)

**DOLPASZ - superkoncentraty, kon-
centraty, prestarter.** Sprzedaż: Pota-
rzyca, ul. Wyzwolenia 22. (f 742/R/93)

Usługi Transportowe. Przewóz dre-
wna dłużycowego. Łuszczanów 148 (f
738/R/93)

Poszukuję pracy. Kierowca kat. A,
B, C, E - ul. Wrocławska 64/7. (f
753/R/93)

Pani lat 40, uczciwa, **poszukuje pracy**
w sklepie masarskim. Adres w Biurze
Ogłoszeń. (f 757/R/93)

**Nowo otwarta hurtownia sprzętu
oświetleniowego.** Jarocin, ul. Kazi-
mierza Wielk. 46. (f 766/R/93)

Poszukuję sklepu w centrum Jaroci-
na. Jarocin, tel. 28-90. (f 779/R/93)

Kupię mieszkanie dwupokojowe,
sprzedam antenę satelitarną
STRONG. Adres w Biurze Ogłoszeń. (f
788/R/93)

LEKARSKIE

**Iwona Udzik, lek. med. położnik gine-
nekolog,** przyjmuje w każdy ponie-
dzialek i czwartek w godz. 17.00 - 19.00.
Gabinet: Jarocin, os. Konstytucji 3 Ma-
ja 18 (pierwsze wejście od ul. Wrocław-
skiej). Możliwa rejestracja telefonicz-
na: codziennie w godz. 20.00 - 22.00, tel.
24-81.

**BADANIA WSTĘPNE I OKRESOWE
PRACOWNIKÓW ORAZ OKRESO-
WE KIEROWCÓW - lek. med. RO-
MAN OW CZARZAK,** specjalista me-
dycyny przemysłowej, internista,
uprawniony do badań profilaktycz-
nych. JAROCIN, ul. Karwowskiego 32.
Wtorki 17.00 - 18.00, tel. domowy 21-19.
(f 669/R/93)

Zawiadomienie

Od dnia 02.11.1993 r. i w każdy
następny wtorek w godz. 17.00 - 18.00
w gabinecie lekarskim w Jarocinie
przy ul. Sienkiewicza 14

- rozpoczyna się leczenie dzieci
w zakresie chirurgii dziecięcej
- lek. med. Jerzy HARASYMCZUK
 - lek. med. Mirosław MARKWITZ
- a od dnia 03.11.1993 r. w każdą
następną środę w godz. 15.30 - 17.30
w gabinecie j.w. przyjmować będzie
specjalista chirurg w zakresie leczenia
tętnic, żyłaków i owrzodzeń kończyn
dolnych
- lek. med. Grzegorz OSZKINIS
- (f 654/R/93)

ORTOPEDIA DZIECIĘCA
I DOROSŁYCH

DR J. KACZMARCZYK
z poznajęcej kliniki
ortopedycznej
CHIRURGIA ŻYŁ I TĘTNIC
CHIRURGIA OGÓLNA
DR G. OSZKINIS
z kliniki chirurgii ogólnej
i naczyń

przyjmują:
Gabinet Specjalistyczny
Jarocin, ul. Sienkiewicza 14
ŚRODA 15.30 - 17.30
(f 764/R/93)

GABINET DERMATOLOGICZNY
lek. med. Anna Pajdowska, dermatol-
og-wenerolog, przyjmuje: wtorek
i piątek 15.45 - 16.45. Zabiegi dermato-
logiczne - elektrokoagulacja, leczenie
ciężkimi azotem. Informacje: tel. 28-35,
Jarocin, ul. Parkowa 1/20.

Gabinet lekarski - pracownia USG
- lek. med. Andrzej Pajdowski specja-
lista ginekolog-położnik, przyjmuje
poniedziałek, środa i czwartek 17.00
- 18.00, wolne soboty 9.00 - 11.00. Bada-
nia USG - położnicze i ginekologiczne,
piersi, tarczycy, jama brzuszna, jądra.
Polecana rejestracja telefoniczna
- 28-35. Jarocin, ul. Parkowa 1/20 (od
ul. Św. Ducha).

Choroby odbyt. Usuwanie opera-
cyjne żylaków odbyt. Codziennie od
16.00, oprócz środy. Specjalista chirurg
Pełko Mieczysław, Krotoszyn, ul. Ceg-
larska 14b, tel. 526-56. (f 569/R/93)

**SPECJALISTYCZNY GABINET LE-
KARSKI: GINEKOLOG - A. Chojni-
cki, piątek 16.00 - 18.00; NEUROLOG**
- M. Pietrzak, czwartek 16.00 - 17.00;
UROLOG - A. Kułakowski, poniedziałek
16.00 - 17.00; DERMATOLOG - A.
Hess, wtorek 16.00 - 17.00. Jarocin, ul.
Wrocławska 92b. (f 533/R/93)

Gabinet okulistyczny, lek. med. Ali-
na Budzyńska, Jarocin, ul. Długa 29,
czynny we wtorki i czwartki w godz.
16.00 - 17.00.

Lek. med. Paweł Jerzycki - psychiat-
ra, ul. Węglowa 1. Rejestracja: tel.
32-42. (f 768/R/93)

GASTROSKOPIA - badania przeły-
ku, żołądka i dwunastnicy. Lek. Grze-
gorz Szymczak - specjalista chirurg,
przyjmuje w czwartek, godz. 16.00
- 18.00. Jarocin, ul. Hallera 9 (pokój 7),
rejestracja tel. 36-00 (codziennie po
18.00). (f 789/R/93)

**Lek. med. Grzegorz Szymczak, specja-
lista chirurg.** Przyjmuje w gabinecie:
al. Niepodległości 6, wtorki 16.30
- 17.30. Wizyty domowe: zgłoszenia
codziennie, tel. 36-00, lub osobiście -
os. Konstytucji 3 Maja 2/9. (f
789/R/93)

Pracownia Analiz Medycznych, Ja-
rocin, ul. Kazimierza Wielkiego 34, nie-
czynna od 22 listopada do 1 grudnia
1993 r. Od 2 grudnia br. będzie czynna
od 16.00 do 18.00 od wtorku do piątku,
w wolne soboty od 8.00 do 10.00. (f
785/R/93)

SPECJALISTYCZNE
GABINETY LEKARSKIE

JAROCIN, UL. SIENKIEWICZA 14
(50 m od dworca PKS)

Przyjmują specjaliści z kliniki

poznających w zakresie:

★ chorób wewnętrznych i kardiologii

poniedziałek 15.30 - 17.30

dr med. Andrzej TYKARSKI

★ chorób uszu, nosa, gardła i krtani

poniedziałek 15.30 - 17.30

lek. med. Aleksandra KROKOWICZ

★ ginekologii i położnictwa, onkolo-
gii,

wtorek 15.30 - 18.30

sobota: telefoniczne uzgodnienie

28-17

dr med. Ewa NOWAK-MARKWITZ

★ ortopedii dziecięcej

środa 15.30 - 17.30

lek. med. Jacek KACZMARCZYK

★ chorób oczu

czwartek 15.30 - 17.30

dr med. Andrzej STYSZYŃSKI

★ chorób skóry dzieci i dorosłych

piątek 15.30 - 17.30

lek. med. Małgorzata LULA

★ chorób nerek, pęcherza, prostaty

i jąder

piątek 15.30 - 17.30

lek. med. Jacek LULA

(f 737/R/93)

Hurtownia Lodów i Mrożonek**„MIKI”**

oferuje w pełnym asortymencie

❧ lody

❧ mrożonki warzywne i kulinarne

Jednocześnie informujemy o możliwości

uzyskania sprzętu chłodniczego

na bardzo atrakcyjnych warunkach

Informacje w hurtowni

Jarocin, Poznańska 29, tel. 25-73**Hurtownia Rybna****„ZŁY”**zaprasza do sklepu firmowego
przy ul. Szubianki 15 (obiekty PHS-u)**Polecamy**

★ ryby świeże, ★ mrożone, ★ wędzone, ★ smażone

★ marynaty i ★ konserwy rybne

Stalych klientów informujemy,

że posiadamy w sprzedaży owoce cytrusowe.

Przyjmujemy zbiorowe zamówienia na karpia świeżego

(f 62/93)

Hurtownia Artykułów Spożywczo-Przemysłowych

Witaszyce, ul. Wolności 42, tel. 230

oferuje:

★ Tłuszcze roślinne

- KRUSZWICA

❧ szeroki asortyment margaryn

❧ oleje roślinne

★ Wyroby cukiernicze

- KOPERNIK Toruń

❧ pierniki w czekoladzie

❧ wafle w czekoladzie

❧ herbatniki w czekoladzie

i inne

Mamy najniższe ceny. Przyjdź i sprawdź!

Godziny otwarcia od 7.00 do 19.00

(f 65/93)

Nowo otwarty sklep**„EMILIA”**

↓ poleca ↓

☆ szeroki wybór pasmanterii

☆ kurtki damskie typu „ALASKA” już od 780 tys.

☆ kurtki dziecięce już od 250 tys.

☆ spodnie dżins już od 230 tys.

☆ szeroki wybór rajstop „MARYLIN”

☆ oraz szeroki wybór konfekcji

☆ damskiej, ★ męskiej ★ dziecięcej

Zapraszamy!

Codziennie od godz. 9.00 do 18.00 sobota od godz. 9.00 do 14.00

Sklep „Emilia”, ul. św. Ducha 24

(za świątami)

(f 732/ R/ 93)

Fabrycznie nowe
naładowane akumulatory
w cenach fabrycznych

Przedstawicielstwo „Centry” Poznań

PUUH „Transvolt” Mielec

Filia Ostrów Wlkp., ul. Wenecja 35

tel. 37-14-87; 36-11-24

SPRZEDAŻ**Wtorek, piątek****Jarocin, targowisko**

(f 66/93)

Agencja Ochrony**„SEZAM”****Jan Hložek**

oferuje usługi w zakresie:

- ◆ kompleksowej ochrony mienia
 - ◆ pilotowania pojazdów i konwojów samochodowych
 - ◆ zabezpieczenia mieszkań, domków itp.
 - ◆ w czasie nieobecności właściciela w domu
- Zapewniamy umundurowanych, uzbrojonych
i przeszkolonych pracowników ochrony*

Tel. Jarocin 30-12, Poznań 79-60-29

(f 729/ R/ 93)

**PRZEDSIĘBIORSTWO
HANDLOWO-GASTRONOMICZNE
Restauracja BEM „WARSZAWIANKA”**

Jarocin, ul. Mickiewicza 4, telefon 27-74

zaprasza na

★ śniadania, ★ obiady, ★ kolacje

★ komunie, ★ wesela, ★ stypy

poleca także

★ garmazerkę na wynos

Dnia 27.11.1993 r. w godz. 20.00 - 2.00 odbędzie się

ZABAWA ANDRZEJKOWA

przygrywa zespół

„TRIO LUZ”**SYLWESTER 1993**

od 20.00 do 6.00

przygrywa zespół

„SEZAM”**Różne atrakcje:**

★ fajerwerki,

★ nagrody - trzy złote pierścionki

★ oraz 10 innych nagród

Przedsprzedaż biletów od 4.11.1993**w restauracji****ZAPRASZAMY**

(f 700/ R/ 93)

PIĄTEK 19. XI. 93

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
 9.00 Wiadomości
 9.10 Program dnia
 9.15 Mama i ja
 9.25 Domowe przedszkole - Przed-
 szkolny koncert życzeń
 10.00 „Ulubieniec” - komedia prod.
 francuskiej
 11.25 Reportaż
 12.00 Wiadomości
 12.10 Program dnia
 12.15 Magazyn notowań
 12.45 Dla dzieci: Ciuchcia
 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
 15.55 Program dnia
 16.05 Dla dzieci: Ciuchcia
 16.50 Muzyczna Jedynka
 17.00 Telexpress
 17.20 Test - magazyn konsumenta
 17.40 „Tata, a Marcin powiedział...” (5)
 - program satyryczny
 18.00 Randka w ciemno - zabawa qui-
 zowa
 18.45 W kraju Zulu Gula - program
 satyryczny Tadeusza Rossa
 19.00 Wieczorynka
 19.30 Wiadomości
 20.15 „Noc lisa” - film fab. prod. USA.
*Telewizyjny thriller, którego akcja
 rozgrywa się w 1994r. na
 wyspie Jersey. Amerykańskie-
 mu oficerowi znającemu szcze-
 gółę ładowania alianatów w Nor-
 mandii grozi uwięzienie przez
 Niemców. Para agentów brytyj-
 skiego wywiadu ma go uratować,
 ale w razie dużych proble-
 mów...*
 22.30 Program rozrywkowy
 23.00 Wiadomości
 23.15 Gorąca linia
 23.25 Muzyczna Jedynka
 23.30 „Przebudzenie” - film fab. prod.
 USA. *Thriller, którego bohater-
 ka zostaje napadnięta podczas
 kąpieli przez zbrojnego. Szok
 jest tak silny, że zapada w śpiaczkę.
 Kiedy budzi się po 14 mie-
 siącach usiłuje przypomnieć so-
 bie kto chciał ją zabić?*
 1.00 Program rozrywkowy
 2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
 7.35 Przeboje Dwójki
 8.10 Program lokalny
 8.40 „Batman” - serial anim. prod.
 USA
 9.05 Studio Dwójki
 9.10 „Muzea Austrii” - serial dok.
 prod. austriackiej
 9.40 Świat kobiet - magazyn
 10.05 Film prod. niemieckiej w wersji
 oryginalnej
 10.35 „Ulica Sezamkowa” - film w we-
 rsji oryginalnej
 11.00 Panorama
 11.05 Studio Dwójki
 11.10 Seans filmowy
 11.40 Różta, co chcesz - program Je-
 rzego Owsiaaka
 12.00 Bezludna wyspa (powt.)
 13.00 Panorama
 13.05 „Przystanek Alaska” - serial
 prod. USA
 15.00 Małe ojczyzny (powt.)
 15.30 Powitanie
 15.35 „Batman” - serial anim. prod.
 USA
 16.00 Panorama
 16.05 Klub Yuppies - program dla mło-
 dzieży
 16.30 „Płonące serca” (9) - serial prod.
 francuskiej
 17.20 Program artystyczny
 17.45 Welcome to America - teletur-
 niej
 18.00 Panorama
 18.05 - 21.00 Programy regionalne
 21.00 Panorama
 21.30 Sport
 21.40 Za chwilę dalszy ciąg programu
 22.15 „Przystanek Alaska” - serial
 obyczajowy prod. USA

- 23.00 Teatr sensacji: Raymond Chand-
 ler "Świadek oskarżenia"
 0.25 Studio sport
 1.05 „Płonące serca” (9) - serial prod.
 francuskiej (powt.)
 2.00 Zakończenie programu

SOBOTA 20. XI. 93

PROGRAM I

- 7.00 „Rondo” - magazyn informacyj-
 no - gospodarczy
 7.20 Rynek Agro
 7.45 Z Polski
 8.05 W drugim planie
 8.25 Wszystko o działce
 9.00 Wiadomości
 9.10 Ziarno - program red. katolickiej
 dla dzieci i rodziców
 9.35 5 - 10 - 15 oraz "Plecak pełen
 przygód" - serial prod. polsko
 - fińsko - niemieckiej
 11.00 „Na szlaku przygody” (5) - serial
 dok. prod. australijskiej
 12.00 Wiadomości
 12.10 Pół godziny dla rodziny
 12.45 Żyć w zgodzie z naturą - program
 ekologiczny
 13.15 Studio sport - Apetyt na zdrowie
 14.00 Walt Disney przedstawia
 15.15 Jesienne MTV
 15.30 Telewizyjny teatr rozności: Frank
 D. Gilroy - "Wigilijny
 gość"
 17.00 Telexpress
 17.20 „Spór o Matejkę” (1) - widowisko
 dokumentalne
 17.55 Program rozrywkowy
 18.10 „Dzień za dniem” (19) - serial
 obyczajowy prod. USA
 19.00 Małe wiadomości DD - program
 informacyjny dla dzieci
 19.10 Wieczorynka
 19.30 Wiadomości
 20.00 Polskie ZOO
 20.30 „Noc lisa” (2) - film fab. prod.
 USA
 22.10 Czar par (10) - widowisko
 z udziałem 8 par małżeńskich
 23.25 Jutro w programie
 23.35 Wiadomości
 23.45 Sportowa sobota
 0.10 „Popcorn” - horror prod. USA
 (1991r., 89 min.). *Przed laty ma-
 ły chłopiec uszedł z życiem
 z wielkiego pożaru jaki wybuchł
 w kinie. Jego matka jednak zgi-
 nęła, a on został okaleczony.
 Teraz próbuje znaleźć tego, kto
 podpalił kino i zemścić się...*
 1.40 Noce w Las Vegas
 3.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
 7.35 „Tygrysie mięso” - film doku-
 mentalny
 8.00 „Ulica Sezamkowa” - program
 dla dzieci
 9.00 Tacy sami - program w języku
 migowym
 9.20 Nauka języka migowego
 9.25 Powitanie
 9.30 „Człowiek z Żelaznej” - film do-
 kumentalny
 10.10 „Benny Hill” - angielski pro-
 gram rozrywkowy
 10.40 Różta, co chcesz - program Je-
 rzego Owsiaaka
 11.00 Leonard Bernstein - Spotkania
 z muzyką
 12.00 Akademia filmu polskiego - "Bo-
 kser"
 14.00 Kłaskatory polskie - "Cystersi ze
 Szczyrzycza"
 14.30 Studio sport - Koszykówka za-
 wodowa NBA
 15.20 Halo Dwójka
 15.30 Zwierzęta świata - serial przyro-
 dniczy prod. angielskiej
 15.55 Losowanie gier liczbowych tota-
 lizatora sportowego
 16.00 Panorama
 16.10 „Pełna chata” - serial prod. USA
 16.35 Program dnia
 16.40 Do trzech razy sztuka
 17.05 „Z mojego świata” - recital Jad-
 wigi Kuty
 18.00 Panorama

- 18.03 Program lokalny
 18.30 „Gra” - teleturniej
 19.00 Szkoła kłamców - Marek Wel-
 czewski
 19.35 „Przeżyłem, by robić filmy” -
 rozmowa z Branco Lustigiem,
 producentem filmowym
 20.10 Życie obok życia - program pu-
 blicystyczny
 21.00 Panorama
 21.25 Słowo na niedzielę
 21.35 „Benny Hill” - angielski pro-
 gram rozrywkowy
 22.10 „Poszukiwacze” - western prod.
 USA (1956r., 119 min.). *Dwaj
 przyjaciele Ethan i Martin po-
 szukują małej dziewczynki.
 Debbie jest siostrzenicą Ethana.
 Porwali ją Indianie przedtem
 mordując jej rodzinę. Mija wiele
 lat, poszukiwania nie dają re-
 zultatu. Pewnego dnia...*
 0.10 Panorama
 0.15 Studio sport
 1.00 Heavy Blues - program rozry-
 wkowy
 1.30 Zakończenie programu

NIEDZIELA 21. XI. 93

PROGRAM I

- 7.00 Rolnictwo na świecie
 7.15 Przystanki codzienności
 7.35 Tydzień - magazyn rolniczy
 8.30 Notowania
 8.55 Program dnia
 9.00 „Zamek Eureka” - serial prod.
 USA
 9.25 Teleranek
 10.10 „Pugwall” - serial prod. austra-
 lijskiej
 11.00 Naucz się żyć (2) - serial dok.
 prod. angielskiej
 12.00 Telewizyjny koncert życzeń
 12.30 Teatr dla dzieci: Giorgio Strehler
 "Historia porzuconej lalki"
 13.35 Z kamerą wśród zwierząt
 13.45 Złote lata komedii angielskiej:
 "Śmiech w raju"
 15.45 Sto pytań do...
 16.15 Pieprz i wanilia - "Czarownice
 i legendy"
 17.00 Telexpress
 17.30 „Dynastia” (216) - serial prod.
 USA
 18.30 7 dni - świat
 19.00 Wieczorynka - "Chip i Dale"
 19.30 Wiadomości
 20.15 „Requiem dla Grenady” (4) - se-
 rial kostiumowy prod. hiszpań-
 skiej
 21.10 Sportowa niedziela
 22.00 „Spór o Matejkę” (2) - widowisko
 dokumentalne
 22.30 „Queen - magiczne lata” - film
 dok. prod. angielskiej
 23.30 „Wrota piekieł” - dramat kos-
 tiumowy prod. japońskiej
 1.00 Program muzyczny
 2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Echa tygodnia (dla niesłyszą-
 cych)
 8.00 „Piotruś Pan i piraci” - serial
 animowany prod. USA
 8.25 Film dla niesłyszących
 9.15 Powitanie
 9.20 Słowo na niedzielę (dla niesły-
 sących)
 9.30 Program lokalny
 10.30 Kant gigant - teleturniej
 11.05 Godzina z Hanna Barbera - filmy
 animowane dla dzieci
 12.00 „Scaramouche” - film kostiumo-
 wy prod. USA
 14.00 Studio sport
 14.50 Podróże w czasie i przestrzeni -
 "Wszczęświat naszego ciała" (3)
 - "Tajemnice trawienia i wchła-
 niania"
 15.40 „Wygramy razem” - losowanie
 loterii niepełnosprawnych
 16.00 Panorama
 16.10 Program dnia
 16.20 „Dzieci, kłopoty i my” - serial
 komediowy prod. USA

- 16.15 Animals - program Ewy Banasz-
 kiewicz
 17.15 Wydarzenie tygodnia
 17.50 Camerata 2 - magazyn muzycz-
 ny
 18.25 Gra - teleturniej
 19.00 „W telewizyjnym teatrze Adama
 Hanuszkiewicza” - program Jo-
 lanty Fajkowski
 20.00 „A kuku, panie Kuku!” - serial
 animowany prod. niemieckiej
 20.10 Godzina szczerości
 21.00 Panorama
 21.30 Bezludna wyspa
 22.25 „Wierny Ruslan” - serial prod.
 rosyjskiej
 23.15 Program rozrywkowy
 24.00 Panorama
 0.05 Studio sport
 2.05 Zakończenie programu

PONIEDZIAŁEK 22. XI. 93

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata
 9.00 Wiadomości
 9.10 Program dnia
 9.15 Mama i ja
 9.30 Domowe przedszkole
 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
 10.05 „Dynastia” - serial prod. USA
 11.00 Przyjemne z pozytywem
 11.20 Gotowanie na ekranie
 11.40 Szkoła dla rodziców
 12.00 Wiadomości
 12.15 „Family album” - język anglo-
 amerykański dla średniozaw-
 ansowanych
 12.40 Muzzy in Gondoland (8) - język
 angielski dla najmłodszych
 12.45 LUZ - program nastolatków
 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
 15.55 Program dnia
 16.05 LUZ - magazyn nastolatków
 16.50 Muzyczna Jedynka
 17.00 Telexpress
 17.20 Kwant - magazyn popularno-
 naukowy
 17.40 Prawnik domowy
 17.55 Program dnia
 18.05 Roseanne - serial komediowy
 prod. USA
 18.30 Ilustrowany miesięcznik literacki
 19.00 Wieczorynka
 19.30 Wiadomości
 20.00 Prosto z Belwederu
 20.20 Teatr telewizji: "Equus" - reż.
 Tomasz Wiszniewski
 22.00 Miniatury
 22.05 Reportaż
 22.35 Lekcja polskiej muzyki roz-
 rywkowej
 23.00 Wiadomości
 23.15 Gorąca linia
 23.25 Muzyczna Jedynka
 23.45 „Kolor purpury” - film fab. prod.
 USA (1985r., 148 min.) reż. Ste-
 ven Spielberg
 2.10 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
 7.35 Przeboje Dwójki
 8.10 Programy lokalne
 8.40 „Nowe przygody Calineczki” -
 serial animowany prod. japoń-
 skiej
 9.05 Studio Dwójki
 9.15 „Pokolenia” - serial prod. USA
 9.40 „Ona” - magazyn
 10.05 „Muzzy in Gondoland” - język
 angielski dla najmłodszych
 10.10 „Reporters” - język angielski dla
 młodzieży
 10.20 „Muzzy comes back” - język an-
 gielski dla dzieci
 10.25 „Alles gute” - język niemiecki
 dla początkujących
 11.00 Panorama
 11.05 Studio Dwójki
 11.10 7 dni polskiego sportu
 12.00 „Dobre jest” - film dok. prod.
 rosyjskiej
 13.00 Panorama
 13.05 „Mecz” - film obyczajowy TVP
 14.15 Życie obok życia - program pu-
 blicystyczny
 15.05 Publicystyka kulturalna

15.35 „Nowe przygody Calineczki” - serial animowany prod. japońskiej
 16.00 Panorama
 16.05 Studio sport
 16.15 Festiwal Operatorów - Toruń'93
 16.40 Przegląd kronik filmowych
 17.15 Polska Kronika Filmowa 47/93
 17.30 „Pokolenia” - serial prod. USA
 18.00 Panorama
 18.05 Programy lokalne
 18.35 Koło fortuny - teleturniej
 19.05 „Dobrze jest” - film dok. prod. rosyjskiej
 20.00 „Błyskawice” - serial prod. USA
 20.20 Auto - magazyn motoryzacyjny
 21.00 Panorama
 21.30 Sport
 21.40 Reporterzy Dwójki przedstawiają
 22.05 Noc detektywów: „Nadinspektor Morse” - film kryminalny prod. angielskiej
 23.35 „Pokażcie moją śmierć” - film dokumentalny
 24.00 Panorama
 0.10 Krzysztof Penderecki - Podróż do źródeł muzyki
 0.35 Noc i stres
 0.50 „Błyskawice” - serial prod. USA
 1.10 Zakończenie programu

WTOREK 23. XI. 93

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata?
 9.00 Wiadomości
 9.10 Program dnia
 9.15 Mama i ja
 9.30 Domowe przedszkole
 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
 10.00 „Życie” - serial prod. japońskiej
 10.45 „Ja, car” - program dokumentalny
 11.00 Giełda pracy, giełda szans
 11.20 „Z wiarą w nowe” - program publicystyczny
 11.45 „Uszyj to sama” - magazyn kra- wiecki
 12.00 Wiadomości
 12.10 Program dnia
 12.15 Magazyn notowań
 12.45 Dla dzieci: Tik - Tak
 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
 15.55 Program dnia
 16.05 Dla dzieci: Tik-Tak
 16.50 Muzyczna Jedynka
 17.00 Teleexpress
 17.20 Sensacje XX wieku
 17.40 Kino ma prawie sto lat
 18.05 „Murphy Brown” (4) - serial ko- mediowy prod. USA
 18.30 Rewizja nadzwyczajna - pro- gram Dariusza Baliszewskiego
 19.00 Wieczorynka
 19.30 Wiadomości
 20.00 Sejmograf
 20.25 „Włamywaczka” - komedia sen- sacyjna prod. USA (1987r.). *Bo- haterką jest wielokrotnie kara- na złodziejka, która pragnie zejść ze złej drogi. Okazuje się, że nie jest to wcale łatwe. Szan- tażowana przez policjanta po- pełnia następne przestępstwa. „Prawdziwe” problemy zaczy- nają się jednak wtedy, gdy...*
 22.10 „Z życia wzięte” - program pu- blicystyczny
 22.40 „Co nowego” - program rozryw- kowy
 23.00 Wiadomości
 23.15 Gorąca linia
 23.25 Muzyczna Jedynka
 23.30 Niezwykłe biografie: „Wyslan- nik” - film dokumentalny
 0.10 Po północy
 0.55 Siódemka w Jedyńce
 2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

7.30 Panorama
 7.35 Przeboje Dwójki
 8.10 Program lokalny
 8.40 „Anette” - serial anim. prod. ja- pońskiej
 9.05 Studio Dwójki
 9.15 „Pokolenia” - serial prod. USA

9.40 Świat kobiet
 10.05 „Family album” - język anglo - amerykański dla początkują- cych
 10.30 „The Carsat Crisis” - język an- gielski w nauce i technice
 10.45 „Starting Business English” - ję- zyk angielski w ekonomii
 11.00 Panorama
 11.05 Studio Dwójki
 11.15 Animals - program Ewy Banasz- kiewicz
 11.45 Ojczyzna - polszczyzna
 12.00 Film dokumentalny
 12.45 Przeboje Dwójki
 13.00 Panorama
 13.05 „Flip i Flap” - komedie prod. USA
 14.00 Godzina szczerości
 14.50 „Lourdes” - film dokumentalny
 15.30 Powitanie
 15.35 „Anette” - serial anim. prod. ja- pońskiej
 16.00 Panorama
 16.05 Studio sport
 16.15 Sposób na starość - program Ha- liny Miroszewskiej
 16.45 Ojczyzna - polszczyzna
 17.10 Znaki czasu
 17.35 „Pokolenia” - serial prod. USA (powt.)
 18.00 Panorama
 18.05 Program lokalny
 18.35 Koło fortuny - teleturniej
 19.05 Film dokumentalny
 19.45 Nadzwyczajny koncert z okazji 60 rocznicy urodzin Krzysztofa Pendereckiego
 21.00 Panorama
 21.30 Nadzwyczajny koncert z okazji 60 rocznicy urodzin Krzysztofa Pendereckiego (cd.)
 22.50 „Opowieść Rosendo Juareza” - film fab. prod. hiszpańskiej
 23.45 Festiwal Operatorów - Toruń'93
 24.00 Panorama
 0.05 „Złote lata” (2) - serial science - fiction prod. USA
 0.50 Zakończenie programu

ŚRODA 24. XI. 93

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata
 9.00 Wiadomości
 9.10 Program dnia
 9.15 Mama i ja
 9.30 Domowe przedszkole
 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
 10.00 „Na wariackich papierach” - se- rial prod. USA
 10.50 Taki jest świat - magazyn repor- terski
 11.15 Klub dobrej książki
 11.30 „Krzemieniec Słowackiego” - reportaż
 12.00 Wiadomości
 12.10 Program dnia
 12.15 Magazyn notowań
 12.45 Dla młodych widzów
 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
 15.55 Program dnia
 16.05 Dla młodych widzów
 16.50 Muzyczna Jedynka
 17.00 Teleexpress
 17.20 STOP - magazyn ekologiczny
 17.40 Program publicystyczny
 18.05 „Na wariackich papierach” - se- rial prod. USA
 19.00 Wieczorynka
 19.30 Wiadomości
 20.25 Studio sport
 22.15 Program publicystyczny
 23.00 Wiadomości
 23.15 Gorąca linia
 23.25 Muzyczna Jedynka
 23.30 „Homer i Eddie” - dramat oby- czajowy prod. USA (1989r., 96 min.). *Jest to opowieść o poszu- kiwaniach tytułowych bohate- rów, którzy usiłują znaleźć zro- zumienie i sposób na samotność. Popadają jednak w poważne tarapaty w czasie swej wędro- wki po kraju...*
 1.05 Nocne czuwanie bez butelki
 2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

7.30 Panorama
 7.35 Przeboje Dwójki
 8.10 Program lokalny
 8.40 „Robin Hood” - serial animowa- ny prod. japońskiej
 9.05 Studio Dwójki
 9.15 „Pokolenia” - serial prod. USA
 9.40 Świat kobiet
 10.05 Muzzy in Gondoland - język an- gielski dla najmłodszych
 10.10 „The lost secret” - język angiel- ski dla średniozaawansowanych
 10.25 „Muzzy comes back” - język an- gielski dla dzieci
 10.30 „Bonjour ca va?” - język francu- ski
 11.00 Panorama
 11.05 Studio Dwójki
 11.15 Sport
 12.00 „Historia Pana Tadeusza” - film dokumentalny
 12.15 Film dokumentalny
 13.00 Panorama
 13.05 Serial filmowy
 14.00 Film muzyczny
 15.30 Powitanie
 15.35 „Robin Hood” - serial animowa- ny prod. włosko - hiszpańskiej
 16.00 Panorama
 16.05 Magazyn przechodnia
 16.20 Zwierzęta wokół siebie - Podaj łapę
 16.50 Losowanie gier liczbowych tota- lizatora sportowego
 16.55 Program publicystyczny
 17.15 Pogotowie ekologiczne Dwójki
 17.30 „Pokolenia” - serial prod. USA (powt.)
 18.00 Panorama
 18.05 Program lokalny
 18.35 Koło fortuny - teleturniej
 19.05 Historia pana Tadeusza (6)
 10.20 „Śpij bohaterze” - film doku- mentalny
 21.00 Panorama
 21.30 Ekspres reporterów
 22.05 „Ja gore” - film fabularny prod. polskiej
 22.35 Program artystyczny
 23.20 Uderzenie sztuki - Władysław Strzemiński
 23.45 Publicystyka kulturalna
 24.00 Panorama
 0.05 Program rozrywkowy
 1.30 Zakończenie programu

CZWARTEK 25. XI. 93

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata
 9.00 Wiadomości
 9.10 Program dnia
 9.15 Mama i ja
 9.30 Domowe przedszkole
 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
 10.05 „Policjanci z Miami” - serial prod. USA
 11.00 Kwadrans na kawę
 11.15 „Panie na planie” - widowisko rozrywkowe
 11.40 Smoczek czy grzechotka
 12.00 Wiadomości
 12.10 Program dnia
 12.15 Magazyn notowań
 12.45 Dla młodych widzów
 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
 15.55 Program dnia
 16.05 Dla młodych widzów
 16.50 Muzyczna Jedynka
 17.00 Teleexpress
 17.20 Miliard w rozumie - teleturniej
 17.45 Raport o zagrożeniach
 18.05 Komiks, dziwiata sztuka wy- zwolona - serial prod. USA
 18.30 Znaki czasu - magazyn katolicki
 19.10 Wieczorynka
 19.30 Wiadomości
 20.00 Bilans - magazyn rządowy
 20.20 „Policjanci z Miami” - serial prod. USA
 21.15 Tylko w Jedyńce - To nie jest sprawiedliwe
 22.00 „Jadą goście jadą” - felieton Mi- chała Ogórka
 22.25 Pegaz
 23.00 Wiadomości
 23.20 Gorąca linia
 23.30 Muzyczna Jedynka

23.35 „Aksamitna rewolucja” - film dok. prod. czeskosłowackiej
 0.40 To lubię - spotkanie z Januszem Olejniczakim
 1.40 Zakończenie programu

PROGRAM II

7.30 Panorama
 7.35 Przeboje Dwójki
 8.10 Program lokalny
 8.40 „Kot w butach” - serial anim. prod. japońskiej
 9.05 Studio Dwójki
 9.15 „Pokolenia” - serial prod. USA
 9.40 Świat kobiet - magazyn
 10.05 „Wild America” - serial dok. prod. USA w wersji oryginalnej
 10.35 Boulevard du XX-ème siècle (2) - film prod. francuskiej w wersji oryginalnej
 11.00 Panorama
 11.05 Publicystyka kulturalna
 12.00 Film dokumentalny
 13.00 Panorama
 13.05 Próba sił - film fab. prod. angiel- skiej
 14.20 Publicystyka kulturalna
 15.30 Powitanie
 15.35 Kot w butach - serial anim. prod. japońskiej
 16.00 Panorama
 16.05 Studio sport - Wielka piłka
 16.35 Mój mały świat - program Haliny Miroszewskiej
 16.55 W cieniu Kremla
 17.30 „Pokolenia” - serial prod. USA
 18.00 Panorama
 18.03 Program lokalny
 18.35 Koło fortuny - teleturniej
 19.05 Mniejszości narodowe: „Kaszu- bi” - film dokumentalny
 20.00 Koncert jubileuszowy orkiestry „Amadeus” pod dyrykcją Ag- nieszki Duczmal
 21.00 Panorama
 21.30 Sport
 21.40 Dekalog - Polska
 22.15 „Przyjęcie” - film fab. prod. fiń- skiej
 23.10 Studio teatralne Dwójki: George Tabort „Mein Kampf”
 24.00 Panorama
 0.05 Studio teatralne Dwójki - „Mein Kampf” (2)
 1.25 „Hotel du Paradise” - film fab. prod. angielskiej
 3.10 Zakończenie programu

Redakcja nie odpowiada za zmiany w programie

Kino „Echo”

„Bohater ostatniej akcji”

23.XI. wtorek - 18.00
 24.XI. środa - 18.00
 25.XI. czwartek - 18.00
 od lat 12, cena biletu 25.000 zł

„Przypadkowy bohater”

26.XI. piątek - 18.00
 27.XI. sobota - 18.00
 28.XI. niedziela - 16.30
 od lat 15, cena biletu 20.000 zł

Wypożyczalnia Kino „Echo”

1. „Niemoralna propozycja” - oby- czaj
2. „Podwójny koszar” - obyczaj
3. „Pieśń kata” - sensacja
4. „Piekielna gorączka” - sensacja
5. „Taniec z nieznanym” - sensacja
6. „Wojny uliczne” - sensacja
7. „Krzyk” - młodzieżowy
8. „Myjnia samochodowa II” - komē- dia
9. „Prywatne lekcje” - komedia
10. „Mumia żyje” - fantastyka
11. „Amazonka, rzeka śmierci” - przy- goda
12. „Barwy uczelni św. Mateusza” - sensacja
13. „Amerykański łowca” - sensacja
14. „Arctic blue” - sensacja
15. „Jaskiniowcy” - crotky

Złożę na Ciebie skargę do PAR-u

Wszyscy wiemy, że aby korzystać z pasma CB musimy przestrzegać krajowych i międzynarodowych przepisów radiokomunikacyjnych. Przepisy te określają normy techniczne dla urządzeń oraz zasady wykorzystywania pasma. Burzliwy i szybki rozwój CB - RADIO w Polsce, mimo wielkich wysiłków służb resortu łączności nie w pełni mieści się w granicach obowiązujących norm. Każdy z "sibistów" wie, że pasmo CB wykorzystywane jest dla celów gospodarczych i administracyjnych, często prowadzi się rozmowy poza przydzielonym pasmem - łączności DX - owe, używa tzw. "dopalaczy".

Grupę zagadnień najczęściej zgłaszanych do Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej, stanowią skargi sąsiadów, ba często całego bloku mieszkającego. Nie wszystkie jednak są uzasadnione. Jak wynika z doświadczeń Komisji Eterowych PL - CB w przyłączającej części występowania zakłóceń w odbiorze programów radiowo-telewizyjnych przyczyna tego zjawiska leży bezpośrednio w niewłaściwym stanie technicznym urządzenia odbiorczego. Odbiorniki TV zapewniają na ogół bardzo dobry odbiór przy natężeniu pola zakłócenia, pola elektromagnetycznego do 125 dB w przedziale 27 MHz. Oprócz wymogów norm odpowiedzialności na zakłócenia pola, odbiorniki radiowe i telewizyjne muszą jeszcze spełnić wymóg odporności na zakłócenia napięciowe i prądowe. Wszystkie nowoczesne radiodobiorniki i odbiorniki TV posiadają specjalne filtry antyzakłócenia. W wielu przypadkach wystarczy przeczyszczyć styki w instalacji antenowej RTV i dokuczyć: "break, break" ustanie.

Cóż jednak począć, jeżeli sąsiad posiada isticie muzealny czarno-biały eksponat odbiornika TV? Jeżeli radio CB jest homologowane, ze starannie wykonaną i ze strojona instalacją antenową, możemy się "skrócić" tzn. zmniejszyć moc nadajnika. Jak dowodzi praktyka - przy sprawnej antenie możliwe jest uzyskanie zadowalającej łączności lokalnych z mocą nadaj-

nika nawet znacznie poniżej 0,1 W. Można wmontować w radio filtr przeciwwzakłócenia. Jeżeli jednak to zawodzi, pozostaje wyjście radykalne - zaprzestać nadawania w czasie emisji programów TV.

Jeżeli jednak zdenerwowany sąsiad złożył skargę do PAR-u i ów przyjechał na kontrolę, co wówczas?

Cytowana ustawa (art. 29 ust. 3) precyzuje sposób przystępowania do kontroli przez pracowników Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej.

"Pracownikom organów kontroli przysługuje po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia prawo:

- * wstępu do pomieszczeń kontrolowanej jednostki oraz obiektów i nieruchomości, na których znajdują się bądź są zakładane sieci, linie i urządzenia telekomunikacyjne

- * prowadzenia oględzin sieci, linii i urządzeń oraz dokonywania badań i pomiarów"

Pracownikom PAR-u należy również udostępnić posiadane dokumenty radiostacji.

Na koniec dobra rada. Zamiast skarżyć się nawzajem i ponosić nieuniknione koszty, może lepiej dojść do porozumienia - w końcu sibista to też człowiek.

REKIN

A - Z pani domu

Patelnia patelni nierówna

Na naszym rynku pojawiło się wiele typów patelni wykonywanych z przeróżnych materiałów. Patelnie różnią się swymi właściwościami. Jeśli więc masz w planie kupno nowej patelni warto zastanowić się do jakich celów będzie ona używana.

* **Patelnia ze stali stopowej** jest odpowiednia szczególnie do ostrego smażenia, np. do ziemniaków lub kotletów. Takie patelnie nie niszczą się szybko i nie rdzewieją. Ponieważ stal stopowa słabo przewodzi i utrzymuje ciepło, w patelniach tych stosuje się wkład z miedzi i aluminium. Dzięki temu można je porządnie rozgrzać.

* **Patelnia z aluminium** - stosowana jest do delikatnego pieczenia z użyciem małej ilości tłuszczu. Jest szczególnie przydatna w przyrządzaniu ryb i potraw z jaj, a także przy duszeniu warzyw.

* **Patelnia emaliowana** służy do pieczenia mięsa. Dobrze przewodzi ciep-

ło, jest absolutnie nierdzewna i odporna na zadrapania. Łatwa w utrzymaniu i bardzo higieniczna.

* **Patelnia żeliwna** - sprawia, iż szybkie, ostre smażenie nie stwarza już problemu. Patelnie żeliwne są co prawda trochę ciężkie, ale za to bardzo trwałe. Optymalnie utrzymują ciepło, a więc pozwalają zaoszczędzić gaz. Ponieważ szybko rdzewieją, produkują się również patelnie żeliwne emaliowane.

* **Patelnie teflonowe** z pewnością ułatwiają smażenie. Można w nich przygotować potrawy bez użycia tłuszczu, bądź z małą jego ilością, a nie się nie przypali. Myje się je tylko ciepłą wodą. Trzeba jednak uważać aby nie zadrapać jej wnętrza ostrym krawędzi noża lub widelca. Do przetwarzania potraw używa się więc drewnianych lub plastikowych łypek.

Agua

Zagadka matematyczna

Posługując się rysunkiem oblicz, ile waży każdy prostokąt, trójkąt i elipsa. Da rozwiązania tej zagadki nie potrzeba specjalnych wiadomości. Wystarczy pomyśleć logicznie.

Na prawidłowe odpowiedzi czekamy do 27 listopada (Biuro Ogłoszeń - Rynek, Ratusz). Autorzy dwóch prawidłowych rozwiązań otrzymają w nagrodę książkę lub koszulkę.

$$\square + \square + \triangle + \bigcirc = 17 \text{ kg}$$

$$\square + \triangle + \triangle + \bigcirc = 14 \text{ kg}$$

$$\square + \triangle + \bigcirc + \bigcirc = 13 \text{ kg}$$

Wybieramy buty...

"Jakie buty wybrać"? - ten problem już się pojawił. Nogi zdążyłyśmy obejrzeć bardzo dokładnie - z przodu, z tyłu, z boku... i co teraz?

Buciana moda jest tak otwarta na nowości stylów, linii i dodatków jak moda w konfekcji, makijażu czy fryzjerstwie. Modne jest niemal wszystko! - buty wysokie i niskie, ze spiczastym noskiem i łagodnym zaokrągleniem lub zakończeniem w kwadrat - jak w latach 70. Nosi się wysokie cieniutkie szpilki i wszelkiego rodzaju walce, szpulki, słupki, powyginane prostopadłości. Przody mogą być przyozdobione kokardami, gadzietami z biżuterii lub po prostu sznurowane. Inne buty nosi się do mini, a inne do długiej spódnicy. Inaczej wyglądają buty do spodni, a inaczej do legginsów, buty na dzień i wieczorną eskapadę. Ważne by były dopasowane do reszty stroju, okazji i ... chodu.

Kłopotów z butami nie mają chyba tylko wysokie, szczupłe panie o bardzo zgrabnych nogach i lekkich rękach. One muszą brać pod uwagę trzy rzeczy:

- * okazję
- * resztę stroju
- * budowę swojej stopy.

Panie o krótkich pełnych nogach powinny mieć na względzie też inne kryteria:

- * głęboko zabudowany but dodatkowo skracą nogę
- * płaski obcas (mimo, że podeszwa jest na "platformie") zbliża je optycznie ku ziemi

* zbyt wysokich obcasów, gdyż w nich wyglądają jak patyki

* ciężkich, zbyt strojnych butów.

Panie o umięśnionych i wyrobionych łydkach powinny:

- * unikać wysokich obcasów
- * pamiętać, że dla nich nie najlepsze są "męskie" pantofle - takie mogą

Fot. R. Kaźmierczak

- * nie mogą sobie pozwolić na przesadną dekorację. Co jest więc dla nich dobre? - **Najlepsze są buty na średnim obcasie i dość głęboko wycięte na przodach.**

Panie o nogach zbyt szczupłych powinny unikać:

- nosić tylko do spodni
- * sprawdzić, czy nie czują się dobrze na niewysokich (bardzo modnych obecnie) pogrubianych podeszwach.

Jakie buty wybrać?...

opr. Agnieszka Pilarczyk

Samo zdrowie!

Buraki

Buraki mają właściwości przeciwnowotworowe. Barszcz kiszony z buraków będzie miał walory zdrowotne, jeśli raz dziennie poda się go z 1 łyżeczką startego chrzanu, przyprawiając do smaku solą, cukrem, z dodatkiem zielonej pietruszki i koperku, który wpływa na lepszy rozwój flory bakteryjnej przewodu pokarmowego. (ap)

Horoskop

BARAN (21 III - 19 IV)

Nadchodzący okres będzie dobry na dokonanie przeglądu, rozważenie spraw po raz wtóry i zauważenie tego, co uszło uwadze za pierwszym razem! Pojawi się w Twoim życiu ktoś nowy, romantycznie nastawiony. Od tej osoby bije urok, ma manierę dyplomaty - zaleję swym blaskiem "scenę". W Twoim życiu nastąpi istotne zmiany. Pomyślny dzień - czwartek.

BYK (20 IV - 20 V)

Gwiazdy sprawią, iż w nadchodzącym okresie będziesz w nader pobudliwym nastroju. Będzie to więc wspaniała pora na słuchanie kojących muzyki, delectowanie się domowymi wygodami i pozwolenie, aby ktoś inny przejął prowadzenie spraw. Pomyślny dzień - środa.

BLIŹNIĘTA (21 V - 20 VI)

Znajdziesz się z dala od zgiełku i intryg. Może Ci się wydać, że trudno znaleźć spokojne miejsce w Twym życiu, ale jest to cel pozytywny. W najbliższym czasie bliska osoba (współmałżonek, kolega lub koleżanka) pojawi się w Twoim otoczeniu i sprawi, że będziesz mógł/lżej podejść do rzeczy. Pomyślny dzień - sobota.

RAK (21 VI - 22 VII)

Sprawy miłosne zawładną Tobą z wielką mocą. Miłość Cię przeistoczy - i wcale nie będzie ona platoniczna. Jeśli uznasz jednak, że to nie dla Ciebie, to znajdź sobie nowe twórcze przedsięwzięcie, przynoszące dużą satysfakcję, nad którym możesz pracować w samotności. Pomyślny dzień - wtorek.

LEW (23 VII - 22 VIII)

Twoje życie osobiste, może znaleźć się w centrum zainteresowania wskutek pewnych rewelacji. Gwiazdy przyniosą dodatkowe wiadomości o Twojej reputacji i mogą przyczynić się do ogromnego zamieszania. Wszystko skończy się pomyślnie, pod warunkiem wierności marzeniom i ideałom. Pomyślny dzień - niedziela.

PANNA (23 VIII - 22 IX)

Pod koniec tygodnia może wystąpić u Ciebie silne pragnienie podróży. Nie martw się, nie tylko Ty masz takie marzenia. Najlepiej zrobisz wykorzystując najbliższy czas na osiągnięcie większego stopnia samoświadomości. Nie żałuj czasu i spójrz w siebie. Pomyślny dzień - piątek.

WAGA (23 IX - 22 X)

Dynamiczny układ planet wpłynie na sferę zakupów i inwestycji. Twoje sprawy sercowe ukażą się w blasku reflektorów. Bardziej, niż kiedykolwiek, uwidatni się Twój urok osobisty i przychylność. Będzie to wymieniona pora na rodzinną kolację, wystawne przyjęcie lub słodkie tete a tete. Pomyślny dzień - niedziela.

SKORPION (23 X - 21 XI)

Zapisuj skrupulatnie wydatki i zarobki. Jakaś gwiazda może sprawić, że będziesz miał kłopoty finansowe. Najrozsądniej zrobisz przekazując rachunki komuś innemu. Szykują się wielkie zmiany w Twoim życiu. Nie zabieraj się do nich zbyt raptownie - zachowaj lekkość podejścia i poczucie humoru. Pomyślny dzień - poniedziałek.

STRZELEC (22 XI - 21 XII)

Nadchodzi szansa, abyś stanął pewnie na nogach. Nie zaniedbuj żadnych spraw, które mogłyby Ci zaszkodzić później. Przeżycia związane ze skrywanym romansem nie będą warte spuszczenia, jakiego mogą dokonać w Twoim życiu. Oddaj się raczej rozwojowi artystycznemu i duchowemu. Pomyślny dzień - czwartek.

KOZIOROŻEC (22 XII - 19 I)

Zawładną Tobą uczucia. Może pojawić się chwilowy dysonans między Tobą a członkami jakiegoś grona, jeżeli ich działalność jest w niezgodzie z Twoimi sprawami sercowymi. W twoim myśleniu dokonaj się zwrot. Potrzebny Ci jest czas, aby przemysleć ostatnio podniesione kwestie. Pomyślny dzień - piątek.

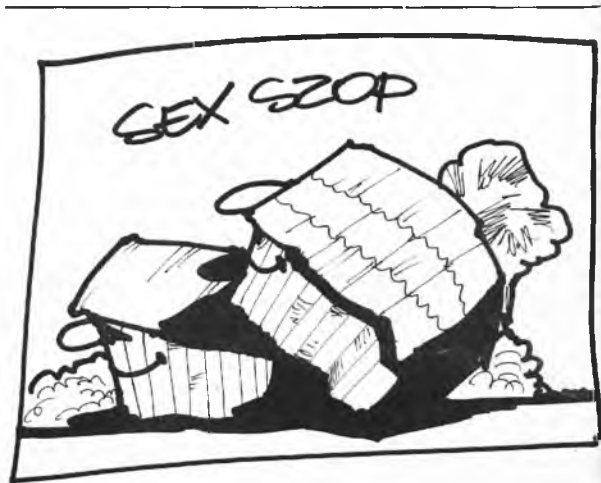
WODNIK (20 I - 18 II)

Okaż gotowość pójścia na kompromis z osobą mającą władzę, patrząc inaczej na rzeczywistość. Sformułuj jednak jasno swoje oczekiwania i pragnienia. Nie pozwól, aby gwiazdy wprowadziły zamęt w ważne zagadnienia. Pomyślny dzień - środa.

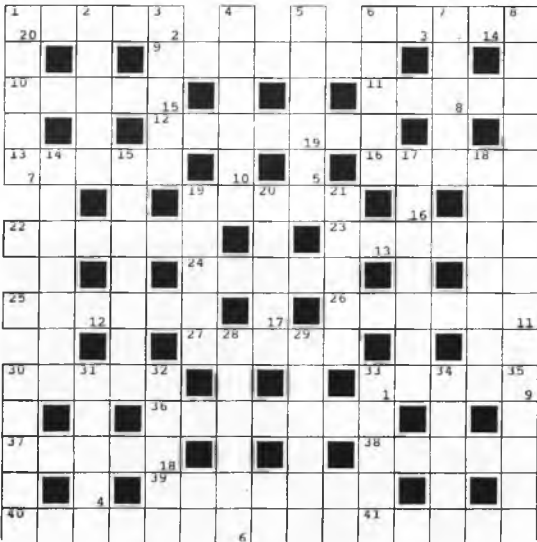
RYBY (19 II - 20 III)

Zrób wszystko, aby z końcem listopada załatwić wszystkie problemy i w nowym miesiącu wejść spokojnie i na luzie. Jeśli masz zamiar dokonać zakupu prezentów to zajmij się tym w nadchodzącym tygodniu. Pewne gwiazdy chcą zakłócić bieg tego typu zajęć. Pomyślny dzień - sobota.

WENUS I MERKURY

Krzyżówka nr 134

Poziomo: 1) cygański obóz, 6) odrębny rysunek, 9) do odgadnięcia, 10) wynalazca telegrafu, 11) dom dla samochodu, 12) wszystkie dzieła klasyczne, 13) droga, szlak, 16) tańczowała z igłą, 19) rodzicielka, 22) ośla wędlina, 23) rzecz jedyna w swoim rodzaju, 24) olej opałowy, 25) skrawki, 26) miejsce składania ofiar, 27) gruba gałąź, 30) upust, obniżka, 33) płaszcz zimowy, 36) wdzianko, 37) krzewinka z wrzosowisk, 38) wodna lub złotogłów, 39) laika lub samochodzik, 40) klub sportowy z Warszawy, 41) piękno, uroda.

Pionowo: 1) treść rozmiowy, 2) kolor, 3) bierze początek od źródła, 4) wyrobień towarzyskie, dobre maniere, 5) przetwarzanie materiałów wtórnych, 6) duży gar, 7) jubilerska miara, 8) ścisł, łok, 14) w odpowiedzi na akcję, 15) pomieszczenie z wieszakami, 17) kobieta niepełna rozumem, głupia, 18) figura geometryczna, 19) człowiek uzdolniony mimicznie, 20) część grzyba, 21) kompozytor, pisarz, twórca, 28) odpady z przemiatu ziarna, 29) gat. jaszczurki (wspak), 30) konkurent, 31) skraj, kant, 32) dość otyła figura człowieka, 33) mieszkanie Polski, 34) dziewczęca zabawka, 35) wieś, miejscowość. Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu, czytane od 1 do 20, utworzą rozwiązanie.

oprac. P. Warczyński

Rozwiązania krzyżówki prosimy przysyłać lub dostarczać wraz z kuponem do Biura Ogłoszeń "Gazety" (Rynek, Ratusz) do 27 listopada 1980 r. Spośród prawidłowych rozwiązań wylosowana zostanie nagroda pieniężna - 100 tys. zł i dwie nagrody książkowe.

„G. J.” nr 46

Rozwiązanie krzyżówki nr 132

Hasło: *Mierz się ponad cel, by trafić do celu.*

Nagrody wylosowali: **Dariusz Piechocki**, Cielcza, ul. Cmentarna 25 (100 tys. zł); **Marcin Dzierła**, Jarocin, Os. Konstytucji 3 Maja 21/8, **Anna Dostanina**, Witaszyce, ul. Mickiewicza 12 (nagrody książkowe).

Po odbiór nagród prosimy się zgłosić do Biura Ogłoszeń "Gazety" (Rynek, Ratusz) w terminie dwóch tygodni.

„Gazeta Jarocińska” TYGODNIK ZIEMI JAROCIŃSKIEJ

ADRES REDAKCJI: 63-200 Jarocin, ul. Szubiani 21, tel./fax 37-60
REDAGUJE ZESPÓŁ: Beata Frąckowiak, Jack Kalisz, Aleksandra Pilarczyk, Piotr Piotrowicz (redaktor naczelny), Bogdan Udzik, Janusz Zwierzycki

STAŁE WSPÓŁPRACUJĄ: Leszek Bajda, Eugeniusz Czarny, Bronisław Dostanin, Iwona Kasprzak, Robert Kazmierczak, Ewa Kosiłowska, Krzysztof Królak (Zerków), Tomasz Mikołajczak, Agnieszka Pilarczyk, Jarosław Rępa, Włodzisław Szymonowicz (Kotlin), Paweł Witwicki

REDAKTOR TECHNICZNY: Marek Olejnicki

WYDAWCA: Agencja Reklamowo-Wydawnicza „ALDUS”, 63-200 Jarocin, ul. Marcinkowskiego 17

DRUK: Drukarnia Poznańska Sp. z o.o., 60-164 Poznań, ul. Ziębicka 16. Skrz. poczt. 186, 60-969 Poznań 2, tel. (0-61) 689-517.

BIURO OGŁOSZEŃ: 63-200 Jarocin, Rynek Ratusz, tel. 23-14 (kierownik - Regina Błaszak), czynne poniedziałek, środa, czwartek: 12.00 - 16.00, wtorek, piątek: 10.00 - 16.00, sobota: 10.00 - 12.00.

OBSTŁUGA KOMPUTEROWA: Zbigniew Pacanowski

Redakcja nie odpowiada za treści reklam, ogłoszeń i rubryki "Sygnały od Czytelników". Anonimów nie publikujemy. Materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adjustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.